

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

ÎN ACEST NUMĂR

● O pledoarie pentru plantele medicinale și introducerea lor în terapie a prof. dr. docent Teodor Goina (pag. 11)

● Seria de reportaje „Scriitorii la izvoarele vieții” se continuă în acest număr cu două evocări ale locurilor natale datorate tinerilor poeți Valeriu Birgău și Ion Trif Pleșa (pag. 12-13)

Sămînța nemulțumirii

Nu merită stima și cinstirea noastră omul care se încintă prea repede de sine însuși, de ceea ce a săvârșit, indiferent dacă e constructor sau scriitor, arhitect sau tractorist. Ducerea pînă la capăt a unei lucrări presupune dăruire și efort, presupune pasiune. Iar pasiunea naște și lasă în urma ei, ca într-o reacție în lanț, noi și noi nemulțumiri, o dorință din ce în ce mai accentuată de a realiza altceva, mai bun și mai frumos, de a săvârși noi și noi fapte de muncă.

Nu se poate să nu îți dai seama, dacă ești scriitor, că n-ai reușit să spui tot ce ai vrut în romanul pe care abia l-ai terminat. Se poate întâmpla ca romanul să fie bun, sau chiar foarte bun, se poate întâmpla să fie deosebit ca semnificație și valoare, dar tu tot vei tinde spre altceva, vei trăi un sentiment de sfîntă insatisfacție, dacă ai într-adevăr ceva de spus acestei lumi, dacă te-ai integrat cu adevărat în fluxul datător de puteri al creației. Vei dori, în acest caz, să aduni laolaltă noi și noi înțelesuri, să izvodești noi frumuseți, scufundîndu-te cu bunăștiință în viltorii sfinte ale muncii, nemiopunînd trăi în afara lor, indiferent de recunoașteri, în ciuda tuturor greutăților.

Dacă vei fi tractorist, nu se poate să nu trăiești un sentiment de satisfacție, după ce ai tras ultima brazdă pe „ogorul cel mare”, dorind totodată ca viitoarea arătură să fie făcută și mai bine, privind cu înfiorare și regret la „greșurile” pe care nu le va observa nimeni altcineva în afară de tine, gîndindu-te la piinea care va rumeni și va limpezi ochii oamenilor. Prin sufletul tău va trece în asemenea clipe o melancolie grea și neînțeleasă, venită din urmă, dinspre părinții tăi și dinspre străbuni, care au fost, bineînțeles, țărani — „țărani după țărani”, cum se spune undeva — iar tu vei sta și vei chibzui asupra tuturor lucrurilor, cum făceau și dinșii cîndva. Fără voia ta te vei comporta așa, țărănește, gospodărește, dar vei cuprinde mai mult cu privirea și cu gîndul, față de ceea ce cuprindeau dinșii. Te vei gîndi ce mașini ar mai lipsi, cite îngrășăminte i-ar trebui ogorului și cum ar trebui el lucrat, că să rodească mai mult, spre bucuria tuturor.

Arhitect dacă vei fi, nu se poate să nu te gîndești la alte proiecte, după ce ți-ai văzut gîndul și ideea intrupate într-un nou ansamblu arhitectonic. Nu se poate să nu tinzi spre altceva, mai cutezător și mai măreț. Nu se poate să nu visezi la edificarea întregii țări, la înlăturarea de peste tot a tuturor molozurilor, la înlăturarea ei în lumină și triumf.

N-aș vrea să alunec în albia poetizărilor facile, atît de neconvingătoare, atît de nepotrivite cu ceea ce doresc să spun aici, adevărul însă acesta e: profesiile se împlinesc și se împletesc între ele, se armonizează și se completează în cadrul efortului general al întregii țări, realizînd astfel o adevărată și din ce în ce mai patetică simfonie.

Aceasta e simfonia muncii eliberate și eliberatoare, e întruchiparea însăși a dăruirii, e singura noastră șansă de a fi și de a dăinui, de a ieși cu adevărat în lumina din ce în ce mai aspră a istoriei, de a ne făuri nu numai un prezent demn și sigur, dar și un viitor limpede și cuprinzător.

Cei care au făurit și făuresc această operă nemăintîlnită pe aceste meleaguri — fiindcă niciodată nu s-a muncit și nu s-a construit atît cît se muncește și se construiește acum în România — sînt toți cei care au dorit și doresc să realizeze astăzi mai mult decît au izbîndit ieri, toți cei care își fac datoria cu sfîntenie și cu însuflețire, toți cei care nu ar mai putea trăi, dacă nu s-ar dăruii muncii și creației, creșterii și înfloririi întregii țări.

Sînt mulți, sînt zeci și sute, sînt milioane. De fapt, ei — cei ce duc efectiv greul muncii, trăind cîstît din ceea ce primesc pentru munca pe care o depun zi de zi — sînt marea majoritate, sînt însuși poporul, a cărui hărnicie, a cărui dăruire, a cărui răbdare și a cărui înțelegere, a cărui modestie și a cărui temeinicie trebuie apreciate ca atare, trăgînd maximum de învățăminte din ele.

Ceilalți, cei care „lucrează cu gura”, oportuniștii și carieriştii, nechemaiții și incompetenții, cei ce se bizuie pe relații și pe combinații, fiind primii la luat și ultimii la dat, sînt fatalmente mai puțini, dar sînt, există și ei, ieșînd din suburbiile insalubre ale vieții, alunecînd și pulverizîndu-se în aceste suburbii, revenînd, dacă se mai poate, asaltînd altfel lucrurile, încercînd să subordoneze totul, muncă și luptă, propriilor lor interese, joase și injositoare cel mai adesea.

În cadrul acestui fel de a fi (de a nu fi, de fapt,

(Continuare în pag. 6)

ION LĂNCRĂNAN ■

„Cocon” din Bixad, Oaș

Fotografie de IONIȚĂ G. ANDRŌN ■

B. GRECEANU ■

(Continuare în pagina 2)

GOSPODARI, prezentul și viitorul

Viața profund democratică a societății noastre cunoaște în aceste zile o mare efervescentă. Intrăm — putem spune — în plină campanie de alegeri.

Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste a adoptat, în lumina orientărilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită ieri, documentele care vor sta la baza acestui eveniment de seamă, întîmpinat într-o atmosferă de muncă susținută, responsabilă, de către toți cetățenii: alegerile de la 20 noiembrie.

Ce se cuvine a fi remarcat cu deosebire, acum, în momentul debutului acestei campanii electorale?

Mai întîi, desigur, tulburătoare în adevărul ei firesc este constatarea că anii care au trecut de la Congresul al XI-lea confirmă pînă la detalii acel mare proiect al înălțării prezentului și viitorului României, care este Programul P.C.R., și în baza căruia își desfășoară activitatea toate ramurile economiei, științei, culturii, acționează toate colectivele de muncă, toți aleșii popoului. Și dacă cifrele dezvoltării generale a industriei sînt, poate, mai greu de defalcat pe perioade mai scurte, nu devine, oare, simbolic atît pentru activitatea fabricilor cît și pentru progresul satului românesc faptul că numai în prima jumătate a actualului cincinal agricultura noastră a primit

Planetă a piinii

Toamna plouă cu griu, iarna ninge cu griu
Un cer de arome s-arată spre vară
Prin aburul piinii privim la părinți
Fereastra de piine în cosmos coboară

Planetă a piinii vîind ca un car
Grele cîmpii aurite purtînd
Toate părerile, toate minunile
Toate minutele trăite pe rînd

Din invazia-aceasta ne hrănim umiliți
Și creștem și sintem, fii ai piinii, ciudați
Ne'nțeleasă puterea ce curge în noi
Și ne face copaci, și ne face bărbați

Toamna plouă cu griu, iarna ninge cu griu
Un cer de arome s-arată spre vară
Între boabe stăm noi respirînd, luminînd
La fereastra de piine ce-n cosmos coboară.

NICOLAE DAN FRUNTELATĂ ■

ACTUALITATEA

● Starea de necesitate a toamnei, culesul, se resimte cel mai puternic, judecînd după harța la zi a stadiului recoltării porumbului de pe 5 octombrie, în județele Dolj, Teleorman, Buzău (zona I), Mehedinți, Argeș, Vâlcea (zona a II-a) etc. Banatul de data aceasta nu-i „fruncea” (județele Arad și Timiș din zona I n-au cules porumbul decît de peste 7 la sută din suprafață) ● Autorul celebrului roman „Descult”, care a făcut ocolul pămîntului în sandale de aur, marele prozator, poet, publicist și om al obștii, Zaharia Stancu, ar fi împlinit vineri 7 octombrie 75 de ani dacă în urmă cu trei ani viața sa n-ar fi încetat. Continuă însă nemurirea pe care i-a conferit-o întînsa și excepționala sa operă ● Marii meșteri ai „aurului negru”, al căror front de lucru deschide un arc imens din inima Moldovei pînă în Banat, au fost duminică, 9 octombrie, sărbătorii întregii țări ● Inaugurarea unui complex spitalicesc la Petroșani, dispunînd de 700 de paturi, o policlinică cu o dotare foarte modernă permite rotunjirea unei statistici locale: numărul medicilor din Valea Jiului este acum de 200, un medic la 675 de locuitori, iar cadrele medii sanitare au ajuns la 727 fiecărui revenindu-i în medie spre îngrijire 187 locuitori. În plus, centrul minier dintre munți beneficiază în prezent și de o stație Aviasan deservită de elicoptere, în măsură deci să transporte rapid pe bolnavii cu afecțiuni deosebite spre

București sau alte centre medicale capabile să asigure intervenții speciale în astfel de cazuri ● În plină toamnă, cineștii noștri ne-au invitat la „Iarna bobocilor” în premieră, prilej de a revedea doi din marii noștri comici, Drago Olteanu-Matei și Marin Moraru ● Un grup de tineri din cei peste 10 000 de spectatori care au umplut pînă la refuz vestita arenă Madison Square Garden din New York pentru a asista la demonstrația de virtuozitate inegalabilă a gimnastelor noastre a înscris pe o pancartă cuvintele care dau expresie unui sentiment unanim: „We love you Nadia!” Ce alte cuvinte i-ar fi putut adresa „celei mai bune gimnaste a tuturor timpurilor”, cum apreciază presa din S.U.A. ● S-a pus capăt crizei de interpretă a rolului principal Aida din opera cu același nume, capodoperă a lui Verdi, care, din acest motiv, n-a mai fost cîntată pe scena Operei Române din București de 3 ani. Marea revelație din această toamnă se numește Maria Sliținaru-Nistor.

Sedința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Întrecându-ne pe noi înșine și întrecând timpul pe care-l avem de câștigat

Este formidabilă această permanentă căutare și descoperire a rezervelor de timp atât de necesare propășirii vertiginose a națiunii noastre, acțiune revoluționară de o acuitate istorică, inițiată, urmărită și condusă cu o neslăbită clarviziune și tenacitate de secretarul general al partidului nostru. Ochiul ager al strategului încercat scrutinând cîmpul de luptă întrezărește de fiecare dată noi posibilități de accelerare a ofensivei, evaluind la fața locului condițiile fiecărei bătălii și găsind că forța de șoc a luptătorilor poate fi încă și mai mare. Ceea ce în limbajul nostru gazetăresc numim vizită sau consfătuire de lucru într-un județ sau într-un domeniu de activitate este în fapt nu numai o cercetare riguroasă, cu un exemplar spirit critic creator, a realităților, o impulsivitate a mersului treburilor, ci și o necontenită redimensionare a viitorului, o câștigare de timp efectiv de lucru, timp căruia i se conferă puteri exponențiale la nivel național. Efortul de a ne întrece pe noi înșine, conștiința că numai pe această cale revoluționară, proprie unor patrioți revoluționari, putem să refacem și un handicap istoric moștenit și, totodată să-l compensăm și pe acela care se mai creează pe parcursul înaintării, în condițiile fără precedent ale acestui ultim pătrar al secolului, constituie, fără îndoială, datoria supremă a națiunii în întregul ei, și a fiecărei conștiințe civice în parte, față nu numai de un trecut atât de glorios și un prezent atât de efervescent ci, în același timp, față de un mare viitor. Nu e vorba numai de o frumoasă ambiție a unui popor dornic să-și sfințească un loc mai bun sub soare, ci de un act de-a dreptul eroic, fără de care e de neconceput însăși existența noastră demnă și neatîrnată, cinstea României de a se număra, egală între egali, printre țările lumii.

Cu acest sentiment, cu această luciditate

dă responsabilitate pe care ne-o însuflă ceas de ceas marele bărbat investit de noi și de istorie în fruntea poporului am parcurs paragraf cu paragraf comunicatul de presă privind recenta ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., desfășurată sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român. Sobru, exact, lapidar, ni se aduce la cunoștință faptul că înaltul for de conducere al partidului nostru a examinat câteva documente de o însemnată covârșitoare pentru etapa de dezvoltare multilaterală a societății noastre socialiste, unele dintre ele urmînd să fie supuse spre dezbateri și aprobare atât apropiatei plenare a C.C. al P.C.R. fixată pentru 26 octombrie cît și Conferinței Naționale a partidului din acest an și, mai apoi, în cazul orientărilor pentru întocmirea planului cincinal de dezvoltare economico-socială a României pe perioada 1981—1985, însuși Congresului al XII-lea al partidului. Toate aceste documente poartă, ca de obicei — o recunoaștem din înseși ideile lor călăuzitoare — pecetea gândirii și spiritului revoluționar de acțiune ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. Din această neostentată căutare și strădanie a sa de a face totul pentru cît mai rapidă noastră avansare în primul eșalon al civilizației, prin făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintarea spre comunism, au izvorît aceste programe și linii directoare pentru activitatea noastră economico-socială imediată și de perspectivă.

Făcînd o evaluare a succeselor obținute în îndeplinirea planului cincinal pe primii doi ani precum și a posibilităților care au mai apărut la o cercetare mai atentă a lucrurilor, bizuindu-se totodată pe capacitatea poporului nostru de a-și onora în mod exemplar angajamentele asumate de către fiecare colectiv de muncă, Comitetul Politic Executiv, din inițiativa și sub

conducerea secretarului general al partidului, a elaborat Programul suplimentar de dezvoltare economică a României pe perioada 1976—1980. Se pornește de la premisa că, după cum a apreciat înaltul for de partid, sînt asigurate toate condițiile materiale — baza de materii prime și forța de muncă — pentru a se obține prin aplicarea acestui program, pe întregul cincinal, o producție industrială suplimentară de circa 100—130 miliarde lei, precum și o producție agricolă superioară prevederilor. Corolar și consecință directă, aceasta va însemna o mai mare creștere a venitului național și, implicit, mai rapidă sporire a veniturilor oamenilor muncii, ridicarea standardului de viață, a calității acesteia, pentru întreaga populație.

Concomitent cu acest efort de câștigare a unui anumit avans, în timp, pentru dezvoltarea noastră economico-socială și mai accelerată, în comparație cu înseși prevederile Congresului al XI-lea al partidului, în această perioadă se înfăptuiește treptat reducerea duratei săptămîinii de lucru. Începînd din 1978 — potrivit programului care a făcut obiectul discuției în aceeași ședință a Comitetului Politic Executiv — se va trece la prima etapă de aplicare a săptămîinii de lucru redusă, care va cuprinde ramurile și sectoarele unde lucrează un număr însemnat de femei, precum și cele cu condiții grele de muncă, urmînd ca în 1979 1 155 000 persoane să beneficieze de un program de lucru de 44 ore, iar în anii următori oamenii muncii din celelalte sectoare economice și social-culturale. Fapt extrem de important, subliniat ca atare în comunicatul la care ne referim, trecerea la o săptămîină de lucru redusă trebuie să se realizeze pe fondul unei mai mari mobilizări a energiei tuturor, sub directă conducere a organelor și organizațiilor de partid, care trebuie să desfășoare în acest sens o vie activitate politică și organizatorică.

Într-o viziune de perspectivă, caracteristică stilului de muncă încetățenit de peste un deceniu în activitatea partidului nostru, au fost examinate principalele direcții ale dezvoltării economico-sociale a țării, obiectivele propuse pentru perioada 1981—1985 marcînd o nouă etapă, calitativ superioară, în toate domeniile progresului multilateral al societății noastre. Puternicul dinamism ce va caracteriza dezvoltarea economică în această etapă va permite o creștere considerabilă a produsului social și venitului național, creînd noi premise pentru atingerea nivelului statelor avansate economic.

Consecvența corelare a perspectivei cu urmărirea modului cum se realizează nemijlocit, la zi, măsurile și hotărârile adoptate, Comitetul Politic Executiv a analizat, pe baza unui raport, stadiul înfăptuirii programului național de amenajare a bazinelor hidrografice, de valorificare a potențialului hidroenergetic și de folosire rațională a apei, reliefind pași înainte dar, în același timp, stabilind și sarcini concrete pentru lichidarea unor rămîineri în urmă. În același context al soluționării sistematice a problemelor pe care le ridică activitatea curentă se înscriu analizele și măsurile privind mai eficienta utilizare a autovehiculelor din economie și tot mai buna aprovizionare a populației în această perioadă a anului în curs și în primul semestru al anului viitor.

O ședință obișnuită a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., desfășurată, e adevărat, într-un moment de mare efervescență politică, generată de Conferința Națională a partidului, de alte evenimente politice de primă mărime, și iată, cită bogăție de idei și probleme, ce orizonturi largi de gândire și acțiune practică, revoluționară, pentru înfăptuirea marilor comandamente înscrise în Programul partidului nostru.

ANTON A. ILIESCU ■

Gospodarii, prezentul și viitorul

(Urmare din pagina 1)

27 000 noi tractoare, 10 000 combine și alte mașini moderne, 2 500 000 tone îngrășăminte chimice, plus instalații de irigare pentru 375 000 hectare? Cifra celor peste 20 milioane tone de cereale obținute anul trecut (record în istoria țării!), ca și recolta destul de bună din acest an secetos reprezintă, alături de succesele din industrie numai o parte din răsplata unei munci desfășurate, atât la orașe cît și la sate. Balanței succesorilor i se datorează, deopotrivă, faptul că, încă din acest an, 3,7 milioane de oameni ai muncii vor beneficia de o majorare substanțială a retribuției. Aceeași balanță înregistrează pentru anii 1976—1977 aproape 380 000 noi locuințe și 141 000 noi locuri în cămine pentru tineri, peste 1000 km de noi rețele de alimentare cu apă și peste 900 km canalizare, circa 5 400 noi săli de clasă, aproape 64 000 locuri în creșe, grădinițe și case de copii, 10 000 noi locuri în spitale.

Iată și o expresie care, privită în perspectiva istorică a evoluției României, are frumusețea solară a unui grav poem al victoriei: documentele adoptate constată „omogenizarea tot mai pronunțată a nivelului general de civilizație al societății noastre socialiste“. Într-adevăr, nu constatăm noi zilnic cu bucuria sinceră a celui ce trăiește încrederea în idealurile co-

muniste, o tot mai mare apropiere între condițiile de muncă, nivelul de cultură și nivelul de trai al tuturor cetățenilor?

Apoi, aceasta e însăși pagina vie din Programul partidului, iar dacă lucrurile stau așa înseamnă că oamenii pe care i-am ales în fruntea noastră s-au aflat, în marea lor majoritate, la posturile lor de buni gospodari.

O nouă campanie de alegeri reprezintă însă nu numai un prilej de bilanț. Ea poate fi, în același timp, asemuită cu o uriașă oglindă îndreptată spre viitor, spre ceea ce va fi, spre ziua de mîine.

Și de această dată, Frontul Unității Socialiste se prezintă în alegeri avînd ca platformă Programul partidului, ale cărui obiective cheazăuiesc înaintarea fermă a patriei pe drumul progresului și prosperității. În anii care vin, România va face noi pași spre apropierea de nivelul statelor avansate economic. Parametrii cifrelor sînt, de asemenea, grăitori. În industrie — o înaltă tehnicitate și o producție suplimentară de peste 100—130 miliarde lei; toate județele vor realiza în 1980 o producție de cel puțin 10 miliarde lei (în 1965 erau doar 4 cu acest palmares, azi sînt 24, peste 3 ani încă 16!). În agricultură — o producție de cereale estimată în 1980 la peste 23 milioane tone (irigațiile vor ajunge la 3 milioane hectare etc.). Prin investiții (2700 noi capacități

în perioada 1976—1980) se vor crea peste 1 000 000 noi locuri de muncă. În sistematizare: îndeplinirea primei etape a programului național în acest domeniu (printre altele, 125 comune vor deveni orașe agricole și agroindustriale). În domeniul nivelului de trai: veniturile, în toate sectoarele, vor crește cu 30 la sută, în loc de 20 la sută, cît era prevăzut; cheltuielile social-culturale ale statului vor urca, pe cap de locuitor, în 1980, la circa 10 000 lei față de 7 400 lei în 1975; se vor construi peste 1 milion apartamente din fondurile statului și circa 250 000—300 000 locuințe din fondurile populației; va începe reducerea săptămîinii de lucru. În domeniul politicii externe: aplicarea fermă a hotărîrilor Congresului al XI-lea — solidaritate cu toate țările socialiste, pace, prietenie, colaborare multilaterală cu toate popoarele, pe principiile independenței și suveranității țării, contribuție susținută la progresul general al umanității.

Iată doar o mică parte din vasta platformă cu care Frontul Unității Socialiste, în baza Programului partidului, se prezintă la 20 noiembrie în alegerile generale de deputați pentru consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului București, orașenești sau comunale. Avînd, deja, un program clar, aprobat de întreaga națiune, un program științific conceput privind dezvoltarea în continuare a țării, fundamentale pentru Frontul Unității So-

cialiste sînt, în această campanie, folosirea cadrului larg democratic al societății noastre pentru a dezbate cu toți cetățenii detaliile fiecărui obiectiv în parte, analizarea posibilităților de înfăptuire a tuturor prevederilor, solicițarea gândirii și experienței colective, mobilizarea tuturor forțelor la traducerea în fapt a politicii partidului, în acest cadru căutîndu-se și alegîndu-se și oamenilor cei mai capabili care, ca deputați, să se afle în fruntea maselor la muncă, la acțiune.

Problema alegerii gospodarilor este, desigur, de o importanță hotărîtoare. Ei trebuie să fie în miezul inițiativelor, să-și manifeste responsabilitatea cetățenească, spiritul mereu activ în gospodărirea și valorificarea bogățiilor țării, pentru dezvoltarea gradului general de civilizație. Nu întimplător, deci, pentru acest înalt mandat vor candida „cei mai buni dintre cei mai buni“ — muncitori, țărani, intelectuali, români, maghiari, germani sau de alte naționalități, oameni care se bucură de încredere și prestigiu, devotați cu toată ființa lor slujirii intereselor vitale ale poporului, construcției noii orînduirii în țara noastră.

... Campania de alegeri este, astfel, în mod firesc, un prilej de a ne bucura de roadele prezentului. Dar și o activă, multilaterală și profundă campanie pentru ca prin munca și înțelepciunea noastră, a tuturor, să așezăm metodic temelii pentru bucuriile viitorului.

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Delegația Partidului Comunist din Grecia (interior)

● Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit, miercuri, 5 octombrie, delegația Partidului Comunist din Grecia (interior), condusă de tovarășul Haralambos Drakopoulos, secretar al C.C. al P.C. din Grecia (interior), care, la invitația C.C. al P.C.R., face o vizită de prietenie în țara noastră.

Secretarul C.C. al P.C. din Grecia (interior) a salutat cu căldură pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și a mulțumit pentru prilejul ce i s-a oferit de a vizita România, de a cunoaște realizările poporului român, sub conducerea partidului său comunist, în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat să se transmită tovarășilor din conducerea P.C. din Grecia (interior), membrilor acestui partid un cald salut comunist și urări de succes în lupta pe care o duc, alături de alte forțe progresiste, democratice din Grecia, pentru promovarea intereselor oamenilor muncii, pentru afirmarea idealurilor democrației, independenței și progresului social.

În cursul convorbirilor s-a efectuat o informare reciprocă cu privire la activitatea și preocupările celor două partide și a avut loc un schimb de vederi asupra unor probleme ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale, ale vieții politice mondiale.

Ambele părți au apreciat că vizita în România a delegației Partidului Comunist din Grecia (interior) și convorbirile care au avut loc cu acest prilej constituie o expresie a bunelor relații de prietenie, colaborare și solidaritate dintre cele două partide, contribuind, totodată, la întărirea raporturilor dintre popoarele română și elen, la promovarea cauzei păcii și socialismului în lume.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă caldă, tovarășească, de respect și înțelegere reciprocă.

● Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a

primit, în după-amiaza de 5 octombrie pe H. N. Bahuguna, ministrul petrolului, chimiei și îngrășămintelor din India, președintele părții indiene în Comisia mixtă guvernamentală româno-indiană de cooperare economică, științifică și tehnică, care a făcut o vizită în țara noastră.

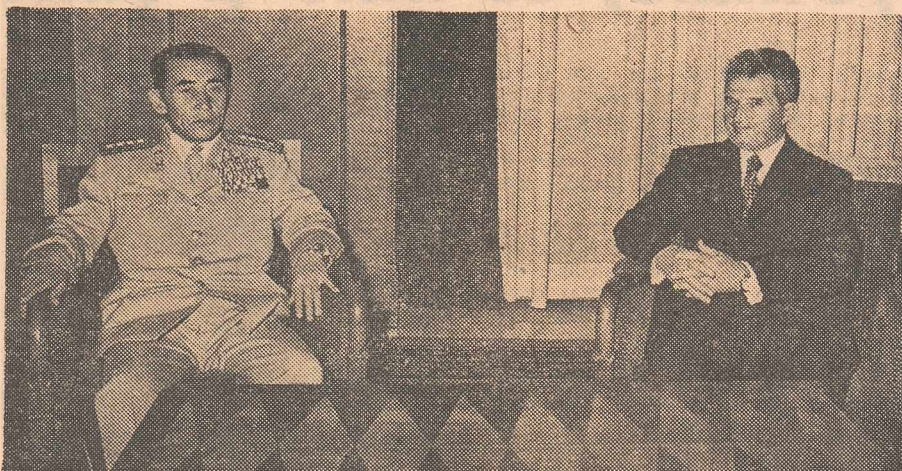
Exprimând șefului statului român călduroase mulțumiri pentru onoarea de a fi primit, ministrul indian a transmis președintelui Nicolae Ceaușescu un cordial salut din partea președintelui Republicii India, Neelam Sanjiva Reddy, și a primului ministru, Morarji Desai, a poporului indian.

Președintele Nicolae Ceaușescu a mulțumit și a rugat să se transmită din partea sa un cald salut și cele mai bune urări președintelui și premierului Republicii India, urări de bunăstare și prosperitate pentru poporul indian prieten.

În cadrul convorbirii care a avut loc a fost relevată evoluția ascendentă a relațiilor româno-indiene și s-a exprimat dorința comună de a adânci și diversifica colaborarea pe plan economic, politic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii, de a extinde schimburile comerciale între cele două țări în folosul ambelor popoare. S-a apreciat, totodată, că bunele relații dintre România și India, precum și progresul lor economic deschid perspective tot mai largi pentru identificarea și punerea în valoare a unor noi domenii și modalități de cooperare.

S-a evidențiat, în același timp, dorința comună de a intensifica conlucrarea dintre România și India pe plan internațional, de a spori contribuția lor la întărirea solidarității și colaborării țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor nealiniate, în lupta comună pentru lichidarea subdezvoltării, pentru instaurarea unei noi ordini economice, a unor relații democratice și echitabile între state, de pace, cooperare și înțelegere între popoare.

● Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor ar-

Delegația militară a Republicii Populare Democrate Coreene

mate ale Republicii Socialiste România, a primit, în dimineața de 10 octombrie, delegația militară a R.P.D. Coreene, condusă de generalul de armată O Gin U, membru al Comitetului Politic, secretar al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, ministrul forțelor armate populare ale R.P.D. Coreene, care a făcut o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

Generalul de armată O Gin U a înmănat tovarășului Nicolae Ceaușescu un mesaj prietenesc din partea tovarășului Kim Ir Sen, secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, președintele Republicii Populare Democrate Coreene, și a urat poporului român succese tot mai mari în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat pe oaspete să transmită tovarășului Kim Ir Sen un cald salut tovarășesc și cele mai bune urări poporului coreean în lupta sa pentru propășirea continuă a Coreei socialiste.

Ministrul forțelor armate populare ale R.P.D. Coreene a exprimat tovarășului Nicolae Ceaușescu vii mulțumiri pentru sprijinul pe care țara noastră îl acordă permanent R.P.D. Coreene în eforturile sale de reunificare pașnică a patriei.

În cadrul convorbirii au fost evocate cu satisfacție bunele relații statonice între România și R.P.D. Coreeană, între Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, în spiritul înțelegerilor convenite între tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen. Totodată, s-a exprimat dorința de a extinde și diversifica raporturile dintre partidele, guvernele celor două țări, dintre armatele României și R.P.D. Coreene, în interesul popoarelor română și coreean, în folosul cauzei păcii și socialismului.

● Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit luni, 10 octombrie, după-amiaza, pe Sayed Zaki, secretar general adjunct al

Uniunii Socialiste Arabe din Egipt, președintele Asociației de prietenie egipteano-române, aflat într-o vizită în România.

Oaspetele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu, din partea membrilor Asociației de prietenie egipteano-române, a întregului popor egiptean un călduros salut, împreună cu urări de progres și prosperitate poporului român.

Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat, la rindul său, Asociației de prietenie egipteano-române urări de succes în activitatea sa consacrată dezvoltării bunelor relații dintre cele două țări și popoare.

În cadrul convorbirii care a avut loc cu acest prilej s-a evidențiat cu satisfacție că raporturile dintre țările noastre se dezvoltă pe multiple planuri, potrivit înțelegerilor stabilite cu ocazia întâlnirilor și convorbirilor la nivel înalt de la București și Cairo. A fost relevată, în acest context, contribuția pe care asociațiile de prietenie româno-egipteană și egipteano-română o aduc la mai buna cunoaștere dintre cele două popoare, la întărirea prieteniei și cooperării româno-egiptene.

Sayed Zaki a exprimat înalta apreciere și stimă de care se bucură în Republica Arabă Egipt acțiunile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu consacrate instaurării unei păci drepte și durabile în Orientul Mijlociu.

Președintele Nicolae Ceaușescu a arătat că țara noastră militează în continuare cu toată hotărârea pentru o soluție politică a conflictului din Orientul Mijlociu, care să ducă la retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, la rezolvarea problemei poporului palestinian, inclusiv prin crearea unui stat palestinian independent, la asigurarea independenței și integrității teritoriale a tuturor statelor din zonă.

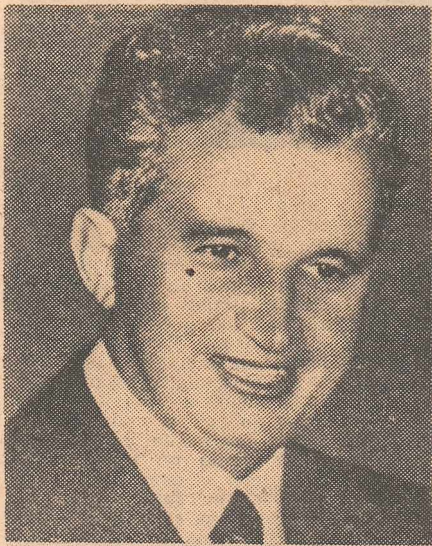
În încheiere tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat pe oaspete să adreseze președintelui Republicii Arabe Egipt, Anwar El Sadat, un cordial salut și cele mai bune urări.

O nouă lucrare despre personalitatea și activitatea președintelui României

În Editura suedeză „Zindermans” a apărut volumul „Ceaușescu și România. Omul și patria sa”. Tipărită în condiții grafice deosebite, lucrarea reliefează puternica personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în strânsă corelație cu marile realizări obținute de România, sub conducerea sa, în toate domeniile vieții economice și sociale, în politica internă și internațională.

Autorul volumului, cunoscutul scriitor suedez Per Olof Ekström, a realizat o lucrare complexă, de mare cuprindere, în care descrierea omului de stat și a operei sale se împletește organic cu prezentarea țării și a poporului.

„Dorința de a relata despre activitatea și personalitatea lui Nicolae Ceaușescu — arată autorul în prefața lucrării — m-a determinat să aprofundez atât biografia sa, cât și istoria României. Mi-am dat repede seama că politica internă și externă promovată de comunistul, românul și conducătorul de stat Nicolae Ceaușescu se înscrie în liniile tradițiilor milenare ale acestui popor atât de iubitor de libertate”. Autorul relevă că, „în România noțiunea de tradiție are o semnificație mai mare decât în multe alte țări, inclusiv tradiția luptei cu toate mijloacele pentru independența națională. Firul roșu al tuturor etapelor istorice continuă în era nouă, socialistă. Strădaniile românilor de a afirma toate expresiile culturii naționale au fost eroice. Acest fir roșu se numește

CEAUȘESCU
OMUL ȘI PATRIA SA
OCH RUMĂNIENI

„lupta pentru libertate”, iar obiectivele acestei lupte au fost întotdeauna autonomia, suveranitatea și independența.”

Volumul — lansat în librării și difuzat atât în Suedia, cât și în Finlanda, Norvegia și Danemarca — redă, pe

parcursul a peste 600 de pagini, momente esențiale ale luptei poporului român pentru afirmarea ființei sale naționale, pentru cucerirea și apărarea independenței și libertății sale, pentru făurirea noii societăți, pentru dezvoltarea socialistă a României pe multiple planuri.

Prezentînd cititorului suedez personalitatea președintelui României, autorul evocă lupta hotărâtă pe care, încă din fragedă tinerețe, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dus-o împotriva exploatării și asupririi, prigoana și reprimările la care tinărul revoluționar comunist a fost supus de autoritățile regimului burghezo-moșieresc, activitatea sa revoluționară în rîndurile Partidului Comunist Român, pentru dreptate, libertate și progres social. „În personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu — scrie autorul — se contopesc convingerile comuniste și tradițiile românești, o gândire materialist-dialectică de talie mondială, patriotismul, cu alte cuvinte Omul și Patria sa”.

Per Olof Ekström pune în evidență activitatea dinamică, multilaterală, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o desfășoară fără preget, în fruntea partidului și a țării, în slujba idealurilor socialismului și a ridicării României pe noi trepte ale civilizației, relevînd că toate succesele înregistrate în ultimul deceniu de România poartă pecetea ac-

țiunilor inițiate și conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Aducînd un viu omagiu gândirii, operei și activității creatoare ale președintelui Republicii Socialiste România, autorul subliniază interesul deosebit al tovarășului Nicolae Ceaușescu față de întreaga activitate a țării, contactul său viu, nemijlocit, cu masele de oameni ai muncii, cu întregul nostru popor, vizitele de lucru și discuțiile purtate în uzine și întreprinderi, în unități agricole, cu constructori și arhitecți, cu oameni de știință și din domeniul învățămîntului.

Președintele Nicolae Ceaușescu — se arată în lucrare — și-a dedicat viața înfloririi patriei sale, și-a devotat talentul, forța personalității sale afirmării idealurilor de pace și libertate de care sînt animate toate popoarele lumii, preocupării permanente pentru făurirea unei noi ordini economice internaționale. Sînt evidențiate în acest sens activitatea internațională a președintelui Nicolae Ceaușescu consacrată promovării idelilor păcii, colaborării și progresului în lume, precum și eforturile depuse de poporul nostru pentru dezvoltarea accelerată a patriei.

Ultimul capitol al lucrării, intitulat sugestiv „Cu Ceaușescu spre viitor”, prezintă amplu cadrul general al dezvoltării României „intrată în era industrializării și a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnologiei moderne”.

„Omule, ce bine-ți șade omenos și cumsecade”

Absolut întâmplător, așa cum orice naștere pare și un joc al hazardului, Radovan Nicolin a văzut lumina zilei în chiar satul lui Dimitrie Țichindeal, cărturarul cu „gură de aur”, cum îl omagia Eminescu. Relația dintre personajul nostru și autorul „fabulelor și moralnelor învățăturii” apărute într-o carte la 1812 (și reeditată de curînd la „Facla”) este aceea că Radovan Nicolin, prunc sărac din Becicherecu Mic, conduce, în calitate de director, o mare întreprindere poligrafică, cea din Timișoara, unitate economică de nouă ori fruntașă pe ramură, de trei ori evidențiată, căreia, în anul trecut, i-a fost conferit „Ordinul Muncii clasa a II-a” pentru locul al II-lea pe economia națională și întâiu în întrecerea socialistă dintre tipografii.

„Refacem, împreună cu „consăteanul” lui Țichindeal, citeva repere ale biografiei sale, ale vieții unui adevărat om al muncii și al timpului nostru socialist. „Am plecat din Becicherecu Mic în 1942; voiam să învăț o meserie, mecanic sau lăcătuș, cum îmi cerea tata, adică o profesie serioasă, căutată, prin care să pot face ceva bun în viață. M-am dus cu un vecin la o fabrică de lanțuri; eram slăbuț, pricâjit, timid, chiar rușinos. „Mă, băiete — îmi zice un „maistor” — tu ești bun de secretar, să bați la mașina de scris, cu degetele tale...” Am plîns și-am nimerit într-un atelier tipografic, specializat în invitații de nuntă și cărți de vizită. Făceam zețarie, imprimare... De dimineața pînă seara, dădeam la manivelă, măturam pe jos, alergam pe la clienți... Am stat un an, apoi am fugit în Munții Caransebeșului, la partizanii lui Ștefan Plavăț, apoi, după înfrîngerea grupului „Mărășești”, am luptat alături de partizanii iugoslavi. După război am revenit la Timișoara și tot la zețarie... De la plumbi, la plumb... Deși de atîția ani în „mediu toxic”, nu, nici într-un caz, să fiu chiar din nou tînăr, n-aș alege o altă meserie... Apoi, nici vîrsta nu mi-aș schimba-o! Am parcurs ani grei, ani ai revoluției, cea mai bogată

perioadă din istoria pămîntului românesc; război, insurecție, reformă agrară, proclamarea Republicii (cu cită emoție am cules ziarul acela istoric!), naționalizarea, cooperativizarea agriculturii...”

„În 1948 m-am înrolat ca brigadier pe șantierul național al tineretului de la Bumbesti-Livezeni (devenisem membru al Uniunii Tineretului Comunist în 1943, iar în 1944 am intrat în rândurile comuniștilor); am fost secretar al organizației de partid din sectorul „Șoimii”. Ani frumoși, cu adevărat romantici... Am trecut acum o lună pe acest traseu; trec în fiecare an... Acolo, în tuneluri, în viaducte se află o parte din inima mea. Aveam 21 de ani... Revenit la Timișoara, la întreprinderea potigrafică (naționalizarea unise cele 52 de ateliere mărunte), am fost ales secre-

tar de partid... Eram linotipist, „dactilograf” în plumb... După Casa Școlii, ca pondere economică, noi, „Banatul”, urmăm... De la 52 de tiparîțe, zincografii, legătorii, imprimerii... În 1950 am tipărit primul afiș și prima carte, ca un adevărat eveniment. Era o probă de foc... Astăzi, din cele șase secții, nici una singură nu produce atît de puțin ca întreaga întreprindere în acei ani... Unii tineri de-acum nici nu-și pot imagina greutățile începutului, zbaterile roaste pentru mai mult și mai bine. Altfel nu puteam ajunge dimensiunile actuale...”

„Însoțit de maistrul Atanasie Luchită, șeful secției ofset și, în același timp, secretar al comitetului de partid de la I.P.B., străbăteam moderna unitate economică timișoreană, de opt ani într-un local nou, impunător, beton, sticlă, metal. De la secția ziare (3 cotidiane, în tot atîtea limbi, două reviste săptămînale, una semestrială, alte publicații uzinale, studențești și de elevi), la secția editură (relații cu 11 edituri din țară, cu 400 de titluri anuale), la secția ofset, unde se imprimă jucăriile pentru copii (I.P.B. este singura producătoare de asemenea „bucurii” din carton și hîrtie), cărți în color (multe pentru librăriile și bibliotecile mapamondului), ambalaje multicolore pentru produsele românești, de la alimentare la industriale, făcîndu-le reclamă pe piețele lumii, la secția legătorie, care finisează întreaga producție a întreprinderii, exceptînd jucăriile, cu o secție aparte, acum în construcție și extindere (de la 1 500 000 de „bucurii” în 1970, la 3 330 000 în 1977!)...”

Radovan Nicolin este director al întreprinderii poligrafice „Banat” din anul 1958, însă declară mindru, și acum, că meseria lui de bază se numește, simplu, „culegător manual și mecanic”. Pentru cititorii acestor rînduri, culese de un coleg într-ale meseriei, profesia lui este cea de zețar și linotipist. Pînă ca să ajungă în fruntea colectivului, Radovan Nicolin a străbătut întreaga filieră posibilă: ucenic, calfă, maistrul, șef de secție, șef de serviciu, inginer-

șef, director. Deși împlinește curînd 50 de ani de viață și 35 de ani de tipografie, din care cea mai mare parte în funcții de conducere, deci „șef”, Radovan Nicolin — nu, nu el o spune, ci cei din jur, cei din secții — nu a fost niciodată altceva decît un adevărat om de omenie, un tehnician competent, un conducător vrednic și apreciat de muncitori. El a statornicit un frumos obicei: fiecărui tînăr, care pășește înția oară pe porțile întreprinderii, îi strînge personal mîna și îi vorbește ca un adevărat părinte despre munca și viața familiei în care pătrunde. Despre directorul I.P.B. se mai spune că este adeptul stilului de muncă și conducere în colectiv însă greșind (sigur, se întâmplă!), nicicînd nu a împărțit vina cu alții, ci și-a asumat-o în totalitate. Despre directorul Nicolin se vorbește că nu are program special de audiențe; oricînd biroul său este deschis fiecărui tipograf, la orice oră, cu orice problemă, cu singura condiție: respectul, reciproc, al omului și al democrației! Tot despre el mai circulă un adevăr: este omul care, din 1948, nu și-a permis nici un concediu întreg, ci muncă pentru viață și viață pentru muncă. În orice caz, m-am convins, lui Radovan Nicolin nu îi place să vorbească despre el însuși, despre merite, despre ordinele și medaliiile care i-au răsplătit eforturile, truda, neodihna, bucuriile. Îi face mare bucurie să vorbească despre tipografi, despre zețari și mașiniști, linotipisti și zincografi, despre legători și ofsetiști, despre oameni.

„Ca un laitmotiv, pe culoare și în secții, pe mari panouri cîntec: „Tovarășe, ești mulțumit cum ai lucrat astăzi?” Întrebare-simbol pentru seriozitatea muncii la I.P.B. În aceleași spații, un vers de un autor anonim (ar fi putut scrie fie Țichindeal, fie Radovan Nicolin, cîndva și poate — „atunci cînd aveam timp și vîrstă”) grăiește despre climatul de muncă și viață statornicit aici: „Omule, ce bine-ți șade / Omenos și cumsecade...”

TEODOR BULZA ■

„Muncim atîta timp cît munca are nevoie de noi”

De aproape 52 de ani poartă numele de Gheorghe Dinu, iar de aproape 3 titlul de Erou al Muncii Socialiste. Provine din comuna buzoiană Smeeni, în care dealtfel a și rămas și pe ulițele căreia vecinii îl salută cu stimă și cu vorbele „să trăiești, tovarășe președinte”, Gheorghe Dinu fiind, din 1965, președintele Cooperativei agricole de producție „Timpuri noi”, distinsă în 2 rînduri, în 1971 și 1972, cu Ordinul Muncii, clasa I, pentru producții record la lapte și sfecă-de-zahăr.

Ar mai avea cu ce să se laude, pe pereții din strîmătorul său birou, „ce ne trebuie nouă birou, cînd locul nostru de muncă e cîmpul sau via?!” se rînduiesc nu mai puțin de 29 diplome, obținute pe țară sau pe județ, la struguri, la lapte, la porumb, la ouă, la lînă și la nu mai știm ce, ar mai avea cu ce să se laude deci, dar n-o face și zice „despre mine am vorbit destul, de-acum hai să vorbim despre muncă”. Și vorbim. Drept pentru care aflăm că de aici, de la Smeeni, adică dintr-o comună în care existau, în anul cooperativizării agriculturii, nici mai mult nici mai puțin de 38 de vaci, se expediază astăzi 210 vagoane de lapte anual, precocupările de altădată ale localnicilor oprindu-se, după o prejudecată moștenită din generație în generație, la cultivarea griului și a porumbului. Cînd ne-am apucat, își aminteste, în urmă cu vreo 10 ani de zootehnie, oamenii s-au uitat chiorși la mine și au strîmbat din nas. Ba mai mult, nimeni nu vroia să lucreze la vaci, considerînd că un țaran e făcut pentru munca cîmpului și pentru nimic altceva. Atunci, am făcut rost de-un cui și de-un ciocan, și după care am agățat cheia biroului meu în cuiul bătut în canatul ușii, am lăsat, pe masă, un bilet pentru cine o fi vrut să intre. Sint la staula, am scris pe el, biletul rămînînd pe masă 6 luni, pînă cînd lucrurile au început să meargă. Acum, cînd o parte importantă din cele 28 de milioane de lei, cit reprezintă veniturile noastre bănești într-un an, provin din zootehnie, mentalitatea cooperativilor s-a modificat, dar nu pînă la capăt. Am să vă dau un exemplu. Maria Dobrița e membră în consiliul de conducere al cooperativei, o femeie harnică și devotată, i-am propus

să devină șef de echipă la păsări și ne-a cerut vreme să se gîndească. Să tot fie 6 luni de cînd se gîndește.”

În tot C.A.P.-ul din Smeeni, mereu fruntaș pe țară, „ehe, tovarășe, noi pe județ nu ne mai batem demult”, nu există decît 2 ingineri, între care inginerul șef Toma Tatu, din 1968 în comună e „calculat și muntețor cit pentru 3 persoane”. Au mai trecut pe aici cîțiva absolvenți cu diplomă, dar n-au rămas decît cu săptămînile și cu lunile, speriați de programul de lucru impus de comunistul Gheorghe Dinu, a cărui deviză a fost și este „muncim atîta timp cît munca are nevoie de noi”, ceea ce vrea să însemne că, în plină campanie, președintele doarme uneori în plin cîmp. „Avantajul meu, zimbete, e că adorm repede, cu gîndul la treburile de-a doua zi și cu o pătură făcută sul sub cap”. E lesne de înțeles că fermele de la „Timpuri noi” au fost incredințate unor, hai să nu le zicem altfel, țărani, oameni cu nu prea multă știință de carte, dar cu multă știință a pămîntului și, mai ales, cu dragoste de el. „La primul capitol, obișnuiește Gheorghe Dinu să spună, se mai pot face acumulări, dar la al doilea nu, drept pentru care Tudor Stan, șef de fermă la vie, s-a putut apuca de învățat la 47 de ani, își dă liceul la Rimnicu Sărat.”

Anul acesta a fost unul obișnuit la Smeeni, de vină fiind, după vorbele oamenilor, grindina și seceta. Cu grindina, localnicii n-au avut cum lupta. A venit într-o noapte și a bătut vreo 200 de hectare. De parcă ar fi visat urit, președintele s-a trezit chiar în timpul ei, și-a îmbrăcat nelipsita haină de piele, a bătut la poarta șefului de fermă, Nicolae Matei, și au pornit împreună, cum zice, „să evalueze”. Pierderi mari, au constatat, dar nu irecuperabile, apoi s-au apucat mai puțin cu mîinile de cap și mai mult de treabă, au sporit cantitățile de îngrășăminte și, ca să facem un bilant, s-au apropiat, prin muncă și perseverență, de tradiționalele producții foarte mari la hectar. Bătălia împotriva secetei, ne e dat să înțelegem, a durat mai mult. S-au folosit toate mijloacele mecanice, iar cînd acestea au fost epuizate s-a apelat, oricît de naiv ar părea afirmația care urmează, la tot felul de improvizații, menite să dea pămîntului fie și un dram de apă în plus. „N-o să mă credeți, adaugă Gheorghe Dinu, dar n-am utilizat numai cisternele sau butoaiele mari, ci pînă și canistrele în care țineam peste iarnă vinul.”

Dacă anul n-a fost decît bun, producțiile au fost, în schimb, foarte bune, pe măsura strădaniei cooperativilor. Porumbul, ni se explică, s-a însămintat în con-

diții minunate și a crescut, în ciuda uscăciunii din primăvară, la fel, numai că necazurile au venit mai tirziu, la cules. Dar să-l lăsăm pe președinte să povestească: ni se întîmplă, poate nouă într-o măsură mai mică decît altora, să nu adunăm totul de pe cîmp. Nu ca la vecinii de la Curca, unde mi-a fost dat să văd tarlale întregi cu porumb băgat sub pămînt, în sensul că s-a arat peste producția nestrînsă, dar și noi avem mari necazuri cu culesul mecanic. Combinez sint bune, echipamentul lor e bun, dar adaptarea lui suferă și suferim cu toții vîzînd porumbul rămas în urma mașinilor. Pe urmă, S.M.A.-ul, care își are sediul chiar aici, în comună, nu pune suficient suflet să ne ajute, la cea mai mică greutate dînd vina pe piesele de schimb. O fi ceva în neregulă și cu piesele de schimb, dar nici să nu poți tu, director de S.M.A., care mai ești și președinte de Consiliu inter-cooperatist, să muți o formațiune de tractoare de la un C.A.P., unde a fost reparată la începutul campaniei, la alt C.A.P., unde e nevoie și unde le arde oamenii buza după o mașinarie! Să dau și-un exemplu, ca să nu se creadă că fac teoria chibritului. A lucrat la noi o combină de mare randament pentru recoltat furaje, unealtă românească, foarte bună, jos pălăria în fața constructorilor din Medgidia, numai că i s-a rupt un ax. La S.M.A. n-au putut s-o repare, dar nici n-au mîscat un deget ca să rezolve ceva! Atunci ne-am strîns noi, la sediu, și am descoperit că unul dintre cooperatori, Vasile Gheorghe, are o cunoștință la Medgidia, chiar la uzină, l-am îmbarcat pe om în tren, l-am dotat, firește, cu o mică atenție, iar Vasile a descurs treaba, ba încă de pe o zi pe alta!”

La înființare, C.A.P.-ul „Timpuri noi” din comuna buzoiană Smeeni număra numai 28 de familii și o grămadă de datorii. Astăzi, aceeași unitate numără 1340 de familii și o avere obștească de 45 de milioane. Un mare merit în acest salt, posibil în alte părți nu în 2 decenii, ci într-o viață de om, revine comunistului Gheorghe Dinu, a cărui deviză există deopotrivă pentru a fi aplicată în practică, așa cum se întîmplă la Smeeni de ani și ani, cît și pentru a deveni titlul acestui reportaj.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

A gândi la distanță

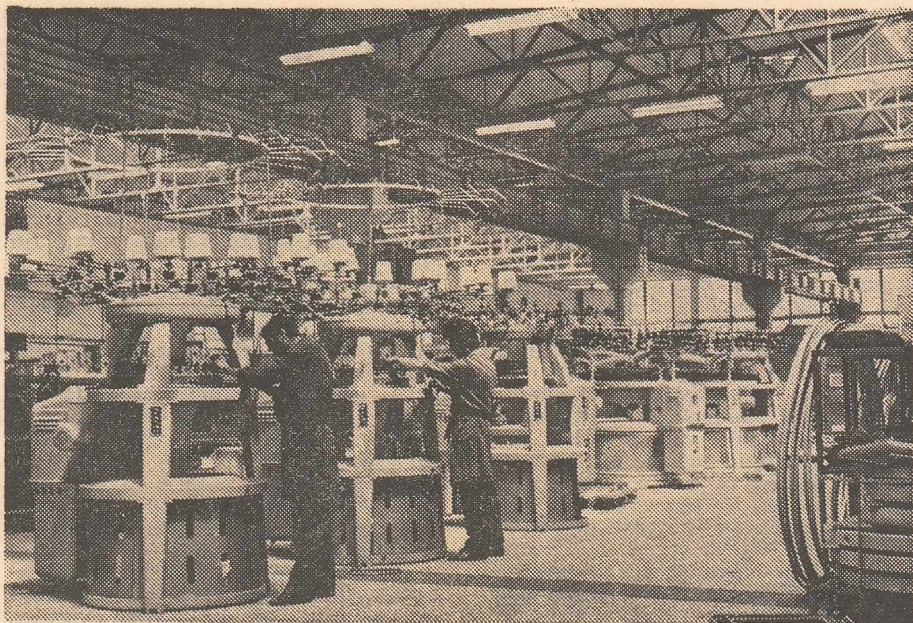
„Dacă vreți să-i înțelegeți din câteva cuvinte pe oamenii noștri de-aici, de la **Metalotehnica**, îmi spunea inginerul Laurențiu Hârșan, șeful secției mecanică 1, pot să vă ajut cu un exemplu. Nu demult noi am fost puși în situația de a realiza într-o săptămână ceea ce ar fi urmat să facem, în mod normal, în vreo trei luni. Era vorba de omologarea unui graifer, dacă vreți să știți exact. Dacă nu reușeam, pierdeam o comandă la export. Situația aceasta îmi aduce însă în minte — și cred că nu greșesc când compar astfel — imaginea unui motor mergând cu o anumită viteză, normală și bine calculată, dar obligat la o accelerare bruscă. Dacă motorul e bun, turația lui poate fi mai mare decât cea obișnuită. Dacă nu, nu. Or, întorcându-ne la primul termen al comparației, n-am putea spune că și colectivul nostru este bun, că este sănătos și, capabil fiind a se mobiliza la nevoie, că este foarte unitar?”

Desigur, exemplul de mai sus nu poate însemna nicidecum că la întreprinderea **Metalotehnica** din Târgul Mureș se lucrează în salturi. Luind în discuție pregătirea producției din 1978, de pildă, inginerul Emil Bogdan, directorul tehnic al întreprinderii, îmi spunea că fiecare compartiment și-a făcut datoria din timp, cu seriozitate, în așa fel încât cu siguranță că la **Metalotehnica** nu se vor ivi situații care să necesite „măsuri deosebite”, pe la mijlocul anului viitor, să zicem. După cum se știe, însuși secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a atras nu demult încă o dată atenția asupra acestei obligații de a gândi în perspectivă și de a lua hotărâri cu simț de responsabilitate și de prevedere, pentru a se evita ca lucrurile să fie făcute în grabă și cu eforturi suplimentare. Astfel, la **Metalotehnica** proiectele produselor noi și modernizate, care în 1978 vor reprezenta peste 60 la sută din producție, au fost terminate încă din primăvară; pregătirea tehnologică s-a desfășurat în condiții bune, întocmindu-se de mult consumul final de materiale; pregătirea cu S.D.V.-uri de asemenea (bineînțelese nu sînt pregătite încă toate sculele și dispozitivele cu care se va lucra în decembrie 1978, dar cele necesare în martie sau aprilie, da); aprovizionarea cu materii prime și materiale pentru primul semestru este și ea o problemă rezolvată, iar producția anului viitor a fost în întregime contractată.

E adevărat, produsele fabricii sînt foarte căutate, în rîndul întreprinderilor producătoare de mașini și piese de schimb pentru industria tricotașilor și confecțiilor, **Metalotehnica** fiind un nume de primă mărime. Performanța se datorează, aflu, în mare măsură celor nouăzeci de oameni din cadrul compar-

timentului de cercetare și proiectare condus de inginerul Zoltan Kolosvary și a cărui activitate se împarte în două grupe mari de probleme: realizarea unor mașini de tricotaș cit mai moderne și competitive, și obținerea unor tehnologii de tratament termic și turnare de precizie cu modele ușor fuzibile. Interesant în cazul fiecăreia dintre acestea n-s-a părut a fi faptul că rezolvările obținute — și certificate de cele 14 brevete de invenții și de cele 3 medalii cîștigate la Saloanele internaționale de invenții și tehnică nouă de la Viena și Geneva — au servit, desigur, interesele întreprinderii dar nu s-au oprit numai la ele. Cercetătorii au pus la punct nu demult, de exemplu, soluțiile constructive ale unei noi familii de mașini de tricotaș rectilini, dînd importanță îndeosebi „electronizării” acestor mașini care erau pur mecanice. Mașinile de tip Jacquard erau importate pe devize libere. Realizarea acestora în țară va elimina un import de sute de milioane de lei. Dar acestea sînt mașini din „prima generație”. În cele din urmă vor fi trei „generații”, ultima familie de mașini fiind complet electronică. Specialiștii de la **Metalotehnica** cred că prin munca lor au rezolvat trei lucruri: primul, de a fi asigurat un viitor întreprinderii — care are 450 de beneficiari, în țară și în multe alte țări ale lumii; al doilea: de a fi ușurat foarte mult munca lucrătorilor din industria tricotașilor și confecțiilor (nu uitați că majoritatea sînt femei) și, al treilea, de a fi contribuit direct la creșterea eficienței muncii în aceste fabrici (mașinile acestea dublează productivitatea fabricilor de confecții!). „Iată așadar că prin natura lucrului nostru — spunea inginerul Zoltan Kolosvary — noi nu putem fi deloc „egoști” și că obținînd unele succese prin noi înșine, pentru noi înșine, ele sînt în aceeași măsură și pentru alții, de la cine știe ce capăt al țării. Dar am putea da și alte exemple în acest sens: prin turnătoria pe care am construit-o ca urmare a perfecțării unor tehnologii noi ce au prins viață tot aici, în întreprinderea noastră, avem posibilitatea să obținem piese foarte complicate — sînt adevărate bijuterii! — piese de înaltă tehnicitate, care asigură o valorificare într-adevăr superioară a metalului. Un kilogram de metal își sporește aici valoarea pînă la 4000 de lei, ceea ce putem să spunem că reprezintă un indice foarte bun, comparabil întru totul cu cel realizat de mecanica fină”.

De bună seamă, sub semnul aceleiași implicări a colectivului de la **Metalotehnica** în probleme de interes cetățesc și social mai larg, se cuvine a fi amintite și organizarea a numeroase și binevenite acțiuni de muncă patriotică pe șantierele de construcții de locuințe ale

orașului, mai ales în cartierul Dîmbul Pietros, și nu numai, se înțelege, la blocurile și apartamentele unde vor locui chiar unii dintre ei.

Dar au existat, bineînțeles, de-a lungul anilor, o serie de lucruri care țineau exclusiv de viața întreprinderii, cînd oamenii de la **Metalotehnica** au acționat prin ei înșiși și numai pentru ei înșiși. De pildă, îmi spunea maestrul Ion Pîrjol, șeful secției mecanice 2, crearea în întreprindere a unui cit mai favorabil climat de muncă. „Eu știu că în multe întreprinderi există familii de muncitori, arăta maestrul, dar să ne reamintim că nu se face primăvară cu o floare și nici măcar cu citeva. Or, a face în așa fel încît într-o uzină să lucreze cit mai multe familii mi se pare a fi o metodă sigură de a obține liniștea necesară muncii și o disciplină cit mai bună. Cînd, cu mai mulți ani în urmă, s-a discutat aici, la noi, această idee, s-au ridicat multe păreri potrivnice. Ce, adică să știe nevasta tot ce fac eu? obiectau unii. Dar ideea a prins și realitatea i-a convins pe toți că e bine așa. Avem, la ora actuală, numai în secția noastră, 41 de familii. Adică lucrează aici soț și soție. Și nu puține au început să fie cazurile cînd pe lângă părinți au venit și copiii. Pop Petru și Raveca, Mihai Szabo și Maria, Fazakaș Karoly și Viorica, Bodoni Zoltan și Iulia, Barany Anton și Iolanda, și alții alții. Parazeci și una de familii, cum am zis. În întreprindere însă sînt sute de familii. Putem să zicem astfel, țînînd cont și de faptul că majoritatea oamenilor sînt de fel de la țară, că noi am

alcătuit aici un fel de sat, unde locul și rostul fiecăruia, calitățile dar și defectele lui sînt cunoscute de către toți ceilalți, fiind mai ușor în felul acesta să îndreptăm „rătăcirile” vreunui, deși cazuri din acestea au fost puține, vă rog să mă credeți”.

Iată de ce se poate spune că la **Metalotehnica** există o singură, unită și adevărată familie. O familie în care se învață nu numai munca, după cum am văzut, și după cum se poate vedea și din faptul că întreprinderea se află la ora actuală în avans cu 30 de zile față de sarcinile de plan (obținînd o producție suplimentară de 30 de milioane de lei), dar și răsplata muncii și odihna binemeritată. Fiindcă **Metalotehnica** are cea mai frumoasă casă de odihnă din zona de agrement situată la ieșirea din oraș, în apropierea Mureșului; un loc de destindere și recreare amenajat de oamenii întreprinderii, deci prin ei înșiși, pentru ei înșiși, după gusturile, preferințele și cerințele lor. Iar gusturile acestea, se vede, nu s-au oprit numai la a putea bea un pahar de bere rece la sfîrșitul unei săptămîni de lucru, dar au însemnat și înființarea unei biblioteci cu un număr impunător de volume ori amenajarea unor săli cu jocuri distractive. Încît am putea zice: deprinderea oamenilor de la **Metalotehnica** de a-și petrece împreună chiar și timpul lor liber — în afara celui obligatoriu, de serviciu — nu este un argument convingător de ceea ce poate fi, la un moment dat, o mare familie muncitorească? Noi credem că este.

DUMITRU ELIADE ■

Zilele trecute, mai exact la 23 septembrie, a devenit definitivă o decizie mai veche a Arbitrajului de Stat Central, prin care Trustul petrolului din comuna Bolintin-Vale, județul Ilfov, se vede obligat să plătească 664 293 de lei, cu titlu de daună, și 3 256 de lei, cu titlu de cheltuieli de arbitraj, despăgubitorul numindu-se C.A.P. Cosmești, județul Teleorman. Fiind implicată în discuție o sumă de bani astronomică și fiind vorba, după cum ne-a explicat prim-consilierul adjunct Angela Teodoru, din Arbitrajul Central de Stat, nu despre o întîmplare izolată, ci despre o încălcare a legii întîlnită, din păcate, și în alte locuri, ne vom permite în cele ce urmează să detaliem conflictul dintre cele două unități, cu învătămintele și nedumeririle ce le presupune.

Reclamația, depusă de C.A.P. Cosmești în 1976, cuprinde, în esență, un cap de acuzare care solicită „daune echivalente prejudiciului suferit de C.A.P. în anii 1974, 1975 și 1976, în urma diminuării recoltei agricole și a celei piscicole, în raport cu producția planificată, din cauza poluării apelor rîului Sericul datorită instalației defectuoase a conductelor de țitei” aparținînd Trustului petrolului din Bolintin. După cum ușor se poate deduce, C.A.P. Cosmești nu încriminează fapte, la data depunerii acțiunii, recente, ci revendică daune pentru distrugerii mai vechi, asupra efectelor cărora conducerea trustului fusese informată și avertizată la timp, după cum confirmă o sumedenie de documente aflate la voluminosul dosar 1328/1976. Astfel, la 8 mai 1975, cooperativa din Cosmești atrăgea atenția trustului că „...s-a trecut prin cultura de grîu fără să fim anunțați ca să putem recolta grîul pentru hrana animalelor... distrugîndu-se suprafața de 0,50 ha... în urma ploilor căzute, țiteiul a trecut peste digulețele de pămînt și a inundat cultura de lucernă nouă pe o suprafață de 0,20 ha... conducta s-a spart și, prin scurgerea apei sărate, s-a distrus lucerna nouă și pășunea de lingă lac pe o suprafață de 0,25 ha” etc. etc.

Trustul petrolifer din Bolintin-Vale n-a găsit de cuviință să reacționeze în nici un fel la adresele expediate de C.A.P., dar, odată chemat în fața organului arbitral, a trimis, la 20 mai 1976, deci un an mai tîrziu, o întîmpinare redactată în cel mai pur stil caragialesc, în ciuda faptului că, în subsolul ultimei sale pagini, semnează directorul unității, inginerul A. Popescu, precum și contabilul șef, St. Ioa-

lor în drept să judece și să împartă dreptatea, asemenea subterfugii sînt încercate adesea, firește, cu puține șanse de reușită.

Ceea ce s-a întîmplat și în cazul Trustului petrolului din Bolintin-Vale care, după ce a solicitat și primit dreptul la mai multe confruntări de teren și expertize, cea mai serioasă dintre ultimele efectuîndu-se sub autoritatea profesorului doctor inginer Gheorghe Pricop, a obținut

Din buzunarul cui va plăti Trustul petrolului din Bolintin-Vale suma de 664 293 de lei pentru daune prin poluare?

chim. Spre edificare, cităm: „Acest prejudiciu (n.n. — invocat de C.A.P. Cosmești) este inexistent și de altfel nedovedit, FIIND STABILIT ÎN MOD UNILATERAL (subl. n.)... pretențiile formulate nu au nici un temel legal” etc. etc. sau, cum s-ar putea spune, nici usturoi n-au mincat tovarășii de la trust, nici gura... Numai că adevărul era cu totul altul, dar oamenii fie că se făceau că nu știu, fie că, în cadrul amintitei întreprinderi, nu prea știe stînga ce drege dreapta, afirmație la care ne îndreptățește procesul verbal numărul 57 din 6 februarie 1976, prin care se constată mare parte din prejudiciile aduse culturilor C.A.P.-ului de țiteiul scăpat de sub control, hirtie pe care au semnat-o nu doar păgubiiții, ci și păgubitorii, reprezentați prin inspectorul principal Mihai Moraru și prin topograful Floarea Pîrlea! În sfîrșit, ca să stăm drept și să judecăm așijderea, nu trebuie să-i acuzăm prea drastic pe responsabili din conducerea trustului căci, în fața organe-

lor oarecare cîștig de cauză, în sensul că sumele revendicate inițial de cooperativă au apărut în raportul de expertiză tehnică diminuate, dar nu s-a putut sustrage rigorii legii, FIIND OBLIGAT SĂ PLĂTEASCĂ, după cum aminteam, 664 293 DE LEI pentru o culpă aflată dincolo de orice dubiu.

După cum subliniază și raportul de expertiză („...apele din rîul Sericu și acumulare Cosmești au fost poluate... în mod accidental, într-o frecvență care a provocat numai scăderea producțiilor, nu și compromiterea totală a culturilor agricole. A provocat distrugerea faunei piscicole aproape în întregime” etc.), trustul petrolifer în cauză a putut invoca unele circumstanțe atenuante, drept de care, firește, a beneficiat în concordanță cu legea, scurgeri de țitei ca acelea care au produs pagube terenurilor și iazului C.A.P.-ului Cosmești fiind, pînă la un anumit punct, greu de anticipat și, implicit, de remediat cu repeziune, mai ales în condițiile pro-

ducerii unor avarii, adesea inerente, pe timp nefavorabil sau pe timp de noapte.

Nu mai că, din păcate pentru Trustul petrolului din Bolintin, lucrurile nu stau chiar așa, nefînd vorba numai de accidente întîmplătoare, ci DE O ACȚIUNE DE POLUARE DE LUNGĂ DURATĂ, pe care conducerea unității respective a ignorat-o vreme de mai mulți ani, în ciuda evidenței și a unor avertismente ferme din partea unității păgubite. Au fost în defect nu doar instalațiile trustului, ci și verificările periodice, supravegherea sondelelor, repararea acestora și așa mai departe, intervenînd în discuție chiar culpe indubitabile, cum ar fi deversarea, acuzată de C.A.P. Cosmești prin adresa numărul 374 din 14 august 1976, a peste 10 tone de acid acetic și clorhidric în acumulearea Sericu, faptă cu urmări dintre cele mai nocive pentru cultura piscicolă a cooperativei din Cosmești.

Firește, dreptă ca totdeauna, legea noastră și-a spus cuvîntul definitiv, obligînd trustul la plata sumei considerabile menționată mai sus. Din acest punct de vedere, lucrurile sînt clare ca lumina zilei și nu mai încapă nici o discuție. Problema care se pune acum, în condițiile în care, cum sublinia prim-consilierul adjunct Angela Teodoru, dreptul socialist nu acceptă răspundere fără culpă, se leagă de nominalizarea exactă a răspunderilor și vinovățiilor în perimetrul Trustului petrolului din Bolintin. Întrebarea care se pune este din buzunarul cui va fi achitată suma de 664 293 de lei, întrebare la care așteptăm răspunsul imediat și lămuritor al organelor în drept și, în primul rînd, al Grupului Industrial de Foraje, Extracții și Transporturi cu sediul în comuna Bolintin-Vale, județul Ilfov.

Nu ne vine să credem că, vinovată fiind o anume întreprindere, plata vinovăției va fi suportată de buzunarul statului, la urma urmei de buzunarul fiecăruia dintre noi.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Obștea propune, primarul se opune

Zilele trecute l-am avut ca oaspete în redacție pe medicul Eugen Magiar, șeful dispensarului uman din comuna Cenei, județul Timiș. Făcuse drumul, ne-a spus, ca să ne ceară sprijinul în rezolvarea problemei locuinței, deoarece, pe plan local, are parte mai mult de șicane, în loc să fie ajutat. A locuit, din 1975, cu chirie, la un cetățean din localitate, care, în luna august a.c., l-a somat prin Judecătoria Timișoara să evacueze, până la 13 septembrie, spațiul pe care îl ocupa, întrucât acesta vânduse imobilul. Cunosând situația, precum și faptul că o casă cu trei camere — nr. 154, din centrul de comună — urma să intre în proprietatea statului, respectiv în administrația consiliului popular local, medicul E. M. adresase, încă de la 23 iulie a.c., o cerere primarului pentru a i se repartiza lui acea locuință, îndată ce ea va deveni proprietate de stat. De atunci până în prezent, E. M. s-a mai adresat, în același sens, cu alte câteva cereri, atât consiliului popular comunal, cât și consiliului popular județean. Într-o primă fază a tratativelor locale, primarul comunei Cenei, Gheorghe Olarov, i-a propus medicului să se mute într-un apartament al S.M.A. pe care-l ocupă directorul acestei unități, pentru ca respectivul director să poată ocupa el imobilul de la numărul 154. În fața acestei preferințe a primului gospodar al comunei, și constrins de somația amintită, medicul Eugen Magiar a ocupat fără nici o aprobare, deci abuziv, la 4 septembrie, casa solicitată. Cînd, a doua zi, angajații consiliului popular au mers să sigileze locuința, s-au aflat în fața acestei situații neașteptate, pe care E. M. i-a comunicat-o primarului odată cu hotărîrea sa de a merge pînă-n pinzele albe pentru obținerea casei. De la acea dată mai ales a început și continuă o surdă încordare, cetățenii comunei fiind de partea medicului. Peste o sută dintre ei dealtfel adresau primarului lor o cerere, datată 1 august 1977, în care-l rugau să-i acorde doctorului locuința cerută, în momentul cînd ea va intra în proprietatea statului. O scrisoare cu conținut similar și cu tot atîtea semnături au încercat să depună și la județ dar, după cum ni s-a relatat, „un tovarăș de acolo a zis că nu e cazul să mai lăsăm cererea, că se va rezolva pe plan local”.

Iată ce s-a întimplat însă pe plan local. La 27 septembrie, biroul executiv al consiliului popular s-a întrunit într-o ședință consacrată în exclusivitate rezolvării cererilor vizînd imobilul de la numărul 154. Am avut curiozitatea să vedem procesul-verbal al acelei ședințe, întocmit de Augustin Muscă, secretarul consiliului. Ca și altele similare, documentul respectiv a fost redactat pe niște foi volante de pe care

însuși Augustin Muscă nu mai poate descifra decît cu mare greutate ceea ce a scris. Părerile celor care au luat cuvîntul sînt inserate trunchiat, ba mai mult, în unele cazuri, frazele scrise sînt de-a dreptul incoerente. Oricum, din ceea ce a reținut procesul-verbal și din amintirile unor participanți, în cadrul acelei ședințe părerile exprimate au fost departe de un consens limpede care să poată conduce la o decizie. Gheorghe Olarov propunea ca imobilul să fie folosit ca spațiu pentru învățămînt și înțelegem din aceasta că ceva se petrecuse, oricum, pentru a-l face pe primar să nu mai susțină cererea directorului S.M.A. În final — grație tovarășului Napoleon Gliga de la județ, care, așa cum am aflat tot din amintiri, nu din procesul-verbal, ar fi lămurit (!!!) lucrurile — biroul executiv a hotărît în unanimitate (!) ca „imobilul nr. 154 să fie destinat pentru învățămînt în exclusivitate”. Urma să i se ceară — așa cum s-a și făcut — medicului E. M. să părăsească de urgență casa ocupată abuziv. Surprinzător, dar biroul executiv, care descoperea la 27 septembrie marea necesitate ca imobilul nr. 154 să fie destinat spațiilor de învățămînt, la 1 iulie, cînd primarul ocupa el însuși o altă casă — mult mai mare, a cărei curte și grădină măsoară 800 de metri pătrați — nu-și punea deloc asemenea probleme. Și asta cu toate că lui Gheorghe Olarov îi prisosește deja casa personală în care a locuit anterior și pe care — așa cum ne-a spus — urmează s-o vîndă în curînd. În vederea mutării primarului însă s-au găsit, cu o admirabilă operativitate, și fonduri pentru amenajarea casei în care urma să intre. Lucrările au fost executate, ireproșabil, de către echipa de prestări servicii, într-un timp foarte scurt. Actele contabilității arată că s-au plătit, în acest scop, 16.429 de lei. Preț în care, evident, nu intră nici graba lucrătorilor, nici tăcerea „în unanimitate” a biroului executiv.

Mult discutată extinderea a spațiului de învățămînt are în vedere de fapt că numărul de clase va crește în anul școlar 1978/1979. Faptul că, în prezent, o sală de clasă nu mai este necesară și stă goală nu impresionează pe nimeni. Primarul spune că în casa cerută de medic vrea să mute grădinița consiliului popular, deoarece localul acesteia n-ar fi corespunzător. Ajunge să menționăm însă că tot primarul consideră bun localul respectiv pentru săli de clasă destinate școlii. Asta ca să nu mai vorbim de faptul că gospodăria pe care o folosește Gheorghe Olarov era, oricum, mai indicată — atît ca încăperi, cît și ca spațiu de joacă — decît cea de la numărul 154 pentru a fi destinată școlărilor sau preșcolărilor. Mai

este de remarcat și amănuntul că a-celeași rațiuni gospodărești care l-au adus pe primar în locuința în care stă acum îl fac și pe medicul Eugen Magiar să stăruie pentru casa cealaltă. „Doresc să mă stabilesc aici pentru o viață întreagă — îi spunea acesta primarului — și vreau să am și eu o gospodărie ca lumea. Apartament la bloc mi-aș construit poate, pînă la urmă, în Timișoara și așa face, ca alții, naveta. Eu însă nu vreau decît să stau aici, între oamenii pe care-i slujesc. Vreau să am o gospodărie unde să-mi placă să stau. Lucrul este posibil și vă rog de atîta vreme să mă ajutați”.

Este adevărat că E. M. a intrat în locuința dorită fără nici o aprobare. Am arătat și condițiile și motivele acestui abuz. Dar, dacă aștazi medicul Eugen Magiar stăruie atît de mult să lăscie la centrul de comună, într-o casă bună, să nu uităm că cel mai concret exemplu care l-a îndemnat implicit la aceasta nu i l-a oferit nimeni altul decît primarul Gheorghe Olarov. Ca să nu mai vorbim de faptul că medicul, spre deosebire de primar, nici nu urmărește să-și vîndă altă proprietate. Și, în sfîrșit, dar în nici un caz în ultimul rînd ca importanță, să nu uităm că grija stabilizării medicului în localitate, prin asigurarea unor condiții de viață bune, este de fapt una din obligațiile primarului. Dar, dacă biroul executiv al consiliului popular n-a înțeles ori n-a vrut să înțeleagă niște lucruri esențiale dar simple cum sînt cele expuse mai sus, aceasta nu înseamnă că cetățenii comunei nu le-au înțeles nici ei. Cu dreaptă judecată și bun-simț, aceștia încearcă, după puterile lor, să contribuie la găsirea unei soluții omenești, care să țină seama de interesul general, acela de a-l păstra pe medic în comună, la dispoziția oamenilor în permanență Simbătă, 1 octombrie, după ce văzusem imobilele în discuție, la primărie ne aștepta o surpriză. Un grup de cetățeni, dintre cei 104 semnatori ai cererii amintite — și, deocamdată, doar ignorate de primar — țineau să ne vorbească. Transcriem mai jos cîteva din spusele acestor oameni ponderați, dar hotărîți, majoritatea niște venerabili bătrîni ai comunei. **Vă rugăm să le spuneți celor de aici, de la primărie, să-l ajute pe doctor și să-i dea casa aceea pe care o cere. Vrem un medic al nostru, stabil, nu ca alții care-și făceau treaba iute-iute între două curse. Apoi să-l facem să rămînă, nu să-l facem să plece** (Obrad Mișcov, 73 de ani). **Doctorul nostru, Magiar, e crescut din țărani ca și noi și ne servește cu toată inima, pentru că ne înțelege. E bine și e normal să stea la centrul comunei. De ce să nu i se dea casa aceea, ca să-l avem aproape, la orice necaz?** (Milan

Pisarev, 68 de ani). **Nu refuză pe nimeni, la orice ceas din zi ori din noapte i-ar bate cineva în geam. Și eu l-am chemat o dată, după un miez de noapte, pentru un nepot bolnav. N-a zis decît atîta: vin. Și n-a avut pace pînă nu s-a făcut copilul bine. Ba și pentru mine a trebuit să sară o dată ca la foc. Și m-a îngrijit și iacă că mi-s bine. Nu știm ce gîndește primarul și ce vrea cu casa aceea, dar noi avem nevoie de un doctor al nostru, că ne-am săturat de navetiști. Ș-acu', dacă vrea să rămînă aici, că-i de-al nostru, de ce să-l facem să plece?** (Saveta Vucov, 75 de ani). **Dacă știa toți satul că sînteți aici, tot satul venea să vă roage să ne ajutați să-i facem pe cei de la primărie să nu-l alunge pe doctorul nostru. Că, după cum văd c-au luat-o ei, cu asta ne-am alege pînă la urmă. Omul ăsta ne-a servit cum n-a mai făcut nimeni înaintea lui. Și vrea să rămînă la noi. Și cere un lucru pe care i-l putem da. De ce să nu i-l dăm? De ce să nu-l facem să-i fie drag să trăiască aici? Casa aceea nu-i bună nici de școală, nici de grădiniță. Un gospodar adevărat s-ar gîndi mai degrabă că ne trebuie o școală ca lumea în sat. Asta trebuie să facem, nu să zgurnim de-aici un om de omenie de care avem nevoie** (Liubomir Maletici, 78 de ani).

Iată ce și cum gîndesc oamenii din Cenei, dar iată — din păcate — și ca-lea mult prea lungă pe care ajung aceste gînduri la primarul comunei. Bătrînii obștii au văzut de mult cea mai înțeleaptă soluție; primarul comunei întîrzie și în prezent s-o vadă. Ni s-a spus că medicul prea nu vrea altceva decît această casă. Dar a trebuit să constatăm că, în schimb, primarul prea nu vrea altceva decît să nu i-o dea. Pentru aceasta ar fi fost în stare — așa cum ne-a spus — să desființeze casa de nașteri și să-i ofere spațiul acela lui Eugen Magiar. „Nu puteam însă să fac asta singur, iar aprobările era prea greu să le obțin”, ne-a mărturisit cu tristețe Gheorghe Olarov... Apoi faptul că, în ședința din 27 septembrie a biroului executiv, nimeni n-a amintit cel puțin cererea celor 104 cetățeni este și el destul de grăitor în ce privește grijile sincere și amneziile de circumstanță ale primarului.

Sperăm însă că cei cărora le revin răspunderi și în acest sens la nivel de județ — așa cum ne-a asigurat secretarul consiliului popular județean, Milorad Blagoev — îl vor ajuta cît mai repede pe Gheorghe Olarov să găsească cea mai bună soluție acestei probleme, pentru că o fi el primar, dar nu i se poate permite ca, în vîzul lumii, să interzică altora ceea ce el însuși își permite cu o ciudată dezinvoltură.

DORIN GHERGHINESCU ■

Piața comercială a municipiului Rimnicu Vilcea a cunoscut duminică dimineața o abundență de produse agroalimentare foarte căutate pentru aprovizionarea de toamnă-iarnă, de la legume și fructe la unele condimente și ingrediente strict necesare, mai ales în acest sezon. Am remarcat totodată strădaniile gospodarilor acestei piețe de a dirija astfel fluxul comercial încît consumatorul să fie prompt și bine servit. Am înțeles însă și cîte o situație mai puțin surizătoare. Toți cumpărătorii se opreau la cartofii I.A.S.-ului. În fotografie se văd cartofii aparținînd I.L.F.-ului, care la același preț de 1,40 lei sînt de calitate inferioară, deci neluajî în seamă.

Sămînța nemulțumirii

(Urmare din pagina 1)

pentru că apucăturile de un anumit tip duc la dezagregări temporare sau definitive) nu se poate vorbi de nemulțumire. Firește, au și carieristi necazurile și durerile lor, cunosc și ei eșecul și izbînda (la nevoie, unii dintre ei se ridică cu vehemență împotriva stagnărilor și a automulțumirilor), numai că necazurile acestea ale lor, ca și vehemențele, nu au nimic de-a face cu necazurile și durerile celor ce s-au dăruit și se dăruiesc cu adevărat muncii și creației.

Nemulțumirea, adevărată și sfîntă nemulțumire de sine, nu stă la masă decît împreună cu munca — cu cinstea și cu dăruirea, cu talentul și cu competența — rușinîndu-se și plecînd ori de cîte ori vede cum se umflă aroganța în pene, cum se înșiră la banchete împreună cu prostia, cum se răsfată și cum se metamorfozează, prezentîndu-se singură drept modestie, rîvnind la un statut, încercînd să-și justifice existența. „Partidul mi-a dat sarcină să lucrez în acest domeniu, spunea nu demult un mărunt și cam incompetent dregător, dacă partidul îmi va spune să mă ocup de alte probleme, o voi face, pînă aunci însă...” Omul, pe care îl mai auzisem și-l văzusem utilizînd această explicație și în alte împrejurări (o scotea tacticos din buzunar ori de cîte ori era atîns de aripa aspră a criticii, care îl speria și îl neliniștea), vorbea și se comporta

de parcă partidul l-ar fi rugat în genunchi să ocupe funcția pe care o avea, parcă el n-ar fi făcut nimic, niciodată, să ajungă unde ajunsese, parcă nu s-ar fi zbatut chiar atunci, în timp ce se autocritica, să rămînă unde se cățorase, aceasta fiind, de fapt, principala sa preocupare.

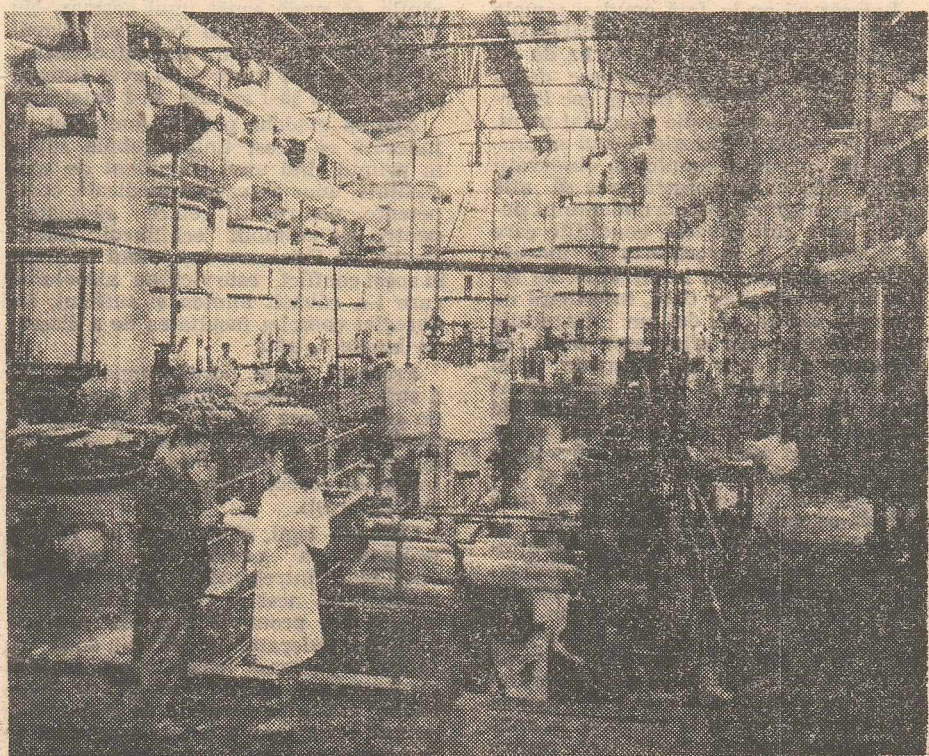
Zbaterile de acest fel nu au nimic comun cu nemulțumirea sfîntă a celor ce muncesc efectiv, aducînd daune nemăsurate colectivității noastre socialiste, îngreunîndu-i ascensiunea spre mai mult și spre mai bine. Ele au dăunat și dăunează, în ultimă instanță, chiar și celor ce s-au lăsat și se lasă tirii de valul lor, milos și degradant, transformîndu-i din oameni în neoameni, aruncîndu-i în cele din urmă în bratele disperării, preschimbîndu-i în cel mai bun caz în simpli și cam deplorabili circotași sociali.

Sămînța nemulțumirii nu incolțește decît acolo unde se lucrează mult, bine și cinstit, omul neputînd să se apropie de adevărata sa esență decît prin această neconținută și relevantă dăruire, printr-o sporită și din ce în ce mai apăsătoare exigență, față de alții și față de sine însuși, prin creșterea și propria sa limpezire, care trebuie să se împletească din ce în ce mai strîns cu creșterea și limpezirea întregii țări.

Iar acolo unde incolțește această sămînță miraculoasă, incolțește și se pregătește să se înalțe în lumină holda zilei de miine.

Giurgiu - București: cursa cu obstacole a zahărului

O hală modernizată a vechii fabrici de zahăr din Giurgiu

Fabrica de zahăr din Giurgiu are ziduri bătrâne, patina lor amintind faptul că ea e una dintre primele înființate în țară. Cu utilaje mai vechi, reparate și transformate, fabrica ajunsese cu trei ani în urmă să poată prelucra — termenul specific este tăia — 2000 de tone de sfeclă în 24 de ore. Începând de la această dată au fost schimbate o parte însemnată a instalațiilor tehnologice, investiția tinzând să aducă în final la o prelucrare dublă și cu un procent ridicat de valorificare a zahărului din sfeclă. În momentul de față, luând-o înaintea termenului de punere în funcțiune, mașiniștii și operatorii chi-miști scot de pe benzile rulante și trimit la cazane 3500 tone de sfeclă, tăiată mărunt ca niște tăitei alb-gălbui, preparați parcă într-un laborator de cofetărie.

Vești bune deci, însă nu chiar toate. Există unele probleme în legătură cu materia primă. Se poate spune că, în general, unitățile agricole își respectă contractele. Cooperative ca acelea din Malu, Slobozia, Oinacu, au suplimentat chiar planul de predare, trimițând cu mașinile cantități mari de sfeclă. Ba, pe măsură ce cooperatorii au terminat muncile specifice, o parte din ei au fost îndrumați să lucreze sezonier la fabrică.

În Bărăgan se experimentează pe unele tarlale tipuri noi de combine sosit din import. Părerea inginerului șef de la fabrica de zahăr este că acestea nu se prea potrivesc terenului denivelat pe care lucrează. Urmarea? Am văzut pe jgheabul înclinat, care urca la spălarea materiei primă, sfeclă retezată la jumătate, sau însoțită de frunză. Se pierde din recoltă iar frunza înacă cuțitele de la tocătoare și trebuie oprită instalația pentru curățare.

Apoi mai este problema pietrei de var. „Avem stoc mic și consumăm peste 20 de vagoane zilnic, spune tovarășul Ulmet. Uneori întârzie cite o garnitură și ne vedem în situația de a lucra din stoc și dacă-l începem trebuie să reducem toată producția, fiindcă nu putem risca oprirea totală a instalației”.

Aceste probleme nu sînt nici permanente și nici capitale. În ultima vreme fabrica, cum spuneam la început, are un ritm de producție chiar peste prevederile scriptice. În magaziiile ei și în secția finală — aceasta n-are loc special pentru depozitare — se află importante cantități de produse finite. Cu toate acestea, fără a lipsi de pe piață, zahărul are spre consumator, în aceste momente, un drum anevoios. Iată un telex sosit la fabrică chiar în ziua prezentei noastre: poartă numărul 10839/1366 și a fost transmis de I.C.R.A.-București. „Aveți mari restanțe la zahăr tos 1/1. Rugăm luați măsuri urgente pentru lichidarea restanțelor.”

L-am întrebat de aceea pe tovarășul Gheorghe Cristescu, director al fabricii, cum stau lucrurile în legătură cu această depeșă:

— Noi avem zahăr, n-avem cu ce să-l transportăm, n-avem vagoane.

— Cîte vagoane s-au expedit ieri, de pildă?

— Să întrebăm facturistul, știe mai bine. Și adresându-se cuiva din apropiere, a continuat: Cîte vagoane s-au trimis ieri la Capitală?

— Nici unul, tovarășe director, au anulat planul cei de la gară.

Ne-am deplasat imediat la stația principală C.F.R. din Giurgiu — interlocutor fiindu-ne aici impieगत de serviciu Dobre Florea. Cînd am intrat în biroul său tovarășul Dobre tocmai pregătea citeva vagoane pentru sfeclă la secția Videle.

— Deci vagoane cu materia primă vin; la fabrică s-au plîns însă că n-au în ce să încarce producția finită.

— Nu cred că așa stau lucrurile, noi avem vagoane suficiente. Din înregistrările noastre astăzi s-au expedit la București-antrepozite 4 vagoane cu zahăr, adică atît cit prevedea planul.

— Dar ieri? La fabrică se spune că organele dumneavoastră au anulat planul.

— Ieri au fost în plan 5 vagoane. S-au încărcat două. Iar un vagon a fost dat afară gol, adică după ce a trecut termenul și n-a fost încărcat la fabrică noi l-am retras să-l folosim în altă parte.

Tovarășul Miltiade Tănase, tehnicianul stației, aduce noi lămuriri acestei situații care începe să capete aspecte paradoxale.

— Există reguli care reglementează relațiile cu beneficiarul. Atîtea ore pentru manevră, atîtea pentru încărcare etc. Dacă un vagon nu este încărcat la timp noi îl scoatem, dar îl putem adăuga din nou să întregim planul de cereri al zilei următoare.

— Restanța rămîne restanță, însă...

— Într-adevăr! Și mai este o problemă. În transporturi, în general, deci și la C.F.R., s-a introdus o metodă modernă: containerizarea. Din păcate unii beneficiari o refuză. De pildă, I.C.R.A.-București, de care amînteai, a refuzat măruri în containere, notați acest număr de telex: 889 din 30 iulie, pentru motivul că n-ar avea instalații amenajate pentru manipularea cutiilor metalice. Și așa se poate întîmpla ca beneficiarul să ceară marfă, fabrica s-o aibă gata pregătită, dar vagoanele noastre modernizate să nu fie acceptate.

— Și ce credeți că este de făcut?

— Nu este în competența noastră. C.F.R.-ul a primit sarcina să se modernizeze, se modernizează!

Am redat concis dialogurile avute: se pare că fiecare în parte se îngrijește ca treaba să meargă doar în zona sa de strictă responsabilitate, în timp ce zahărul are de străbătut spre consumator, nu o dată, o adevărată cursă cu obstacole.

VICTOR CONSTANTINESCU

Ca sprîjnul miliției

Filtru antialcool la Brăila

Însoțesc un echipaj al Miliției din Brăila, condus de căpitanul Emanoil Buzdugă. Urmărim modul în care se respectă legislația privind desfacerea băuturilor alcoolice. Un prim popas la barul nr. 194, bulevardul Karl Marx, unde responsabilă de serviciu ar trebui să fie Anișoara Alexandru. Ar trebui, pentru că acum, după cum ne informează Pina Rusu, vînzătoare, responsabilă a lăsat totul baltă și se află la policlinică. O doare maseaua. Nu este ora zece, dar barul e plin. Se servește în special cafea. Unul dintre lucrătorii Miliției, cunoscînd obiceiul casei, examinează citeva cești cu cafea. De ce?, întreb. În loc de răspuns, locotenentul îmi apropie o ceașcă de nas. Miroase de la o poștă a alcool. „Eu nu le-am dat, se scuză vînzătoarea Pina Rusu, de multe ori găsesc sub mese sticle golite. Le cumpără de la Alimentara și le beau aici”. De data aceasta sub mese nu se află nici o sticlă de alcool și înțeleg că explicația vînzătoarei e mai mult derutantă. Acest mod de încălcare a legii este folosit și de alți gestionari. Vasile Mihăilă, barman la restaurantul „Hanul Roșu”, a fost surprins, ni se spune, vînzînd alcool înainte de ora 10 în sticle de suc. A fost amendat pe loc. Stana Dexon, gestionară la bufetul „Dacia” — la fel, Marcel Pană, gestionar la bufetul din Gara Ianca, la fel. Amenzile sînt aspre, de la 1500 lei la 3000 lei, dar tentația de a încălca legea este și ea destul de mare, după cite ne dăm seama. Îmi notez în carnet un alt exemplu: la 13 iulie 1977, Leonida Dolgan, gestionar la bufetul „Brateș”, a fost găsit consumînd alcool în restaurant cu un grup de cheflii, mai toți în stare de ebrietate.

Ne-am pus întrebarea dacă acești lucrători cunosc prevederile legale, pe unii i-am chestionat chiar. În bună parte le cunosc, dar din păcate le ignoră. „De la începutul anului pînă în prezent, ne spunea locotenentul major Sandi Jipa, au fost constatate 622 de contravenții la Decretul nr. 76/1975, art. 13, referitor la servirea persoanelor aflate în vădită stare de ebrietate, în localuri publice. Toate aceste persoane au fost amendate. În același timp, 14 angajați, contravenienți la Decretul amintit, au fost amendati cu sume între 1500—3000 lei.” Ne notăm numele citorva: Dobre Piticaș, barman la restaurantul „Dunărea”, sancționat cu 1500 lei, Frusina Olăreanu, barmană la restaurantul „Volga”, sancționată cu 3000 lei, Marin Dună, Aurora Bordea, Dumitra Anghel, la fel.

Cu ce scop încalcă uneori acești gestionari legile? Am căutat să aflăm de la Vasile Dani, responsabil la restaurantul „Lotca”, amendat și dînsul nu demult cu suma de 3000 lei, pentru servirea cu băuturi alcoolice a unor persoane aflate în stare de ebrietate. „N-am fost vinovat, ne spune; vin beți din altă parte, vin în grup de 4—5 inși, pot eu să mă opun, să nu le dau de băut?” La fel motiva și gestionarul Gheorghe Munteanu, de la Alimentara nr. 14, strada Dezrobirii, și el amendat de curînd. În realitate, justificările lor nu sînt întemeiate și de cele mai multe ori servirea acestor persoane, intoxicate de alcool, are un scop precis: înșelarea lor. La data de 10 iulie 1977, orele 0,45, un echipaj al Miliției, format din șapte ofițeri și condus de locțiitorul comandantului, a ajuns și la restaurantul „Kiseleff”, unde era o nuntă. Nuntașii chefulau, dar responsabilul nesocotise ora de închidere, ignorase prevederile legale. Nu era înția dată. Extinzîndu-se controlul asupra calității, a gramajului meniurilor servite nuntășilor, s-a constatat că responsabilul Costică Xenopol a încasat nejustificat suma de 2512 lei. Pentru încălcarea flagrantă a legii a fost amendat cu 5000 lei. Aceasta s-a întîmplat atunci, în iulie. Acum, sub ochii noștri, se întîmplă altceva: ne aflăm la bufetul „Terente”, din Brăilita. Responsabil este Niță Bunea. Și el lipsește. Responsabilii, la Brăila, duc, după cite constatăm, o viață pe roze. Poate nu toți, ce-i drept, dar cei despre care vorbim nu ne-au clătinaț cu nimic această convingere. La teighea vinde țoi după țoi tînăra Vasilica Manea. Nici n-am observat cînd unul dintre ofițerii care ne însoțesc a zis „stop” vînzării. Ce se întîmplase? Vînzătoarea vindea băuturi diluate cu apă. Într-o ladă găsim cam 20 de sticle cu dopurile originale desfăcute. Băutura din ele e diluată, se constată. Vînzătoarea Vasilica Manea e derutată, se pierde cu firea, recunoaște că un client a

rugat-o să-i vîndă rachiul superior dintr-o altă sticlă, „pentru că aseară, zice ea, a văzut-o pe colega mea cum turna apă în rachiul”. Știe, declară în fața noastră și a unor consumatori, că „fata din schimbul celălalt diluează băuturile”. Băuturile diluate sînt consumate în special de cei aflați în stare de ebrietate.

Dar nu trebuie să înțelegem că toți cei care se îmbată se îmbată din intențiile ospătarilor. Unii se îmbată, ce-i drept, accidental. Alții că vor, și uneori vor mereu. Ajunși în stradă, acești oameni devin un pericol social: unii devin agresori, alții victime. Sînt urmările consumului exagerat de alcool, ale încălcării unor prevederi legale de către cei care vînd băuturi alcoolice în alte condiții decît cele prevăzute de lege. Pe unii dintre aceștia îi întîlnim în arestul Miliției. Căpitanul Emanoil Buzdugă ne înlesnește să dialogăm cu ei:

— Cum te numești?
— Adrian Manea zis Trombon.
— De ce te afli aici?
— M-am îmbătat și am dat cu cuțitul.

Trombon are 26 de ani, este timplar, a lucrat într-un timp la Șantierul Naval și cîștiga pînă la 1700 lei pe lună. Îi place să bea însă a părăsit lucrul, cu toate încercările colectivului de a-l reține la treabă, și împreună cu Liviu Pirvu au spart, înaintea acestei infracțiuni, restaurantul „Privighetoarea”. „Am luat băuturi și 1400 lei”.

— Unde ai băut înainte de a ajunge aici?

— La restaurantul „Filipoiu”; am consumat doi litri de vin, 20 (douăzeci) de beri și două coniacuri.

— Dacă ai mai fi vrut, ospătarul ți-ar mai fi adus?

— Cred că da...

Aurel Manea are 23 de ani, s-a născut în comuna Măxineni (Brăila) și a fost mai întii macaragiu, apoi șofer. Este o victimă notorie a consumului exagerat de alcool. O singură dată s-a îmbătat în viața sa tînăra, dar i-a fost fatal. Îl las să povestească: „Era în seara zilei de 22 septembrie 1977, mă întorceam obosit de la treabă și a doua zi urma să încarc ciment de la Fabrica „Stîncă”. Trebuia să parchez mașina la fabrică, dar m-am gîndit că e departe și am parcat în fața casei mele, în cartierul Chercea. În fața restaurantului „Doi plopi” m-am întîlnit cu niște prieteni. M-au invitat să merg cu ei să beau o bere. Nu sînt băutor, dar am intrat. Am consumat 5 beri, partea mea, cam în două ore. Ei au mai băut cite 200 de grame de țuică, după care am plecat la mine acasă. Aveam un litru de vișină și le-am desfăcut-o băieților. Eram cinci și să ne fi ajuns cite un pahar. Eu m-am îmbătat. Ceilalți m-au rugat să-l duc acasă, în satul Corbul Nou, cu mașina. M-am suit la volan și am pornit într-acolo. Pe șosea, am ajuns din urmă o mașină de la salubritate. M-am angajat în depășire, dar el mi-a tăiat fața... L-am răsturnat. Cînd m-am dat jos, am constatat că în cabină, cu șoferul, mai era și un tovarăș lucrător de miliție. Acesta era accidentat grav. L-au transportat de urgență la spital, dar pe drum a decedat... Avea omul trei copii...”

Aurel Manea plînge...

Străbăteam citeva străzi brăilene, așezate în forma lor renumită de pînă de păianjen, și ne îndreptăm către restaurantul „Doi plopi”, locul unde au băut, pînă la ebrietate, Aurel Manea, prietenul său Nelu Picoș și ceilalți. Este un local insalubru, cu miroas greu, apăsător, cu aglomerație. La intrare, un consumator se clatină pe scaun, este într-o stare avansată de ebrietate, dar mai are în față un litru de vin abia început. Imaginea vorbește de la sine de încălcarea flagrantă a dispozițiilor legale, dar responsabilul Ionel Cohal încearcă niște scuze penibile. Îi amintim de tinerii care au consumat aici anaoda bere, apoi țuică, îi spunem că într-un fel el, cit și unica lui vînzătoare, Ștefania Grosu, sînt coautori morali la un accident mortal fără voie și se sperie, se jură că nu are nici o vină. Desigur, din punctul său de vedere se consideră nevinovat, pentru că niciodată nu a gîndit, în cei 15 ani de activitate numai în alimentația publică, cum spune, că drumul de la beție pînă la periclitarea vieții oamenilor e uneori înfricoșător de scurt.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Ce face și desface „gura satului”

Despre multe și felurite lucruri vorbește „gura satului” la Sfințu Gheorghe, comună din județul Ialomița, întinsă și înfloritoare, așezată de-o parte și de alta a șoselei naționale care duce de la Urziceni către capitala județului, trei fiind, cu deosebire, după cum află, locurile unde ea vorbește fără oprire și fără fereală: femeile în fața porților, bărbății, după muncă, la bufet, iar bătrânii în odăița strîmță și joasă a frizeriei, acolo unde vin să-și radă bărbile albe și aspre ca sirma. Femeile — nu multe dar atât de bine cunoscute — care știu tot, de la ce a mîncat vecinul în ziua aceea pînă la felul în care învață copilul cutăruia ori la numele flăcăului care fluieră seara la gardul viitorilor socri pentru a da de știre viitoarei sale mirese că o așteaptă. Nimic nu scapă auzului și văzului acestora, odihnite și foarte receptive, cum sînt probabil cele ale Floricăi Lungu, căreia îi este greu să se aplece la munca pămîntului dar aplecîndu-și în schimb urechea și mijindu-și ochii la tot ce mai e nou prin sat, dîndu-i mîna să facă din aceasta aproape o îndeletnicire de zi cu zi, nepăsătoare la griji cum este, de vreme ce bărbatul ei se ostenește să aducă bani în casă iar ea crede că a rezolvat de mult măcar problema elementară a hranei prin faptul că a avut norocul să-și ridice casa chiar lîngă moara satului. Macină moara grîu, iar alături se macină vorbe. Dar galeria persoanelor bolnave de limbariță, care pâlăvrăgesc sub lună și sub soare, vrute și nevrute, nu poate să nu cuprindă și numele Militiei Popa, femeie în vîrstă, pe care anii n-au învățat-o însă mare lucru, fiindcă, nedată nici ea la muncă pe cît cu facerea și desfacerea vorbelor ba despre unul ba despre altul, s-a pomenit de la o vreme că a ajuns să fie ea însăși ținta unor vorbe nu prea măgulitoare, fie despre cazanul improvizat cu care făcea țuică — și pe care miliția i l-a ridicat la timp pentru ca afacerile să nu prospere —, fie despre mărișorul său, la o vîrstă înaintată, cu un bărbat cu o vîrstă și mai înaintată etc.

Dar „gura satului” nu este numai birfă și vorbă clevețitoare circotoasă și rea, pornită din zavistia și invidii, cum cred poate unii, cei care uită că satul a fost și rămîne o colectivitate foarte unită. Încît, dacă este adevărat că „gura satului” pune citeodată „paie pe foc”, tot ea este și mijlocul de îndreptare corijînd defecte și potolind excese, dînd verdicte și oferînd soluții. Iureșul vorbeii nu iartă, mai ales, lenea și necinstea, profitul nemuncit. Satul vorbește, de exemplu, despre cei doi frați Jipa, Dumitru și Ilie, primul cu munca și oboseala, al doilea cu banii și cu distracția, iar faptul că de curînd Dumitru, cel ce umblă cu turma de oi, abia și-a cumpărat o pereche de măgari și-un „atelaj particular”, adică o cotigă hodorogită pe două roți, iar Ilie și-a luat „Dacie” n-a rămas neobservat. Comentariile, fie mai mușcetăre și amănunțite ori numai în treacă și cu filosofice clătînări din cap, au apărut imediat, cu aceeași repeziune cu care s-a întins

și vestea că gestionarii Gheorghe Mihai și Ștefan Bîra se năvăliseră la suprapreț dar, spre norocul lor, li s-a atras atenția de la început, pentru a nu fi nevoiți altfel să părăsească satul pentru mai multă vreme. Așa cum a fost nevoită s-o facă — pentru totdeauna — inginera Uzună Iulia, care a preferat să-și găsească un post în altă parte după vreo două spectacole ale brigăzii artistice de agitație, în al cărei text se spunea despre dînsa că n-o prea interesa ferma legumicolă de care răspundea, că avea obiceiul îngrozitor de a minți fără să clipească din ochi și că, în loc de a munci, prefera să stea la restaurantul „Stejarul” bînd coniac și fumînd ca un șef de trib.

„Există, dacă vrei — ne spunea primarul Constantin Zamfir — și acest cadru organizat al „gurii satului”, al posibilității ca oamenii să vorbească, adică, tot ceea ce au important de vorbit. Fiindcă satul are și el subiectele lui de senzație, care nu sînt numai motive pentru unii de a se hlizi pe la porți de pățania vreunui consătean, ci și lucruri mai arzătoare și spinoase, în care păreri pot fi împărțite dar subiectul e depănat pe îndelete și cu grija de a nu scăpa nici o fațetă a problemei. Formele organizatorice și administrative ale conducerii comunei sînt chiar mijloacele prin care satul își poate exprima deschis, cu maturitatea pe care o dă dezbateră colectivă, o opinie. Să iau, de exemplu, comitetele de cetățeni. Acum doi ani, în august 1975, am dat în funcțiune un dispensar cu zece încăperi, cu săli de tratament corespunzătoare, cu spații, la etaj, pentru două familii de medici. Știți cînd l-am început? În luna mai, în același an. Am avut mai întîi o ședință cu oamenii. Trebuia să le cer părerea dacă vor să-l facem, fiindcă n-am fi avut altfel cum — ca și cele două cămine culturale cu săli de cite 600 de locuri, cele două brutării ori cele 13 săli de clasă nou construite — decît în cea mai mare parte cu banii și cu munca noastră. Lumea, cum zic, cu păreri între da și nu. Și-atunci și-a ridicat glasul deasupra tuturor Chiru Dumitru: „dacă facem și un cabinet de stomatologie, ca să nu ne mai ducem la Slobozia ori la Urziceni, a zis el, eu fac șase zile gratuit, în afară de ce-om hotărî acum toți că trebuie să facă fiecare. Am hotărît, am ridicat dispensarul. Cînd am fost gata, i-am zis: Chirule, tu ești primul! Că merita. Ei, dar asta, cînd vorbeam noi toți acolo, nu era tot gura satului?”

Despre multe și felurite lucruri vorbește „gura satului” în comuna Sfințu Gheorghe. Acum, zilele acestea, despre cele vreo 400 de hectare cu porumb care mai sînt de recoltat, după cum, la timpul potrivit, adică în 1976, s-a vorbit și despre performanța de a se fi obținut aici cea mai mare producție medie de sfeclă la hectar pe județ iar în 1975 despre producția de 7 400 kilograme porumb boabe la hectar, reușită pentru care C.A.P.-ul a fost distins cu titlul de Erou al Muncii Socialiste.

DUMITRU ELIADE

„DA!” — la Roma și Paris, „NU!” — la Roman și Periş

Legătura directă cu viața, cu problemele ei cardinale, multiple și foarte complexe, a arătat din nou, recent, secretarul general al partidului, reprezentînd o problemă-cheie, o îndatorire fundamentală a tuturor celor ce îndeplinesc funcții de conducere indiferent de nivelul acestora, dar cu deosebire atunci cînd este vorba de instituții cu o rază largă de acțiune.

Repunerea problemei nu reprezintă o chestiune strict teoretică: se întilnesc destui funcționari căzuți într-un asemenea birocratism, într-o asemenea manieră de a privi viața doar prin telescoapele fadale ale foii de hirtie, „înmatriculată” sau „expediată”, încît nici cu tractorul nu-i urnești din fotoliile lor cu două minere moi și de lîngă măsuta cu telefoane, sever controlate prin cite o secretară dotată cu carnetul cu numere ale tuturor direcțiilor „tele” spre... viață. Dacă te uîți la ei întrebător îți răspund cu niște priviri de miraculoși supraviețuitori ai circulelor sau ședințelor: „Dumneavoastră — adică — nu vedeți cît de greu muncim?” Și-ți gîfiiie-n nas cu tempo-ul celui ce a urcat

o Golgotă a dosarelor. Și-ți arată teancul de cești de cafea adunate pe prichiciul ferestrei, al căror peisaj dizgrațios abia dacă îl mai pot suporta ei înșiși, sau piramida de mucuri de țigări „Kent” consumate în timpul „sacrificiului” lor. Și te-ncreabă: „Ei bine, domnule, ce mai vrei?”

Avem aici, de-a face — e lesne de înțeles — cu birocrații de nivel primar. Cu el, cel mai bun procedeu de reeducare începe prin luarea cheilor de la încăperea în care se autotorturează și scoaterea sa afară. La problemele-probleme... Și la aer curat...

Există însă și un soi de birocraț ideologic, cu alură de „filosof”.

Nedeplasarea lui spre problemele concrete ale vieții și-o justifică prin aceea că, în colectivul din care face parte, „el singur le-ar ști bine pe toate”. Elaborată de el însuși, teoria indispensabilității devine scutul său fundamental: „Ce să fac, tovarăși, dacă e atita nevoie de mine aici, sus...”

De gîfiiit gîfiiie și el, chiar mai abitir decît celălalt tip de birocraț, avînd în plus meritul de a o face mult mai spectaculos. Ore întregi îl vede lumea relaxîndu-se prin colțurile cele mai plăcute ale cartierului, ori prin vecinătățile orașului, dar pe culoarul instituției trece în fugă, amenințător, cu servieta lui mare, neagră, primită în dar la un congres internațional. Aruncă interjecții în stînga și dreapta făcîndu-i pe

Încă o șansă pentru Ion Prisecaru

Judecătorii au în față omul și faptele sale descrise întocmai în dosarul penal. Ne dăm seama că nu este vorba de un caz simplu. Judecătorii pornesc de la premisa că atunci cînd este în joc libertatea oamenilor, trebuie procedat atent, cu grijă și tact pedagogic. Cazul se pretează la un studiu amplu, la observații adînci. Societatea noastră vrea să afle ce stă la originea comportamentului deviant, care sînt cauzele, condițiile care îl înlesnesc, îl favorizează și judecătorii au aflat lucruri interesante, au intrat în posesia unor date, informații cu ajutorul cărora au dat un diagnostic corect cazului. Au aflat, spre pildă, că Prisecaru Ion, pus în libertate prin amnistia decretată la 7 mai a.c. și ajuns acum din nou în fața completului de judecată a mai fost condamnat anterior la 4 ani pentru aceeași infracțiune de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice, de fiecare dată aflîndu-se sub impulsul alcoolului.

Judecătorii, care au avut de soluționat acest proces, au pornit la investigații, la o cercetare meticuloasă a circumstanțelor în care au fost săvîrșite faptele antisociale, animați de dorința fierbinte de a face totul pentru îndreptarea unui om. Procesul nu s-a desfășurat ușor, așa cum ne-am închipuit. Au fost voci care îndemneau la asprime, la aplicarea unor pedepse exemplare, pentru că tînrul în cauză a înșelat, ani în șir, buna-credință, s-a eschivat de la obligațiile sociale, nu a acceptat sfaturi, observații și nici îndemnuri.

Punctul culminant într-o dezbateră, faza lui palpitantă constă în ascultarea împricinatului, poziția pe care o adoptă față de propriile fapte, ce hotărîre înțelege să ia pentru viitor, care-i sînt intențiile de ultim moment.

Am avut prilejul să asist la o clipă emoționantă, a dezvăluirilor, a destăinuirilor sincere. Tînrul nu și-a negat faptele și nici efectele lor sociale, tulburarea care a produs-o, dar a arătat ce a stat la originea comportamentului său, ce a contribuit la declanșarea lui. „Eu nu am cu nimeni nimic, spunea el, nu doresc și nici nu vreau să fac rău nimănui. Am însă un singur păcat, dacă-i pot spune așa. De la vîrsta de 18 ani consum alcool și ori de cîte ori sînt sub influența lui, acționez anapoda, o iau razna cum se spune. Doresc să se facă ceva cu mine, pentru a mă deobișnui de acest viciu. Am fost etichetat ca om imposibil, nerecuperabil — și acest lucru nu-mi convine, pentru că lucrurile nu stau așa. Vreau să muncesc, să-mi refac viața, să intru în frontul oamenilor cinstiți. Cînd am fost pus în libertate la 7 mai 1977, m-am dus la „Tractorul” să mă încadreze în muncă, dar am greșit din nou și am ajuns aici”.

Viața zbuciumată, plină de complicații și de implicații. Un om care a trăit lîngă oameni n-a reușit să-și vindece

rănilor, să pună capăt unui coșmar. Nu a izbucit pentru că el însuși nu a avut fărîna necesară, voința de autodepășire, iar semenii săi poate n-au avut timp și nici răbdare să-l asculte, să-l înțeleagă.

Apărea evident pentru completul de judecată că acest tînr trebuia supus în primul rînd unui tratament de specialitate, unor observații medicale, competente, pentru a-i reface sănătatea, pentru a-i restabili echilibrul psihic. Pentru că Prisecaru Ion, omul implicat în acest conflict, este victima alcoolului, care i-a răvășit mintea și sufletul, i-a dereglat complet facultatea de a discerne binele de rău.

Procesul penal pornit împotriva lui a suferit o aminare. Instanța l-a scos și de sub puterea mandatului de arestare, dîndu-i astfel posibilitatea să se miște în voie, să ia toate măsurile pentru a îndeplini corect dispozițiile instanței judecătorești.

Oamenii legii, și nu numai ei, fiindcă procesul era urmărit de colectivul unei mari întreprinderi, așteptau deznodămîntul acestui proces, soluția pe care o vor pronunța membrii completului de judecată. La cea de-a doua înfățișare, pe masa instanței au apărut elemente noi, situații deosebit de favorabile, măsurile adoptate de instanță la primul termen au produs un ecou adînc în conștiința inculpatului, au avut o înfrîurire favorabilă asupra întregului său comportament.

„Vă raportează că după tratament mă simț mult mai bine. M-am prezentat la locul de muncă, și acum sînt deja încadrat. Am întîlnit oameni care vor sincer să mă ajute și simț că o să mă îndrept”.

Judecătorii deliberează, chibzuiesc, cîntăresc, pun față în față raționamente, fapte, situații, texte de lege. Un om care a încălcat de nenumărate ori comandamentele morale mai merită să i se acorde vreo șansă? Poate fi el reeducat prin muncă? Mai este posibilă o încercare? Sînt întrebările unei dezbatere purtate de comuniști cu răspundere în domeniul administrării dreptului.

Și iată verdictul: Prisecaru Ion se face vinovat de ultragierea autorității și distrugere de bunuri în dauna avutului obștesc și-l condamnă la 4 luni închisoare, pe care o va executa prin muncă la întreprinderea „Tractorul” din Brașov.

Printre participanții la pronunțare se aflau și tovarășii de la noul loc de muncă al condamnatului, care preluaseră deja răspunderea îndrumării și formării lui.

Acest episod petrecut într-o sală de ședință, în mijlocul unui colectiv, demonstrează forța nebanuită, marea capacitate a societății noastre de a schimba destinele oamenilor.

ION GHERCIOIU
Judecător, Cluj-Napoca

unii mai slabi de inger să se lipească de ziduri umiliți, dar și invidioși — domnule, ce mai muncește tipul! Și ce capacitate trebuie să fie! Fiindcă nimeni nu știe mai bine ca el să se autolanseze sub firma care-i convine. Iar dacă se repede la tine cu o întrebare, apoi aceasta este: „Nu vezi, tovarășe, că mie imi plesnește capul?”

De „idei”, vrea să zică...

Întrebarea care trebuie pusă însă cu toată seriozitatea este: chiar poate, într-adevăr, să cunoască bine problemele unui domeniu de larg interes public un ins care nu s-a mai întîlnit de ani și ani cu un colectiv de muncă dintr-o parte sau alta a țării? Mortificatul într-un scaun poate el să fie izvor de apă vie pentru toți ceilalți?

Am avut, recent, un prilej să-l văd obligat a răspunde la o întrebare pusă de colectivul său în legătură cu poziția sa de om rupt total de viață, în legătură cu faptul că nu-și îndeplinise o sarcină concretă pentru a trece la un alt stil de muncă. Obrazul lui se făcuse negru ca pana corbului. După ochi, inima-i dădea din colț în colț, dar se vedea clar că încerca, prin „temporizare”, să caute o soluție. N-a avut altceva mai bun decît să aducă vorba tot despre marea importanță a prezenței sale la biroul respectiv. „Știți, l-am auzit, trebuia să merg la Brăila. Dar

șrenul, tovarăși, face patru ore pînă acolo... plus patru înapoi...”

S-ar fi putut, adică, lipsi colectivul respectiv opt ore (!) de dumnealui personal?

Cunoscînd faptul că, de fapt, accelerația nu face pînă la Brăila decît maximum două ore și unsprezece minute, iar rapidul doar două ore, oamenii l-au ascultat cu un zîmbet cam amar și cu o indispoziție vădită. Fiindcă, între timp, respectivul dăduse o... mică raită pe la Roma. Cu treburi, desigur. Dar despre care Romă nu arătase că e ceva mai departe decît Rădăuții, Zalăul sau Brăila. Și în legătură cu care nu se arătase alarmat că rămîne colectivul fără el. O oră pînă la decolare, 3 ore de zbor, 1 oră așteptat bagaje la Fiumicino, 2 ore pînă la Colosseum etc. — făcea cineva socoteala — înseamnă ceva mai mult decît pînă în stația Brăila! Băieții mai tineri, puși pe calambururi persiflante, găsiseră chiar o formulă care-l cuprinde bine pe respectiv: „Da!” — la Roma și Paris; „Nu!” — la Roman și Periş...

În ceea ce privește indispensabilitatea domniei sale, aceiași băieți ironici observau că, în timpul absențelor peste hotare, instituția merge perfect. De unde, atunci, cultivarea atât de insistență a neîncrederii în ceilalți, cît timp respectivul s-ar afla aci, aproape, în vreo întreprindere sau într-un C.A.P.?

EUGEN FLORESCU

ȘANTIERELE —

amfiteatrele celor de la construcții

Miercuri, 5 octombrie, ora 7.30, lângă intrarea în amfiteatrul P-1 al Institutului de construcții din București sintem martori oculari la evenimentele, la munca și viața care se desfășoară pe culoarele acestui institut, pentru ai cărui studenți — de ce să nu o spunem? — nutrim o deosebită admirație. De ce? Pentru că i-am întâlnit permanent pe marile șantiere ale reconstrucției Capitalei. Așadar, printre cei care sosiseră cu o jumătate de oră înaintea începerii cursurilor din acea zi (analiză matematică și materiale de construcții) am întâlnit-o pe Emilia Boltașu, șefa grupei a treia a anului întâi, într-un dialog cu Angela Popescu și Petru Manolache. Prima noastră constatare: celebrul „bal al bobocilor”, desfășurat în urmă cu trei zile, încă mai era comentat cu ardoare convenită acestui eveniment de seamă din viața unui student din anul întâi. Nu am putut afla toate atracțiile tradiționalului bal intrucit conf. dr. Florica Bucur, la ora 8 fix, a intrat și a început să predea cursul de analiză matematică. Rămăși singuri, fără interlocutori, constatăm totuși că dintr-un capăt al coridorului, cu o grabă inutilă, veneau aproape în fugă patru studente care întirziaseră la o șuetă mult prea matinală. Numele lor: Mihaela Văcărescu, Liliana Petrea, Alina Dumitrescu și Valeria Moroiu. Notăm pentru autenticitate și culoare exclamația plină de năduf a studentei Liliana Petrea: „Nu se poate! Tocmai mie să mi se întâmple să pierd funcțiile?! Nu, nu se poate!” Și iată că totuși s-a putut!

„E bine și e necesar să recunoaștem, a continuat tovarășul prorector N. Pătrînche, că analizând punctualitatea studenților, ba chiar și a cadrelor didactice universitare, disciplina și organizarea tuturor activităților noastre, nu vom atinge niciodată perfecțiunea. Dar e la fel de bine și de necesar să și facem tot ce ne stă în putință pentru a întrona un climat de deplină responsabilitate chiar în sinul unei grupe, sau al unui întreg an de studii. Adică vrem să spun că nu trebuie să ne bazăm numai pe controale, ci trebuie să cultivăm opinia colectivului față de orice fel de abateri. Ce s-ar întâmpla, nu numai la cursuri, ci și în cele 22 de șantiere unde studenții noștri muncesc efectiv, în cadrul muncii patriotice sau al activităților productive, de integrare, dacă nu ar exista un astfel de climat despre care vorbeam? Am fi putut noi aperi cu controale peste controale aceste puncte? Există, cu alte cuvinte, un astfel de spirit în rândul studenților noștri și ne vom strădui să-l menținem și să-l însușim ca atare.”

Din cele 22 de puncte de lucru pe care le coordonează **Întreprinderea de construcții** a institutului, unitate recent înființată

Acești tineri care par a fi urători de Anul nou sint doar elevi ai Liceului de construcții din Miercurea-Ciuc într-una din încăperile Ministerului Educației și Învățămîntului

tocmai datorită multiplelor lucrări pe care le desfășoară studenții de la construcții, am ales trei șantiere, cel de la căminul studențesc din Bulevardul Republicii, nr. 98, cel din Schitu Măgureanu, de la Clubul studențesc, și cel de la Ministerul Educației și Învățămîntului, pe strada Nufferilor. Ne-am gândit că în jurul orei 9.30 munca studenților trebuie să fie în toi. Și chiar și era la căminul studențesc din Bulevardul Republicii. „Am muncit cu ei și în primăvară, cînd mai erau încă în anul întâi. Sint băieți harnici, prind repede meseria și, foarte important, fac lucrări de calitate. Nu pot să spun că unul muncește mai mult și mai bine decît altul. Sint, din acest punct de vedere, egali și alcătuiesc o adevărată echipă, adică au un spirit unitar și intransigent față de

abaterile de cele mai multe ori neintenționate ale unora dintre ei. Am executat aici, la căminul lor, consolidări prin trenanți, chituri, lucrări de vopsitorie și zugrăveală, ba chiar și lucrări de faianțerie. Bineînțeles că cei 10 studenți de la instalații s-au ocupat de problemele meseriei lor, adică au refăcut toată instalația căminului. Acum două zile am terminat etajul trei, azi și miine terminăm „dozul”, iar pînă sîmbătă vom preda toată clădirea și ne vom muta la Polizu unde ne așteaptă cam același lucru. Peste două săptămîni se va încheia activitatea productivă a acestei grupe și îmi vor fi repartizați studenții altei grupe, prin rotație, acesta fiind sistemul prin care pe șantierul mare al Capifalei sint prezenți zilnic peste 6000 de studenți de la construcții, o adevărată armată de oameni ai muncii”. (inginer Dumitru Ștefan).

Nu aceleași lucruri le-am consemnat pe șantierul deschis în Schitu Măgureanu unde, la ora 12, nu i-am întâlnit nici pe studenți, nici pe inginerul Burlacu, șeful de șantier. Plecaseră, ne-au spus muncitorii, de numai 10 minute, la facultate, unde urma să aibă loc o ședință a Asociației. La aceeași ședință plecaseră și studenții șantierului deschis la Ministerul Educației și Învățămîntului, pe strada Nufferilor. Numai că aici i-am întâlnit totuși pe subinginerul Alexandru Bănculescu care, împreună cu maistrul Cornel Pană, conduce lucrările dificile din această veche și pretențioasă clădire. „Studenților mei, ne mărturiseste subinginerul Bănculescu, le-am dat drumul să plece la ora 12.30, dar trebuie să spun că, pînă să plece, lucrările prevăzute pentru această zi au fost încheiate în întregime și pot să spun că sint numai și numai lucrări de nota zece, adică superioare din punct de vedere calitativ”. Prezenți pe șantier i-am întâlnit doar pe muncitorii angajați ai Întreprinderii de construcții din cadrul institutului și pe elevii Liceului industrial nr. 21 din București, clasele IV—D, V—F și V—B, precum și pe elevii unui liceu similar din Miercurea-Ciuc, județul Harghita. I-am întrebat dacă sint impresionați de faptul că, alături de studenți, muncesc chiar pe culoarele și în camerele ministerului de specialitate. Răspunsul nu putea fi altul decît un „da” mare și rostit cu toată gura. L-am notat ca atare, plus faptul că elevii din Miercurea-Ciuc au fost prezenți pe șantierele Capitalei și în luna mai. Simțind că prin acest amănunt, deloc lipsit de importanță, a fost oarecum întrecuți, elevii bucureșteni s-au lăudat la rîndul lor cu faptul că și ei au fost prezenți, în aceeași lună mai, la blocul M—20 din bulevardul Ion Șulea.

Cam acestea ar fi principalele gânduri și evenimente pe care le-am putut consemna în ziua de miercuri, 5 octombrie, de la ora 7.30 și pînă la ora 13.30, cînd am fost martori oculari la o zi obișnuită de muncă și viață, printre studenții de la construcții, ba chiar și printre elevii a două licee de specialitate, și cînd, de ce să nu o spunem, am recunoscut în ei pe veritabilii constructori de miine.

VICTOR NIȚĂ ■
ION PREDOȘANU ■

O carte necesară

Este vorba de **Istoria învățămîntului din Oltenia** (autori: Nicolae Andrei și Gh. Pirnuță), vol. 1, editată la „Scrisul românesc”. Nu ne propunem în rîndurile ce urmează o recenzie asupra acestei cărți, căci o atare intenție ar presupune, în mod obligatoriu, un rezumat, laude, obiecții, observații, după tot protocolul bine știut. Extragem, după parcurgerea celor peste 500 de pagini, o idee mai generală pe care am putea-o numi **vocația spirituală a românilor** căci, deși cartea se ocupă numai de teritoriul oltenesc, ea este astfel alcătuită (și nici nu se putea altfel) încît ni se sugerează o imagine mult mai largă și mai cuprinzătoare, extinsă asupra întregului teritoriu românesc, privitoare la starea culturală și a învățămîntului. Autorii se ocupă de cele mai vechi manifestări de cultură atestate pe meleagurile oltenesti, primele capitole se cheamă: 1) **Urme străvechi de cultură din Oltenia încadrate în istoria patriei.** 2) **Cultura geto-dacă în Oltenia.** 3) **Cultura în Oltenia în epoca daco-romană și pînă la jumătatea veacului trecut,** mai precis pînă la anul 1848. Cartea poartă un titlu restrictiv, căci ar putea fi tot atît de bine intitulată **Istoria culturii din Oltenia**, într-atît se valorifică numeroasele date de ordin cultural general, iar bibliografia, abundentă, folosește toate contribuțiile de acest fel. Evident, accentul pus asupra școlii, printr-un fel de succinte monografii ale școlilor principale din Oltenia, printr-o prezentare a dascălilor merituoși, printr-o descriere amănunțită a programelor școlare și a metodologiei de predare, chiar prin descrierea localurilor de învățămînt, toate acestea, și încă altele, justifică titlul care însă, cum spunem, este excedat. Dar ideea **vocației spirituale** pe care o introdusem în discuție se ilustrează în primul rînd prin **voința de învățătură** și, nu exagerăm, prin eroismul dovedit deopotrivă de dascăli și de ucenici, pe frontul cărții. Căci, cum ar putea fi numită altfel înfrîngerea unor dificultăți care astăzi ni se par aproape literatură? Să enumerăm cîteva din cele oferite de autorii cărții de față: lipsa de localuri (elevii învățau în încăperi improvizate, adesea neîncălzite sau neaerisite, totdeauna neîncăpătoare și erau nevoiți să parcurgă kilometri întregi zilnic, pe jos) lipsa de cărți și de rechizite ori prețurile lor inaccesibile, dascăli a căror retribuție îi puneau, adesea, într-o stare umilitoare, numărul mic al dascălilor, ceea ce împunea practicarea sistemului lancasterian, indiferența, dezinteresul ori incapacitatea autorităților, practicile sociale prohibitive care împiedicau copiii din masele largi să urmeze la școală, ș.a.m.d. Și, cu toate aceste condiții descurajante, făcînd științei de carte a pătruns, cu o repeziune de neimaginat, în cele mai îndepărtate sate care au început să dea, din primele decenii ale secolului trecut, oameni de ispravă, cărturari și patrioți luminați. Creșterea interesului pentru școală este de-a dreptul spectaculoasă, de la an la an. Dacă în întreaga Oltenie existau, în 1838 un număr de 349 de învățători, cu numai 6 ani mai tîrziu, în 1844, cifra ajunge la 900, ceea ce înseamnă tot cam atîtea școli sătești, căci la fiecare școală funcționa un singur învățător. Ce se ascunde însă în dosul acestor cifre care, la o simplă citire, pot părea fastidioase? Nimic altceva decît ceea ce anticipasem deja: dragostea, pasiunea, vocația pentru carte, pentru valorile spiritului. Nu ne vom mira de aceea că într-un timp neverosimil de scurt spiritualitatea noastră dobindește un statut de afirmare incontestabilă, iar explozia de valori pe care o legăm de obicei de anul 1848 nu este ivită „ex nihilo” ci are un fundament solid, rezultat al unor acumulări firești în care școala a jucat un rol determinant. Marea noastră cultură din veacul trecut nu s-a ivit din senin, n-are nimic improvizat, ea a apărut pe teritoriul defrișat încă înainte de dascăli luminați și patrioți care au înțeles exemplar ceea ce Nicolae Bălculescu formulase cu o limpezime aforistică: „Să luminăm poporul, dacă vrem să fim liberi”. Să cităm numai cîțiva, din Oltenia, stimulați de cartea profesorilor Nicolae Andrei și Gh. Pirnuță: Grigore Pleșoianu, Ion Maiorescu, Petreache Poenaru, Stanciu Căpățîneanu, Gheorghe Călinescu (directorul Școlii normale din Tg. Jiu înainte de 1848). Viața și activitatea lor pot constitui, pînă astăzi, un adevărat memento prin valorile paradigmatiche transmise. Căci tradiția învățămîntului românesc este cu mult mai bogată decît bănuim. Aceasta este o altă învățătură pe care o extragem, cu legitimă satisfacție, din cartea despre învățămîntul oltenesc din epoca lui eroică.

POMPILIU MARCEA ■

Un punct de vedere în dezbaterea despre manuale

Urmăresc discuția deschisă de revista FLACĂRA în jurul unor manuale școlare și mă simt dator să comentez articolul lui Ion Șerdean, în replică la articolul „Mari erori pentru cei mici”, semnat de Tudor Octavian în nr. 35 al publicației. Tovarășul Ion Șerdean socotește că nu e cazul să vedem dacă cele semnalate de Tudor Octavian sint sau nu reale pentru că un comentariu al manualelor de limbă română pentru cei mici trebuie alcătuit altfel, ținînd seamă de alte criterii. Părea mea este că asta ar fi o cu totul altă problemă, că cele semnalate de Tudor Octavian sint cu totul reale, controlabile, incontestabile și că o discuție despre greșelile conținute de aceste manuale este întemeiată. Nu poți să le spui copiilor că „sol” înseamnă o persoană trimisă cu o misiune în tabăra dușmană” și să te scuzi dînd vina pe definițiile aflate în dicționarele în uz. Este de nepermis ca un alcătuitor de manuale să facă asemenea greșeli. Oare Ion Șerdean ar fi vrut ca Tudor Octavian să facă un inventar minuțios al tuturor erorilor cărților de citire? Tudor Octavian nu este obligat să dea soluții celor care sint chemați

să scrie manuale și pentru a le scrie neapărat gramatical. El e dator să atragă atenția asupra unor chestiuni și, la modul în care o face, subscriu. Tovarășul Ion Șerdean pare să găsească explicații la toate, dar cum poate domnia-sa să ne convingă să-i forțăm pe copii să memoreze atîtea cuvinte vechi, greoaie, dispărute din fondul viu al limbii? După opinia mea, multe lucruri bune au făcut, în materie de alcătuirea manualului pentru cei mici, înaintașii noștri, iar aceste lucruri bune trebuie luate în seamă. Trebuie pornit, adică, de la simplu la complex. Toți oamenii mari au pornit-o astfel, de la simplu la complex și nu e drept să invocăm necesitatea folosirii dicționarului de către copii de 6—10 ani pentru a putea să priceapă cartea de citire. Tovarășul Ion Șerdean glumește, desigur, atunci cînd sugerează că pentru înțelegerea mulțimii de arhaisme și regionalisme trebuie umblat la dicționar, așa cum au procedat, se vede treaba, și autorii unor manuale atunci cînd au scris „traducerea” unor vechi cuvinte. Aș sfîrși cu o întrebare de bun-simț: de ce au trebuit oare autorii de manuale de citire să folosească dicționarele Academiei atunci cînd au purces la explicația unor cuvinte? Dacă puzderia de arhaisme și cuvinte dificile este justificată — așa cum reiese chiar din articolul tovarășului Ion Șerdean — de ce nici domnia-sa nu cunoaște înțelesul acestor cuvinte, de ce nu dă definiția așa cum știe el cuvîntul și merge la scrisa dicționarului?

ION PĂTRAȘCU ■
Comuna Smirdan, județul Tulcea

Inginerul Justin Capră și cea mai recentă creație a sa

Electroscuterul „Oroles” E. S. 5

În urmă cu aproape doi ani, revista noastră a înfățișat, pe o pagină întreagă, remarcabila activitate de inventator a inginerului bucureștean Justin Capră, insistând cu ocazia aceea asupra mașinuței „Soleta” 125, gândită și realizată de tehnicianul respectiv, nu în cine știe ce ateliere sau laboratoare de cercetare, ci în podul propriei locuințe, automobil nepoluant și consumând numai 1,6 litri de benzină la 100 de kilometri, al cărui destin a fost, din păcate și din motive care scapă înțelegerii noastre, nu dintre cele mai fericite.

Iată însă că o nouă realizare a inginerului Capră, aflată nu în fază de proiect sau de studiu, ci circulând pe străzile Bucureștiului și pe șoselele din împrejurimi, ne determină să revenim astăzi cu o relatare pe marginea muncii și pasiunii inventatorului, unul dintre pionierii desprinderii individuale a omului de pământ, cel care, înaintea americanului Cummings, socotit deschizător de drumuri în direcția respectivă, a imaginat și construit, încă în 1958, un rucsac de zbor („Aparat portativ pentru zbor individual”), perfecționat mai apoi după îndelungi și fructuoase căutări („Elicopter individual portativ”). De data aceasta este vorba despre electroscuterul „Oroles” E.S. 5, un vehicul electric pus la punct de colectivul condus de Justin Capră în cadrul Ateliereilor centrale ale Întreprinderii de transporturi București, unite în care inventatorul lucrează de o bună bucată de vreme, sprijinit pe măsura pasiunii și priceperii sale deopotrivă de conducerea instituției, cit și, mai ales, de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, for care a încurajat permanent eforturile creatoare ale inginerului Capră, oferindu-le cadrul propice pentru transpunerea în practică.

Electroscuterul, ce poartă numele unui rege dac, Oroles, este înainte de toate un mijloc de transport gândit pentru marile aglomerări urbane, recomandat fiind de viteza lui moderată de deplasare, oscilând între 30 și 40 de kilometri pe oră, precum și de o sumedenie de avantaje, între care: • fiind acționat electric, nu poluează; • deține o autonomie de acțiune de 104 kilometri, performanța sa depășind, din acest punct de vedere, cu mult posibilitățile unor vehicule similare, capabile să se deplaseze fără realimentări pînă la 25—30 de kilometri; • folosind un redresor cu impulsuri și modulații, reîncărcarea bateriei durează mai puțin de o oră, față de cele 8—10 ceasuri solicitate de bateriile similare normale; • exceptînd un scurt fluierat, de care se însoțește demararea, nu face nici un fel de zgomot, fiind un vehicul silențios; • prevăzută cu cauciucuri radiale, fabricate la Întreprinderea „Victoria” Florești după matrită specialiștilor de la I.T.B., cau-

ciucuri cu un diametru de 32 de centimetri, „Oroles” E.S. 5 derapează extrem de greu. Totodată, avînd centrul de greutate foarte jos, electroscuterul posedă o stabilitate superioară mijloacelor de transport asemănătoare, el putînd fi înclinat fără nici un risc pînă la 35 de grade; • este foarte lesne de condus (nu necesită permis de circulație) și asigură, datorită ghidonului ergonomic, o poziție foarte sănătoasă a conducătorului; • ca și la „Soleta”, suspensia electroscuterului se realizează prin intermediul unor elemente de cauciuc, prin compresiune etc.; etc.

Cea mai mare virtute a scuterului, pe care l-am urmărit circulînd, sub privirile curioase și interesate a zeci și zeci de bucureșteni, pe străzile Eminescu, Polonă și Aurel Vlaicu, pare să fie legată, după calculele exacte ale inventatorului, de economia de combustibil tradițional. Neconsumînd benzină sau motorină, „Oroles” folosește energie electrică, al cărei cost este dintre cele mai reduse, limitîndu-se la 0,90 lei pentru 100 de kilometri de mers (față de 12—13 lei cît solicită pentru aceeași distanță o motoretă), bateria putînd fi încărcată de la orice priză cu alimentare de 220 de volți!! Pentru alimentare, electroscuterul este prevăzută cu un cablu lung de 5 metri, care se poate lesne înfășura sub șa, vehiculul fiind destinat, după cum ne arată imaginea alăturată, unei singure persoane.

Confecționat, după expresia lui Justin Capră, „în timpul liber și fără nici o

investiție”, „Oroles” nu are ambreiaj, nu are schimbător de viteze, cele 4 trepte de viteză fiind acționate prin butoane localizate pe partea dreaptă a ghidonului, nu are accelerație, aceasta prezentîndu-se automatizată, grație unui sistem de relee. Colectivul care a construit electroscuterul, din care au făcut parte, alături de Justin Capră, inginerii Ulm Păunel, Gelu Capră (coincidentă de nume!) și proiectantul Romulus Murg, specialiști pe cît de dotați, pe atît de tineri, n-a rezolvat încă problema greutății vehiculului. De fapt, nu problema greutății propriu-zise a scuterului, apropiindu-se de 60 de kilograme, cît cea a sursei de energie, atîrînd 75 de kilograme, îl preocupă în prezent pe inginerul Capră, ca totdeauna nemulțumit de soluțiile găsite, căutînd permanent noi perfecționări.

În pofida greutății, electroscuterul „Oroles” E.S. 5 reprezintă, după aprecierea specialiștilor, o realizare de prestigiu a tehnicienilor români, performanțele sale recomandîndu-l drept un vehicul ideal în condițiile tot mai aglomeratei circulații din marile orașe, în rîndul cărora se include, firește, și Bucureștiul. Sperăm că C.N.S.T.-ul, for care a impulsionat pe toate căile realizarea prototipului, va găsi mijloacele prin care electroscuterul lui Justin Capră să fie pus la dispoziția amatorilor.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

LUPTA ÎMPOTRIVA

CANCERULUI

**Noi probe confirmă
valabilitatea descoperirilor
cercetătorului român
N. Ionescu-Dimbovița**

După articolul „Inamicul public nr. 1, cancerul, va fi invins”, apărut în revista „Flacăra” nr. 39, din 29 septembrie 1977, am primit la redacție sute de telefoane și scrisori, toate dovedind interesul deosebit al opiniei publice din țara noastră față de aceste cercetări românești, de punerea lor în aplicare. Interesîndu-ne de: stadiul în care se află în prezent aceste cercetări, am putut afla că, supus la noi probe, în fața unor prestigioase comisii medicale, savantul român N. Ionescu-Dimbovița a convins din nou prin exactitatea diagnosticului. Testele efectuate pe mai multe feluri de cancer se constituie încăodată într-un valoros argument în sprijinul teoriei cercetătorului român care susține de mai mulți ani că toate cancerele solide sînt generate de o substanță unică — toxina oncogenă — căreia, așa cum mai spuneam, îi cunoaște structura cît și formula chimică.

Anunțăm astfel pe cei care ne-au scris, ne-au telefonat, pe toți cei interesați, că în prezent continuă verificarea cercetărilor omului de știință român N. Ionescu-Dimbovița. Verificarea metodei cere un studiu riguros, necesită stabilirea limitelor de acțiune, a eventualelor posibilități de perfecționare. Aceste acțiuni necesită în primul rînd timp, pentru etapizarea lor normală și logică, pentru elucidare pînă la cel mai mic amănunt ca respectarea principiilor de farmacologie chimică. Instituțiile interesate de această cercetare se preocupă în mod direct de promovarea ei cît mai rapidă, astfel că, așa cum am anunțat, vom reveni cu noi amănunte la momentul oportun, în speranța că, dovedită utilă, metoda de diagnosticare și tratament va fi aplicată în practică cît mai curînd posibil.

■ N. GR. M. ■

Covalitin: triplu succes internațional

Alte trei manifestări internaționale remarcabile, desfășurate recent în Italia, Iugoslavia și Uniunea Sovietică, în cadrul cărora oameni de știință și de comerț din întreaga lume au dat o înaltă apreciere medicamentului original românesc numit Covalitin, ne obligă la o revenire pe tema invenției gândite și realizate de doctorul chimist Tina Covaliu, de la Spitalul P.T.T.R. din București.

În primul rînd este vorba despre cel de-al 50-lea Congres internațional al Societății italiene de urologie, ale cărui lucrări, la care au luat parte peste 500 de specialiști de pe toate continentele, s-au încheiat nu demult, la Ancona. Organizat sub președinția onorifică a ministrului de externe al țării gazdă, Arnaldo Forlani, care a deschis și condus ședința inaugurală, precum și sub președinția activă a reputatului profesor Franco Bianchi, congresul a reprezentat un nou prilej de afirmare a calităților terapeutice de excepție ale Covalitinului, pe care profesorul Bianchi l-a numit „o armă formidabilă în combaterea litiazei renale”. La propunerea academicianului Ulrico Bracci, de la Universitatea din Roma, pentru comunicarea cercetătoarei din România s-a modificat regu-

lamentul de desfășurare a reuniunii respective, în sensul că lucrării prezentate de Tina Covaliu, „Teoria ioni-că a litiazei și un nou tratament profilactic și curativ cu Covalitin”, i s-au rezervat cincisprezece minute, față de cele cinci, rămase, după regulă, la dispoziția fiecărui vorbitor. După terminarea expunerii, cîntărindu-se valoarea neobișnuită a informațiilor și noutăților științifice înfățișate auditoriului de doctorul român, s-a suspendat programul de conferințe și comunicări ale zilei, participanții fiind antrenați într-o discuție amplă dedicată Covalitinului. Începută la ceasul prînzului, discuția, care a subliniat marile merite științifice ale cercetătoarei din România, s-a încheiat seara tîrziu, profesorul Franco Bianchi sintetizînd că „lucrarea doctorului Covaliu din București s-a ilustrat prin rezultatele obținute în terapia litiazei urinare cu un nou produs pe bază de rășini sintetice, numit Covalitin, medicament care a stîrnit cel mai mare interes”.

În ședința de închidere, congresul a decernat trei medalii. Una academicianului U. Bracci, pentru contribuția sa excepțională la dezvoltarea urologiei italiene, o alta profesorului belgian W. Gregoire, drept recompensă a pro-

fundeii și eficienței sale colaborări cu clinicile urologice din peninsula, în sfîrșit, o a treia doctorului chimist Tina Covaliu, al cărui medicament, aplicat în spitalele universitare din Ancona și Pesaro, „a scos din suferință nenumărați bolnavi”. Totodată, Ulrico Bracci a solicitat folosirea medicamentului Covalitin în cadrul mai multor clinici din Roma, iar cîteva din cele mai importante firme comerciale din peninsula, specializate în achiziționarea și desfacerea medicamentelor străine pe piața Italiei, au adresat cereri ferme de cumpărare directorului adjunct al „Chimimportexportului”, Aurel Dușan, de asemenea invitat la Ancona.

O altă manifestare la care au fost prezenți, cam în aceeași perioadă, Covalitinul și inventatorul său s-a ținut la Moscova, Tîrgul internațional de produse chimice reunind expozanți din numeroase țări ale lumii, între care, firește, și România. Și de această dată Covalitinul s-a bucurat de un deosebit succes, făcînd obiectul unui articol elogios, apărut în ziarul „Pravda” din 12 septembrie, în vreme ce Tina Covaliu a fost invitată să dea un cuprinzător interviu televiziunii sovietice, și-

nînd totodată o conferință despre consecințele terapeutice ale medicamentului său la Academia de științe medicale din Moscova, prezentată fiind auditoriului, alcătuit din elita urologiei sovietice, de una dintre somitățile mondiale ale disciplinei, academicianul F. Lopatkin.

Cu același prilej, în cadrul tranzațiilor comerciale aferente manifestării, mai multe firme sovietice de comerț exterior și-au exprimat opțiunea pentru Covalitin, înaintînd oferte exacte pentru încheierea de contracte.

În sfîrșit, revenită recent în țară, Tina Covaliu a avut satisfacția de a afla, din presă, că produsul său a primit Marea Medalie de Aur a Tîrgului internațional de medicamente de la Zagreb, din Iugoslavia, ca o nouă și semnificativă dovadă a prețurii unanime de care se bucură Covalitinul, medicament românesc de notorietate cu adevărat mondială, menit să contribuie, prin calitățile sale terapeutice și prin prestigiul său internațional în continuă și spectaculoasă creștere, la consolidarea renumelui școlii românești de medicină, tot mai stimată și apreciată astăzi pretutindeni.

■ TRAIAN IORDĂCHESCU ■

Prof. dr. docent Teodor Goina, după studiul de o viață al plantelor medicinale, pledează pentru cât mai largă lor introducere în terapie

- O femeie din Cluj a pierdut 16 sarcini. Un simplu ceai de crețisoară a făcut apoi adevărate minuni...
- Am trimis la București vreo 2.000 de doze de extract de ferigă. După ceva timp am găsit acolo lada încă nedesfăcută!
- Anul trecut ne-au fost acordate 8 brevete de invenție. Ce folos însă, că plantele medicinale continuă să putrezească pe cimp...
- Vreau să trăiesc ziua înființării Institutului român pentru fitoterapie. Va fi o minerie a afirmării științei românești!

Cluj-Napoca, str. Victor Babes nr. 8. O clădire modestă, neatajată, de o vîrstă ce depășește cu mult secolul, plină cu o densă încălțătură de istorie...

— Așa este. Prin '20 lucra aici și Victor Babes. Eu am terminat studenția prin '21, cînd Babes se mutase deja la București...
— Trec zilnic pe aici mii și mii de studenți, mii și mii de oameni, însă faptul acesta notabil în viața științifică a Clujului rămîne o taină...

— E adevărat, strada poartă numele marelui savant, dar ar merita ceva mai multă atenție din partea edililor clujeni. Despre ce este vorba? În primii ani ai înființării Universității din Cluj, Victor Babes a fost numit profesor la Facultatea de medicină. A lucrat chiar în laboratorul nostru, unde se află în prezent catedra de botanică farmaceutică a Institutului medico-farmaceutic din Cluj.

— Știu că sinteti de ani de zile pensionar, dar veniți zilnic la catedră, alături de foștii dv. colaboratori, cu o punctualitate proverbială...

— Eu am fost toată viața cercetător. Și munca de cercetare are început, dar n-are sfîrșit. Am să vă dau un singur exemplu: studiez de aproape 60 de ani o plantă și nu sint convins că am aflat totul despre ea...

— Azi, la 9 „fix“ cînd ati venit ca de obicei la catedră, ati adus și o... serviciu pînă de sticlute goale?

— „România pitorească“ a publicat o informație despre un nou medicament al nostru care nu se găsește încă în farmacii. Am primit impresionante scrisori. Oamenii suferinzi îl asteaptă urgent și vrem să-i ajutăm. E cea mai mare obligație morală a noastră...

— De fapt cine sinteti dv., tovarășe profesor Teodor Goina?

— Sint profesor de farmacognozie la Facultatea de farmacie din cadrul I.M.F. Cluj-Napoca. Din 1922, deci de 55 de ani, mă ocup de problema plantelor medicinale. În cariera mea didactică și profesională am participat la pregătirea a 45 de generații de farmaciști și vreo 12 serii de medici cărora le-am făcut cursuri de plante medicinale și utilizarea lor în terapie.

— O viață de om ati cercetat cu pasiune plantele medicinale. De ce ati pus atît de mult suflet?

— De ce? Pentru că trebuie să nu mai alergăm după medicamente sintetizate din nu știu ce! Avem o mare datorie morală să studiem, să cunoaștem și să folosim plantele medicinale. Știți cite plante medicinale sint cunoscute în momentul de față? Peste 12.000! Dintre acestea însă nici 4.000 n-au fost studiate. Aproximativ 8.000 de plante sint practic necunoscute. Ce se știe despre ele? Că o plantă este bună la vindecarea unei boli sau a alteia, a unei răni sau a alteia. Cam atît. Știm foarte puțin despre mecanismul lor de acțiune sau despre compoziția chimică. Observațiile empirice au fost transmise din tată în fiu, din neam în neam, iar cercetările științifice ce s-au întreprins au demonstrat inteligența observatorilor populare.

— Vorbeati despre o plantă pe care ati studiat-o aproape 6 decenii...

— De fapt sint mai multe. Amintim doar citeva: *alchemilla vulgaris* L (crețisoară), *laburnum anagyroides* medick (salcim galben), *dryopteris filix mas* sholt (ferigă), *urticadioca* L (urzică), *berberis vulgaris* (dracila) și altele. Planta *berberis vulgaris* e întrebuintată de populația din jurul Clujului în tratamentul icterului sau al bolilor hepato-biliare din vremuri străvechi. Noi am stabilit compoziția chimică, iar compusii chimici izolați din această plantă prin experiment farmacodinamic au dat și în aplicarea clinică aceleasi rezultate pe care le folosește medicina populară.

— Și „crețisoară“?

— E o plantă care crește în regiuni de munte. Are o excepțională acțiune anti-hemoragică, mai cu seamă la femei. S-a observat în urma studiilor noastre și o puternică acțiune de tonifiere a uterului la

femeile gravide care nu pot duce sarcina. Avem numeroase cazuri cînd femei care au pierdut un mare număr de sarcini, după întrebuintarea acestei plante au putut să nască în condiții normale.

— Se poate vorbi deci și despre rezultate spectaculoase ale utilizării plantelor medicinale...

— Da, așa este. La Cluj, de exemplu, avem un caz în care o femeie a pierdut 16 sarcini. A fost pe la toți medicii de specialitate, însă fără nici un rezultat. Ce n-au putut face medicii și medicamentele a făcut un simplu ceai de crețisoară. O adevărată minune: au venit pe lume copii sănătoși...

— Alt exemplu?

— Rezultate cu adevărat spectaculoase avem și cu un alt medicament tot de origine vegetală. E vorba de florile de trandafir. Dintr-o anumită specie noi preparăm după o tehnologie proprie un extract asociat cu miere pe care îl indicăm în tratamentul stomatitelor aftoase, atît de răspîndite în special la copii. Rezultatele obținute au fost excepționale, iar produsul nostru este considerat de specialiști drept unul dintre cele mai bune din lume.

— Și a fost greu acest drum?

— Chiar foarte greu. A trebuit să ducem o luptă titanică pentru a învinge inerția unor foruri. Avem acum satisfacția că acest produs a primit aviz favorabil din partea Institutului pentru controlul de stat al medicamentelor și cercetării științifice. Dealțul, Fabrica Terapie din Cluj-Napoca, prin laboratoarele ei de la Vișeu de Sus, va începe deja fabricarea acestui produs, pe care noi l-am numit miere rozată sau aflozidol.

Aș aminti apoi un alt medicament excepțional extras din rizomi de ferigă, plantă foarte răspîndită în flora spontană. Feriga a dominat terapia antihelmintică în medicina umană și cea veterinară în special pentru tratamentul parazitozelor. Datorită instabilității principiilor active din acest rizom, prin conservare se degradează, se schimbă compoziția și devine chiar inactiv. Noi am întreprins cercetări și am reușit să extragem totalitatea principiilor active numite butirorolozucine, cu o puritate de 99 la sută. Comisia medicamentelor și pentru farmacovigilanță din Ministerul Sănătății a aprobat și acest medicament, care în curînd va intra în producție.

— Și de ce numai în 1977?

— Asta n-am înțeles-o nici eu. De aproape 16 ani am dus o adevărată luptă pentru impunerea unui adevăr de necontestat. Mai întîi a fost sesizat Consiliul Superior al Agriculturii. Principiul activ din ferigă numit filicină a fost apoi înaintat acestui for. Am așteptat zadarnic răspuns. Cîteva ani mai tîrziu, neprimind nici un răspuns, am revenit. Și ce credeți? Ni s-a cerut să trimitem o cantitate mai mare de filicină la Institutul de cercetări veterinare și biopreparate „Pasteur“ din București, în Splaiul Independenței 105. Pentru asta am făcut eforturi foarte serioase. Mai întîi am recoltat vreo 200 de kg de rizomi de ferigă, iar apoi am procedat cu tot elanul la extragerea lor, la izolarea lor — și nu e o muncă ușoară! Ne-am adresat apoi Secției din Vișeu de Sus a Fabricii Terapie din Cluj-Napoca pentru a ne prepara diferite forme: capsule gelatinoase cu anumite doze de filicină asociată cu alte substanțe. Am apleat apoi la farmacia clinicilor universitare din Cluj-Napoca pentru a ne confecționa diferite forme de tablete. Povestea e lungă. Ce mai, am preparat vreo 2.000 de doze în diferite variante și le-am trimis la București...

— ...Primind de data aceasta și răspuns, desigur!

— Nu. Nici vorbă. Din nou nimeni nu ne-a răspuns nimic. Ba mai mult chiar: ne-a fost dat să regăsim într-o magazie și lada trimisă de noi. Era încă nedesfăcută!

— Apoi?

— Ne-am adresat catedrei de parazitologie a Facultății de medicină veterinară din București. Problema a fost tratată cu

seriozitate. Pe baza experimentărilor am propus Direcției sanitar-veterinare din Ministerul Agriculturii introducerea filicinei în terapia veterinară...

— Deci un nou episod. Ce „deznodă-mint“ a avut? Ați primit totuși răspuns?

— Da. Însă unul straniu. Ni s-a spus că sint alte preparate cu o eficiență mai mare și toxicitate mai mică, iar Institutul de biopreparate „Pasteur“ din București încearcă să sintetizeze un alt produs. De unde pînă unde o astfel de concluzie, e greu de știut. Cert este că Direcția Sanitar-veterinară nu numai că n-a experimentat, dar nici n-a văzut produsul nostru...

În 1972 am avut însă un mare noroc. A venit la Cluj-Napoca tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care s-a interesat îndeaproape și de activitatea de cercetare a cadrelor didactice universitare. Se realizase mult, dar se adunaseră și destul de multe probleme pe care, președintele Republicii noastre a cerut forurilor în drept să le analizeze urgent...

— Și așa a reajuns filicina în actualitate?

— Da. La scurt timp ni s-a cerut ca împreună cu Institutul de cercetări veterinare să elaborăm proiectul de producție și să-l înaintăm Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie...

— S-ar cuveni acordat și un premiu de tenacitate...

— Nu-l acceptăm pînă nu vom vedea produsul pe piață. Știți! Mai pot fi încă surprize, inerții sau poate chiar ignoranți străini de valoarea acestor comori care sint plantele medicinale și aromatice. Oricum însă, ne bucurăm că după ani și ani de muncă unele preparate ale noastre au ajuns să primească aprobarea de necesitate.

— Produsele din *berberis vulgaris* ce destin au avut?

— Au primit deja aviz terapeutic, care e o formă mai avansată. Bineînțeles, acest aviz a fost urmare a unor experimentări și verificări clinice făcute de institute specializate. Pot să vă spun că în prezent Fabrica Terapie produce din scoarța acestei plante alcaloizii necesari preparării medicamentului biloton. În scurt timp se va da și avizul de producție.

— Sintetizați și citeva din împlinirile acestei jumătăți de veac de activitate didactică și de cercetare...

— Gîndiți-vă în primul rînd la enorma mulțumire ce î-o poate da posibilitatea de a pregăti generații de farmaciști și de medici. Gîndiți-vă apoi la satisfacția ce o poți avea cînd multe din eforturile tale au fost încununete de succes. O parte din rezultatele cercetărilor noastre au fost înaintate Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci (O.S.I.M.). Constatîndu-se că au un caracter pregnant de originalitate, 8 au fost deja brevetate ca invenții și au fost cesionate Fabricii Terapie din Cluj-Napoca pentru a le produce. Ca o recunoaștere a întregii activități ce am desfășurat-o, am trăit fericita clipă de a primi personal din mina tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu diploma de om de știință emerit. Aș vrea să exprim și pe această cale întreaga mea grațitudine. Eu vreau să răsplătesc această încredere în măsura în care puterile mele mă servesc...

— Ce imagine păstrați despre colaboratorilor dv.?

— Adevărata cercetare științifică se face în echipă. Și așa am avut marea șansă de a avea colaboratori deosebit de valoroși. Decențiile de colaborare cu prof. dr. Avram Radu, conf. dr. Pavel Petcu, dr. Ecaterina Andronescu și alți colaboratori au făcut posibilă finalizarea cercetărilor pe care le-am întreprins. La vîrstă la care am ajuns, e o datorie de onoare a mea ca și pe această cale să le aduc mulțumiri, convins că ce am obținut pînă acum e doar un început...

— Gînduri pentru „mîine“?

— Gînduri prea mari nu pot avea. Eu azi-mîine împlinesc 82 de ani. Dar capul meu este în permanentă fierbere cu noi și noi probleme, noi și noi plante de luat în studiu și de valorificate. Sint o serie întregă de plante foarte eficiente dar care nu sint încă utilizate pentru că nu sint cunoscute suficient. Trebuie să diversificăm mai mult medicamentele și să aducem în terapie noi produse care sint confirmate de practica a sute și sute de ani, dar nu sint explorate și studiate din punct de vedere științific și documentar. Nu sint valorificate. Eu asta aș vrea să facem: să introducem în terapie cît mai multe plante care au o valoare deosebită! Să introducem în stațiuni tratamente adecvate cu plante medicinale, completînd în mod fericit izvorul natural de sănătate oferit atît de generos pămîntului românesc de apele minerale. Și să nu uităm că dacă apele minerale au contraindicații, plantele medicinale nu au! Vreau, de asemenea, să trăiesc ziua înființării Institutului român pentru fitoterapie. Va fi o minerie a afirmării științei românești...

— Am văzut pe biroul dv. și un amplu memoriu...

— Da, adresăm conducerii partidului propunerile noastre rezultate dintr-o îndelungată experiență. Avem datorie să facem totul pentru sănătatea poporului nostru...

CONSTANTIN MUSTAȚĂ

● ACTUALITATEA ●

Polimetronomul electronic —

premiera demonstrativă

Marți, 27 septembrie a.c., în Sala Ateliei al Teatrului Național a avut loc „Concertul demonstrativ privind teoria politempiei și aplicarea polimetronomului electronic în muzică, coregrafie și limbajele vorbite“, concert organizat de către Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale din România (asupra acestei invenții Flacăra a scris pe larg în numărul său din 12 mai 1977). În cuvîntul introductiv, profesorul Viorel Cosma a prezentat importanța teoriei politempiei, concepție românească introdusă în muzică de compozitorul Mihai Brediceanu, precum și a polimetronomului electronic, aparat inventat de compozitorul și dirijorul român în scopul de a produce aceste structuri temporale plurale în muzică și coregrafie.

Conduc de impulsurile polimetronomului, un grup de persoane a evoluat pe scenă într-o aparentă dezordine, simulînd mersul unui grup de oameni pe stradă. S-a putut constata cu ușurință că în această aparentă dezordine polimetronomul electronic introducea de fapt o riguroasă ordine, anume aceea a unor pași simultani ai tuturor persoanelor, simultaneitate ce apărea la intervale precise determinate în momentele de coincidență ale semnalelor care desemnau diferiții tempi generați de polimetronom.

Programarea și controlul polimetronomului în cursul desfășurării spectacolului s-a făcut sub conducerea lui Gheorghe Mirea, iar transmiterea semnalelor prin radio a fost asigurată de Adrian Jiteu. Invitați de onoare ai Consiliului Culturii și Educației Socialiste au fost prof. Edward Stabler de la Syracuse New York University, constructorul tehnic al polimetronomului, și dr. August Freundlich, decanul Facultății de Arte Vizuale și Interpretative de la aceeași universitate americană, universitate la care Mihai Brediceanu, în activitatea sa de profesor invitat pe care a desfășurat-o acolo, a conceput teoria politempiei și aparatul electronic prezentat în seara respectivă.

Politempia nu înseamnă proiectarea unor structuri abstracte matematice în artă, ci dimpotrivă reflectarea în creația muzicală și coregrafică a unei realități pluritemporale desprinse din viață. Este ideea inventatorului acestei teorii, idee pe care am dori să o completăm cu o frază cuprinsă într-un articol publicat mai de mult de M. Brediceanu: „aplicarea analizei și gîndirii matematice în procesul artistic, departe de a închide porțile sensibilității și imaginației, oferă nebanuite perspective de largire a orizontului spre care creatorul poate întinde aripile“. (I. B.).

Specialiștii români

la cel de al XXVI-lea Congres al APIMONDIEI

La Adelaide în Australia se desfășoară între 13 și 20 octombrie cel de al XXVI-lea Congres al Federației Internaționale a Asociațiilor de Apicultură APIMONDIA. Prof. dr. ing. V. Harnaj, președinte al Asociației Crescătorilor de Albine din România și al APIMONDIA, va prezida pentru a șaptea oară un congres mondial al apicultorilor. Înainte de plecarea la Adelaide a avut amabilitatea să ne relateze în ce va consta prezența țării noastre la acest al XXVI-lea Congres al APIMONDIEI. „La Adelaide, ne spune profesorul Harnaj, delegația română va supune atenției Congresului 11 referate care evidențiază realizările și inițiativele teoretice dar mai ales practice ale apiculturii românești. Temele celor 11 referate sint axate pe probleme de genetică, selecție, bază meliferă, utilaj și tehnologie apicolă etc. prezentînd astfel și la acest congres aportul valoros al cercetării și experienței românești la dezvoltarea apiculturii mondiale. Toate acestea se referă în primul rînd la calitățile recunoscute pe plan mondial ale albinei românești — Apis mellifica carpathica — solicitată din ce în ce mai mult pe toate continentele lumii. Se vor proiecta în cadrul unui concurs cu participare internațională filme apicole deosebit de interesante și vom organiza o expoziție cuprinzătoare „Apexpo '77“ unde asociația apicultorilor noștri își va etala cele mai semnificative împliniri din ultima perioadă. Apicultorii de pretutîndeni, numeroși participanți și vizitatori al Expoziției internaționale de la Adelaide vor avea prilejul să aprecieze în standurile României și ale Institutului Internațional de Tehnologie și Economie Apicolă, care își are sediul în București, gama variată a produselor apicole, a utilajelor și instalațiilor de înaltă tehnicitate produse de Combinatul apicol al asociației noastre precum și nivelul înalt la care a ajuns apicultura românească, capabilă să întrețină relații de asistență tehnică cu 28 de țări“.

E. T.

Bereștenii, orășeni de la țară

Strădanile și roadele smulse unei veri mai mult decât fierbinți

La granița de porumb și floarea-soarelui dintre județele Galați și Vaslui, brusce, spre toamnă, drumurile atît de pașnice în restul timpului se umplu de animație. Ca din pămînt răsar zeci și zeci de autocamioane și remorci care poartă cu ele bene umplute cu struguri pînă la refuz, cartofi cu pielea roză despre care gospodinele spun că sînt plini de dulceață și mai tîrziu, ca o erupție, iar porumbul obligă pe contabilii de la baza de recepție să prelungească liniatura registrelor de evidență a intrărilor. Din inima cîmpului, trecînd pe strada Trandafirilor din orașul Berești, soferii și însoțitorii își aruncă ochii, pentru o clipă, spre cartierul de blocuri care, împreună cu alte obiective economice, a schimbat în scurt timp supra-numele localnicilor din țirgoveți în orășeni. De fapt ce întimplări extraordinare, ce grozave evenimente smulg irecuperabil din anonimul această localitate în care țirani cumsecade făceau casă bună cu vechiul aflat într-o tovărăsie de singe cu colbul, cu arsita nemiloasă și iernile ce ascundeau drumul pînă primăvara cînd oameni și vite, la un loc, înouau prin mustul și rece și viscos al zăpezii?

Răspunsul îl constituie faptul că peste puțin timp, 1.250 de familii cite numără la această dată Bereștii — și cele care se vor mai adăuga pînă atunci — vor sărbători împlinirea unui deceniu de cînd acesta a fost declarat oraș. Anul 1977, cei puțin pînă acum, judecîndu-l ca an agricol, a oferit destule „surprize” cum ar fi de exemplu seceta prelungită din timpul verii. S-au stabilit măsuri suplimentare, buruienile au fost nimicite, și chimic și prin prasile manuale executate peste numărul planificat la culturile prășitoare. Unde s-a putut, unde-a fost un izvor, un fir de apă, o fîntînă, au fost prezenți și membrii cooperativelor, luptînd să compenseze uscăciunea cerului cu ochiurile de apă împărțite în găleți numărate. Am văzut bătrîni ca și tineri, aici în orașul Berești, oameni pe cit de modesti în viața lor de toate zilele, pe atît de săritori la nevoie, care nu se culcau nici în ruptul capului înainte de a asculta ultimele buletine de știri sau teletextualul de seară. Informații în măsură să răspundă la întrebarea: nici mine nu va ploua? Griul a fost bun. Avînd în vedere seceta se poate spune că lanurile au rodit peste așteptări din moment ce față de o planificare de 860 de tone s-au realizat 4.259 tone. Dincolo de mormanele de griu întrezărim chipul tractoristului, copleșit de prezența cîmpului, a brazdelor, a griului, dar mai ales a răspunderii. Să-l numesc de aceea pe Costică Bulgaru, mecanizator la S.M.A. Berești? Să-l numesc. Și pe Toader Filip, tot mecanizator, dar la I.A.S. Berești? Și pe el. Sînt bărbatii care așază cîmpul în brazde și adorm griul și-l trezesc în duduț de tractor și-l văd încolțit și-i dau bună ziua.

În ultimii ani, jumătate din avuția care se adună la C.A.P. Berești are ca izvor sectorul zootehnic. Să leg acest lucru de faptul că de douăsprezece ori pe înviitor, anul Costică Apostu l-a prins Anul nou lingă vite? E bine să leg. A fost sece-toasă vara și în ferma zootehnică a acestei cooperative agricole de producție fiecare a avut misiunea lui bine determinată. Bătălia numărului unu: asigurarea stocurilor de furaje pentru iarnă. Bătălia numărului doi: terminarea construcției la încă un grajd, executat cu investiții din fondurile cooperativei. Absoluventul de vara trecută al Facultății de zootehnie din Iași, in-

ginerul Neculai Tîdmășan, a trecut cu bine prin proba de foc a meseriei. Au scăzut mortalitățile în rîndul bovinelor. Mai ales la vitele tinere, prin administrarea hranei ca la carte, se înregistrează zilnic sporul de creștere în greutate. Au mai fost asazisele probleme cu oamenii. Tînrul inginer a căutat să-i cunoască mai bine, i-a ascultat, i-a lămurit, avînd la această dată o echipă de „permanenți” atît de disciplinați și de harnici încît unuia dintre ei i-a venit ideea să se lucreze și aici, la grajd, pe bază de „sirenă”: vine schimbul la ora „De” și pleacă la altă oră „De”. Atît. Și în rest bidoane umplute cu lapte, cu sutele, adăpători și fin la care dacă stai bine și te uiti înceti și te miri de ce nu curge direct laptele din aceste baze sau fire, cum vreti să le ziceti, că sînt mai ceva decît aurul. Galbene adică.

Președintele cooperativei, inginerul Laurențiu Diaconu, este ceea ce numim noi în vorbirea curentă „spirt”. Se spune, și așa este, că nimic nu mișcă în cele cinci ferme ale cooperativei fără să nu știe el. De o probitate profesională exemplară, bun organizator, a instaurat un climat de responsabilitate care se materializează în budane umplute cu struguri, în plus față de plan, în mai mult lapte și mai multă carne trimise la fondul centralizat de stat. „Recoltatul porumbului, ne spune Ion Bulgaru, secretarul comitetului de partid pe C.A.P., ne-a găsit pregătiți. Deviza nici un bob să nu se risipească nu-i o simplă lozincă, ci-i un angajament de a ne împotrivi și în acest fel secetei de astă-vară”.

„Pomul vieții”, o alegorie țeșută cu fir ales în covoarele fermecate

În mod obișnuit, la ora prînzului întîlnim pe stradă grupuri de zeci și zeci de fete. Toată lumea știe că sînt țesătoarele de la cooperativa mestesugărească „Victoria” Berești, care au servit masa și se reintorc la lucru. E mult timp de cînd femeile acestor locuri au țesut primul covor — singurul loc unde trandafirul poate arăta după placul lui că este rudă de aproape cu griul.

— Albul acesta, intru în vorbă cu o foarte tînară și harnică țesătoare, nu-i una din arbele unii porumbel gata să-și ia zborul?

— Ca într-o horă de unde nu te mai poți desprinde, zîmbetul îi însoțește răspunsul.

— Cu culoarea nu te joci, albul acesta pare că-i aripă de porumbel, dar nu-i. O să vedeti. Că-i aripă de porumbel, ori mugur ori simplu romb, numai culoarea linii are putere asupra lui și noi știm foarte bine acest lucru.

— Bănuiesc eu că și pictați, nu poți iubi culoarea fără să fi tinut în mină o densulă de pictor.

— Da'de unde, se grăbește să răspundă Marcela Neculce. Covorul meu, ascultați-mă pe mine, e cea mai bună pictură. Da, da. N-ăs da nici un pas înapoi dacă ar fi vorba să-l iscălesc cu numele meu. Covorul din fata mea, ca să dau și eu un exemplu, merge la export. De aceea zic eu că n-ar strica să amintesc ce ne spune nouă tovarăsa președintă a cooperativei cînd lansăm un nou tip de covor în lucru. Vedeti, am îmbrumutat termenul „lansăm” de la muncitorii gălățeni care lansează nave la apă, deci se cheamă că lansăm și noi dar, bineînțeles, nu nave, ci covoare. Pînă una-alta, fără nici un înconjur, nouă ne-a plăcut termenul, e frumos de tot să

spui că lansezi un covor în lucru. Dar să vă redau chiar din minte, că mi s-au imprimat bine de tot, cuvintele tovarăsei președinte Maria Nechita, într-o astfel de ocazie, mai precis atunci cînd începem să urzim un nou covor: „Fetelor — și nouă ne merge direct la inimă cînd ne ia așa — avem de executat o nouă comandă de covoare românești pentru cutare țară. Anglia, U.R.S.S. sau alta. Calitate și iar calitate, că tot ce trece peste hotare poartă de-acum însemnul țării”. Vă spun că altfel ne merge mina cînd ne ia astfel. Te uiti, poftim, la culoarea linii fiindcă tot am adus-o în discuție, nu pare albastru chiar atît de neobișnuit și nici roșul chiar numai cu foc în el, dar pe covor lucrurile se cam schimbă. Zici că e de cînd lumea acolo si rosu si albastru, ca și cum n-ar fi fost țesut de mină de om. Mai cu seamă cînd dăm gata un covor care se numeste „Pomul vieții”. Prima dată, drept să vă spun, ne-am întregat și noi de ce-i zice așa și am rămas pe gînduri. Că era vorba de-un pom nu ne-am îndoit nici una dintre noi, ceva aducînd cu crengi de meri și cu mere atîrnînd, spulbera orice îndoială. Dar de ce și „al vieții”? Și atunci tot tovarăsa Maria Nechita — președinta de azi fiind una din cele mai vrednice țesătoare — ne-a spus că lucrurile stau în felul următor cu botzul covorului nostru deși am putea avea și noi idei la alegerea unor astfel de nume că din moment ce știm să le țesem ne-om pricepe și la așa-ceva. „Fetelor, voi știți că viața pentru a fi cit mai frumoasă și cu cit mai multe împliniri își trage izvorul din ceva. Ei bine, acel „ceva” e simplu ca lumina zilei: munca, la care mai adaug cîntec și harnică. Merele țesute nu simbolizează numai dărnicia pămîntului, adevărată și ea, ci mai ales harnicia omului. Culoarea mărului, dulceața lui tin de mina omului. Cu atît mai mult cu cit mărul este țesut. Cînd cineva se hotărăște în nu știu care colț al lumii să scoată bani din buzunar pentru a cumpăra un covor „Pomul vieții” înțelege din toată frumusețea lucrăturii că miinile care l-au lucrat sînt împărătese peste aceste culori”.

Munca țesătoarelor de la Berești este într-adevăr apreciată cum se cuvine de beneficiarii externi, asta și pentru că nu avem refuzuri de calitate. Și știți de ce? Ne întregă pentru a ne da tot dînsa răspunsul, secretara organizației de partid, Miștrita Profir, pe care abia o disting într-un grup de proaspete uccnice. Pentru că controlul tehnic de calitate se efectuează riguros pe tot parcursul executării covorului sub formă de autocontrol, după care urmează autorecenzia. În acest fel sînt și prea deasă și n-are cum scăpa nici un singur nod sau alt defect. Dealțul cuvîntului „defect” e folosit foarte rar cu ocazia recepției de covoare. Mai mult, vă spun eu, ne războim cu centimetrii. Și nu o dată și cu gramul. Avem o lucrătoare „minune”: în fiecare lună realizează 5 metri liniari de covor. Se numeste Ecaterina Rusu. Nu prea fac eu comparații grozave, dar are miini de aur. Dacă n-am avea multe țesătoare ca Ecaterina Rusu, fama covoarelor lucrate la Berești n-ar ajunge acolo unde locul nucilor este tinut de eucalipti”.

Ferestre deschise spre civilizație de niște oameni printre oameni

O seară obișnuită de toamnă. În sala mică a Casei de cultură, căci cea mare numără citeva sute de locuri, mai bine de nouăzeci de oameni, dintre care unii ve-

nind direct de la lucru, de cele mai diferite profesii, sînt numai ochi și urechi. Un lector vorbește auditorului despre o temă care pe unii i-a făcut să-și încrunte sprîncenele, iar pe alții nerăbdarea i-a împins pur și simplu în sală să vadă, să întregă și să asculte: „Religie, știință, ateism”. Pentru început, în virtutea obișnuinței, dar mai ales a politetii, tînrul lector, profesorul Marin Iorga invită să se pună întrebări referitor la tema anunțată. Orice. Cit de multe. Cineva sparge gheata. Prima întrebare: mai este predispus tinerețului să se lase tutelat de influența religiei? A doua întrebare: mai sînt școli în lume unde se predă între altele și religia? La această a doua întrebare cei din sală au ris și s-a văzut puțin mai tîrziu că n-au avut dreptate. Și alte întrebări.

Există la școala generală din orașul Berești o învățătoare care socoteste că orice izbîndă muncitorească este și a ei. Și are dreptate. Se numeste Victoria Boncan. Cînd citește în ziarul iudețean că la Galați muncitorii au lansat la apă o nouă navă, superioară ca tonaj și dotare tehnică, învățătoarea găsește că-i firesc să-i treacă în revistă pe toți cei care i-au fost elevi iar azi muncesc pe acest mare șantier naval al țării. Și-i aminteste de pe cînd învățau să imblînzescă virful eroicului pe albul filei de caiet, pentru că azi navele iesite și din mina lor să cutreiere mările și oceanele lumii.

În cancelaria școlii generale sînt insirate în ordine aproape treizeci de cataloage. Școala are două internate, ultimul a fost dat în folosință anul trecut, are 218 locuri.

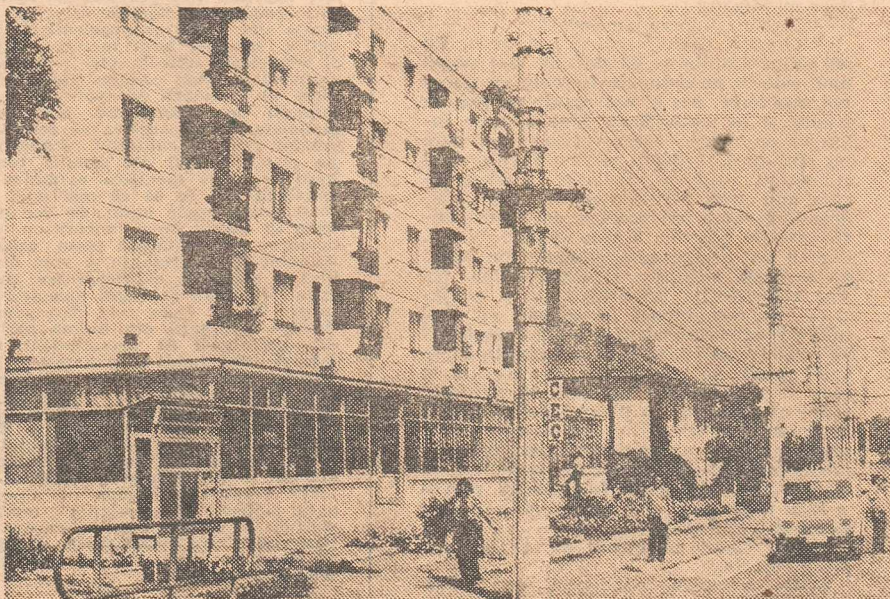
Mai persistă în amintirea bătrînilor prezența moașei „Coana moașă”, bătrînă acum, care abia ajunsă într-un capăt al Bereștii și începînd să cerceteze cazul era chemată la celălalt capăt al țirgului, spre a da o mină de ajutor ori pentru motiv de moșit, ori pentru leucit niscaiva dureri de dinți, ori să vadă ce-i de făcut cu vreo fractură. Vîntul înalta colbul în înaltul cerului. Pe vreo prispă, oblojit cu te miri ce, un copil sau un bătrîn se întregă cu fata la perete. Moașa făcea și ea ce putea, după caz, luînd la frecat oscior cu oscior, uneori scoțînd din geanta ei, cunoscută de toată lumea, vreo pastilă cu dungă sau literă la mijloc pe care-o spargea în două în virtutea unei porniri economice deoarece, lesne de înțeles, medicamentele erau o raritate. Azi, în acest oraș cu 1.250 de familii, semnază conșciența de prezență 15 cadre medicale. Nu-i vorba despre conșciența de prezență născocită de zeitatea birocratilor, ci de prezența văzută prin starea bună de sănătate a bereștenilor.

Nu demult, înainte de a încheia aceste rînduri, bat în usa cabinetului de consultații al tovarăsei Liliana Costache, reparatizată la noi după anii de studenție.

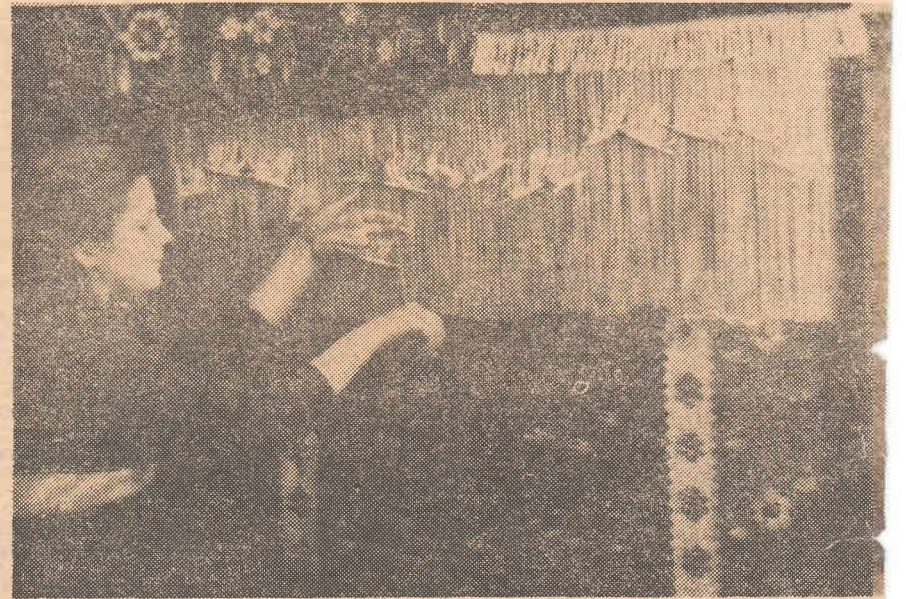
— Lumea vă laudă calitățile profesionale. Are încredere în dumneavoastră. Bruce, oamenii au simțit că au în mijlocul lor un prieten de profesie medic. Alți este însă „consultația” pe care v-o solicit „diagnosticul” pe care trebuie să-l pronunțați în calitate de nou venită în orașul nostru, cu un plus de obiectivitate mai greu de pretins reporterului, fiu al acestor pămînturi. Vă întreg deci: cum vi se pare printre noi, bereștenii?

— Vă răspund. Oamenii de aici, acest moldoveni foarte de treabă, te fac să te simți ca și acasă. I-am văzut la muncă i-am văzut crescîndu-și copiii, i-am văzut în momentele lor vesele, ca și în cele de cumpănă, și pot spune fără să greșesc acum, că, vorba cronicarului „și pe aici s-nasc și trăiesc oameni”.

ION TRIF PLEȘA

Strada Trandafirilor, drumul pe care satul intră în oraș

Miini de aur, împărătese peste culori

O comună cu ambiții mari

● Ori de unde ai veni și cu orice ai călători tot la Parincea ajungi

S-ar cuveni poate ca această tentativă de reportaj să debuteze cu un scurt istoric al comunei Parincea, pentru a depăși acel moment dificil de început atunci când vrei să scrii despre locurile unde te-ai născut, despre oamenii pe care îi cunoști, dar de care ai fost nevoit să te desparți de cele mai multe ori din pricina profesiei așezate în viață. Dar ce mai veste-poveste: la Parincea se poate ajunge pe două drumuri diferite cind vii dinspre Bacău. Două autobuze care circulă de trei ori pe zi te aduc prin uriașul codru al Răchitelei, pe o șosea asfaltată în plină pădure sau pe un alt drum ocolit, drept, dar stricat de sutele de mașini care duc în acest anotimp frumos de toamnă și sfecla-de-zahăr la gara Răcăciuni. Pe unde ai veni însă, și cu orice ai călători, tot la Parincea ajungi.

Vechi tirg cu dușeni din vechime și negustori care vindeau de la braga și iubece pînă la sumane, mătăsuri, stambe, molton și alte lucruri de mare sau mică trebuință, Parincea și-a schimbat astăzi înfățișarea pe care o știam de cind eram copil. Au dispărut toate dușenile care baricadau strada principală ducind la faimosul tirg-ocol de vite și porci ce se ține și astăzi, după o veche tradiție, în zilele de luni. Aici am văzut pentru prima dată olteni, ardeleni și munteni. Veneau în uriașe șube sau sumane, în căruțe descoperite sau cu coviltir, de unde scoteau mici și mari bunătăți care nu existau pe la noi. Aici se instalau citeodată și scrințioab, bărci cu lanțuri etc. Oricît ar părea că aceste rinduri pastășează niște binecunoscute amintiri din copilărie, ele sînt adevărate, aproape pipăibile prin cei 18-20 de ani care au trecut de la această imagine a vechiului tirg, una din cele cinci comune băcăuane ce vor fi ridicate la rangul de oraș.

Parincea nu s-a lăsat mai prejos și chiar a luat-o înaintea altora construind încă de acum doi ani un bloc cu trei nivele și 18 apartamente. Jos a fost instalat un modern complex cooperatist pentru deservirea populației; un magazin textil și de solduri, un serviciu de reparații radio și televizoare, croitorie, frizerie, cizmărie. Adăugînd și alte ateliere meșteșugărești ce există aici, putem spune că oamenii sînt mulțumiți de serviciile cooperativei din localitate. Tot la parterul acestui bloc se află farmacia (unde la întrebarea mea „ce-i lipsește?” — tînăra farmacistă mi-a răspuns că are de toate), și dispensarul uman.

Trebuie să mă opresc amintind de dispensar căci acesta este adevăratul „of” al părințenilor. Din oameni gospodari — avînd chiar un spital al lor în comună — cutremurul din martie i-a lăsat cu un dispensar strimț și înghesuit doar într-o cămăruță. După constatarea noastră făcută împreună cu primarul comunei Ion Priscăru, spitalul din Parincea nu a fost afectat chiar așa de rău de către cutremurul. Citeva crăpături, tencuiala căzută pe alocuri sînt lucruri care se pot face cu fără prea multe eforturi. Cu toate acestea Ministerul Sănătății a renunțat la spitalul din Parincea. Ne întrebăm și noi alături

de părinți și de alte sate din jur care beneficiau de serviciile prompte ale acestui spital — cum se poate renunța așa de ușor la un asemenea imobil? Dacă Parincea a avut un spital cît a fost o comună de mărime mijlocie — cum să renunțe la acest edificiu acum cind va deveni oraș numai pentru faptul că Ministerul Sănătății s-a spălat pe miini oferindu-l cadou Ministerului Muncii, care la rîndul său a hotărît că nu are ce face cu el și l-a transmis urgent Consiliului popular al comunei Parincea. Nu-i vorbă că gospodării din Parincea i-au găsit repede o destinație. După reparare vor să-l folosească drept cămin pentru elevii din satele mai depărtate care învață la școala din comună prima treaptă de liceu. Necazuri se ivesc și aici cu duliumul. Consiliul popular nu-l poate repara prea repede din pricină că nu are meșteri indeajuns. Cei care trăiesc aici lucrează de zor să termine pînă la sfîrșitul lui septembrie cele două școli noi din satele Văleni și Nănești. Trustul de construcții din Bacău nu se angajează la nici o lucrare de reparații care nu depășește un deviz de cel puțin cinci milioane.

● Primarul mă ajută să deslușesc viitorul și trecutul apropiat al comunei

Întru în amănunt în discuție cu tovarășul Ion Priscăru pe care de cind îl știu tot primar al acestei comune a fost. Îmi mărturisește că n-a fost chiar întotdeauna primar. Prima sedere la primărie a fost între anii 1958-1968. Zece ani pe muchi — cum îmi mărturisește cu mindrie dar și parcă puțin împovărat de această constatare. După 1968 a trebuit să cedeze locul altuia nu că nu ar mai fi fost capabil, ci pentru faptul că nu avea studiile complete. Adică avea doar patru clase școlară generală. După 1968 și-a completat studiile și în 1975 i s-a încredințat de către obște din nou funcția de primar al comunei unde s-a născut. La întrebarea mea ce părere are despre părinții acum la 12 ani de cind se află în fruntea lor, îmi răspunde domol, în graiul dulce moldovenesc — pe care din păcate cei mai mulți care plecăm de pe aceste meleaguri îl uităm — că părinții sînt oameni ciudați pe care trebuie să-i iei cu binisorul. Dacă te răstestii la ei și îți pierzi controlul — nu te mai ascultă nimeni. Cu ei a reușit să obțină în 1976 o mențiune pe țară în realizarea tuturor obiectivelor pentru întrecerea socialistă. La muncă voluntară părinții au reușit să obțină de la începutul anului și pînă în prezent peste un milion două sute de mii lei. Dacă ștăm și ne gindim — nu este deloc mică această cifră! Tot prin muncă voluntară a fost făcută și canalizarea cu apă pe centrul comunei. Într-un viitor apropiat, prin construirea unui alt castel de apă, urmează să poată trage apă la robinet oricare cetățean al comunei. Aflu că cooperativele din comună sînt primii pe județ în ce privește zona a VI-a de fertilitate, prin faptul că au realizat anul acesta nu mai puțin de 3120 kilograme griu la hectar de pe aproape 835 de hectare, și 3100 kilograme orz de pe 200 de hectare cultivate. Aceste izbinzi agricole

vin după ce în trecut numai 4 sate ale acestei comune erau de răzeși iar restul lucrău din greu pe moșiile boierilor Brăescu, Elena Crăescu și Giurgeoia. Fosta reședință de plasă care avea doar 80 de familii de negustori și alți comercianți are astăzi 63 de cadre didactice, 1091 de elevi, 3 medici, un I.A.S. zootehnic și agricol care realizează peste 10 milioane lei, un S.M.A. înființat cu trei ani în urmă și cea mai nouă unitate agrozootehnică, Asociația de creștere vacilor de lapte — Parincea, care este dotată cu vaci de rasă din import, ca și cele 34 de asociații surori ale ei din țară între care se situează pe locul patru la producția de lapte. De la fiecare vacă de aici se ridică zilnic peste 20 de litri de lapte. Nu mai prididesc autocisternele Bacăului să care laptele de la Parincea. Anul acesta se livrează la fondul de stat o cantitate de 37400 hectolitri de lapte ceea ce echivalează cu 347 vagoane sau cu 3740000 litri de lapte. La recensămintul de anul acesta s-a stabilit că Parincea are 5005 locuitori și este o comună de nivel mijlociu dar cu pretenții foarte mari.

Foarte apropiată este ziua cind la Parincea se va pune prima piatră la construcția palatului administrativ de unde se vor coordona toate activitățile noului oraș. Tot pe agenda de lucru a acestui cincinal se află și o casă de cultură modernă și un liceu. Hotărît este faptul că orașul Parincea va începe să se dezvolte de la centru spre periferie, respectînd cu strictețe toate regulile administrative și estetice ale noilor orașe. În centrul civic se vor construi numai blocuri de la trei nivele în sus iar în rest — de la un nivel în sus. Totul este gîndit riguros, pus pe hirtie, scheme, aprobat. În colaborare cu I.T.A. Bacău s-a convenit ca autobuzele de pasageri Bacău — Parincea să nu mai facă cap de linie la Parincea. Începînd de la 15 septembrie a.c. autobuzele vor merge pînă la Poeni (satu) unde s-a născut și a copilărit cunoscuta scriitoare Georgeta Mircea Cancicov și unde a venit de nenumărate ori George Enescu) de unde vor aduce elevii din prima treaptă de liceu.

Tot între inițiativa de viitor ale cooperativele de aici se numără și folosirea pe scară din ce în ce mai largă a ingrașămintelor chimice. Soluțiile cooperativei sînt destul de neproductive și dacă nu sînt alimentate bine și la timp cu ingrașăminte roadele scad și egal proporțional scade și retribuția cooperativele ceea ce nu e în interesul nimănui. Și aci ca pretutindeni tinerii pleacă la diferite meserii, în învățămîntul superior etc. Din inițiativa primarului Ion Priscăru o sedință a comitetului executiv a discutat și această problemă. Bărbați între 20 și 30 de ani mai sînt în comună doar 82. S-au luat măsuri să se organizeze cursuri de calificare în meseriile inevitabile unui oraș. În acest fel părinții speră să mai oprească acasă o parte din fiil lor.

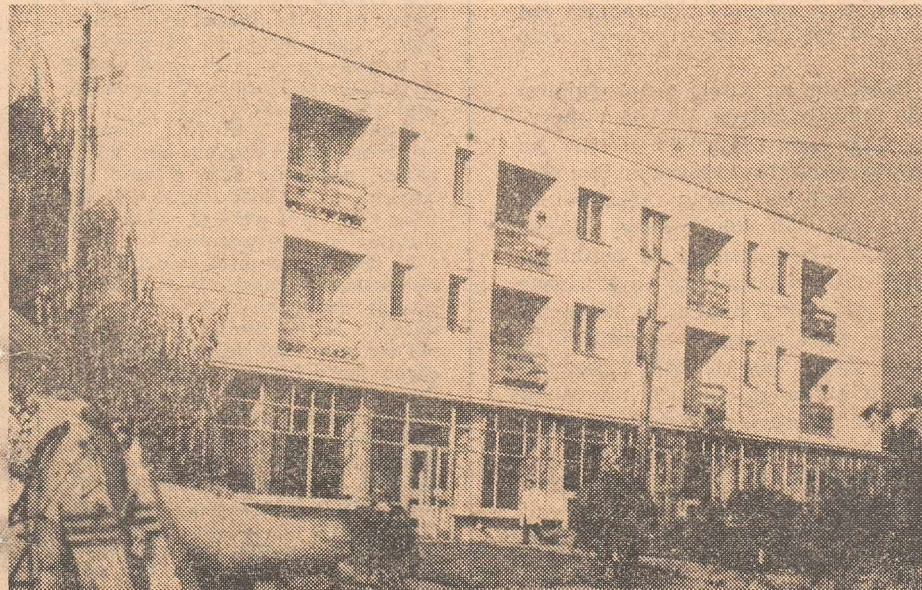
● O incursiune duminicală în spațiul ocupat de timpul liber

Am întîlnit, firesc, întorcîndu-mă-n sat și cîțiva colegi de școală. Bibire Gheorghe — profesor de istorie-geografie — este foarte ocupat. Predă la școală, are în primire biblioteca și este secretar A.U.C. pe comună. În afară de aceste sarcini concrete

a pornit să cutreiere dealurile comunei și să facă săpături pentru a descoperi ceva din trecutul istoric al acestor locuri. Cum orice îndrăzneală de acest gen poate aduce și surprize, profesorul Gheorghe Bibire a descoperit împreună cu elevii săi la locul numit „Gîtuș greului” o statuță — femeie-pasăre — foarte interesantă, care atestă prezența omului pe aceste meleaguri cu multe mii de ani în urmă. Dacă adăugăm și o altă descoperire a autorului acestor rinduri făcută la locul numit „Valea lui Mihai” — două pumnale de piatră și un brăzdar — credem că aceste locuri ar trebui cercetate sistematic de specialiști. Profesorul Bibire nu are deocamdată unde amenaja un muzeu sătesc, dar speră că odată cu noile construcții din comună-oraș se va alocă un spațiu și acestei destinații. Un alt coleg de școală, Stoian Constantin, este contabil la Consiliul popular. Îmi spune că încă de cind era copil i-a plăcut satul și nu a voit să-l părăsească cu toate tentațiile orașelor. Și-a aranjat casa părintească, a luat o garnitură de mobilă, televizor și tot ce trebuie într-o casă de om gospodar. Discutam în grabă pentru că îl așteaptă echipa de fotbal care a întîlnit o veche rivală — pe cea a ungu-renilor.

O întimplare fericită a făcut să fiu oaspete și participant la o duminică cultural-sportivă și științifică organizată de Consiliul popular în colaborare cu muzeele de istorie și științele naturii din Bacău. Am văzut o sală de cămin plină ochi de țărani ascultînd cu sufletul la gură dezlegările unor taine privind dăunătorii livezilor, vitei-de-vie, plantelor de cîmp precum și bolile infecțioase care îi privesc direct. Apoi primarul comunei a ținut să le reliefeze pe larg sarcinile ce stau în fața unor viitori orașeni. Brigăzile artistice din Parincea și comunele învecinate au descrescit frunțile țărănilor, muncitorilor, intelectualilor din comună. Țin să reliefeze cu acest prilej un fapt de-a dreptul uimitor. Deși Cenuclul „Flacăra” al Tineretului Revoluționar nu a ajuns și pe aici, tinerii artiști amatori părințeni cunosc în amănunțime cîtecele cîntate de cenuclul condus de poetul Adrian Păunescu. Am întîlnit la Parincea tineri cîntăreți de muzică folk care cu timiditate cîntau „Pămîntul deocamdată”, „Balada omului căzut din vis” și alte piese de mare audiență ale cunoscutului cenuclu bucureștean. Semn îmbucurător să descopăr în bătrîna mea comună arpegiile artei noi, revoluționare. Am descoperit că o comună care întinește devenind oraș își are cîntăreții ei. Enumăr pe cîțiva dintre acești inimoși mesageri ai cîntecului revoluționar din această comună de pe malul sting al Siretului: Vlad Dorina, Dobraniș Elena, Tătaru Teodora, Grigoraș Gabriela și instructora lor, profesoara Vicoleanu Magdalena. Am văzut țărani sculîndu-se în picioare cu pălăria în mină cind se cînta „Trăiască România!”... Mărturisesc sincer că a fost cel mai înălțător moment al șederii mele în comuna unde m-am născut. Mi s-a părut că era onorul pe care-l dădeau în fața viitorului acestei străvechi așezări de români.

VALERIU BIRGĂU ■

Primul bloc din zestrea edilitară a viitorului oraș

Parincenii rămîn aceiași vrednici crescători de vite

Oameni de la curățenia orașului

La o privire mai atentă mișcarea măturii seamănă cu aceea a coasei. Gestul este larg și vizează dacă nu pământul, atunci caldarimul — talpa marilor orașe. De fapt, dimineața, seara sau noaptea, atunci când cei ce au peste haine cunoscuta vestă reflectorizantă pleacă spre locurile de muncă — marile bulevarde străbătute de transportul în comun — se aude spunându-se: „Noroc la coasă”. Norma unui asemenea om este de 17 500 metri pătrați, iar la curățitul radical de 140 metri liniari fir rigolă. Pentru a ști ce înseamnă „curățitul radical” trebuie să aflăm calendarul acestei munci — măturatul străzilor —, o binefacere pentru noi toți, căreia nu întotdeauna îi acordăm atenția cuvenită. Între 1 septembrie și 15 noiembrie are loc romantica golire a copacilor de frunze. Iată, chiar și această superbă toamnă este astfel privită de lucrătorii ai Administrației domeniului public a sectorului 5: „Căderea frunzei ne creează cele mai mari greutăți. După păderea noastră frunza este foarte frumoasă și când cade. Dar asta numai în prima zi, căci peste alte câteva se macerează, devine urită. În fiecare toamnă ne uităm în arbori să vedem câtă frunză mai este. Cei din sectorul 1, mă refer desigur la cei din Administrația domeniului public, o duc cel mai greu. Pe la ei cresc majoritatea arborilor din București. Ce „ideal” avem în această privință? Să vină o vreme în care Capitala să fie plină doar de conifere. Ne chiar gândeam de ce se adună doar fier vechi, maculatură și nu și frunze? Frunza adunată în depozite devine, în 4-5 ani, un excelent pământ de frunză. De fapt pământul din pădure este pământ de frunză” (ing. Seiceanu Constantin, director al Administrației domeniului public din sectorul 5, ing. Coman Vasile, secretar al comitetului P.C.R., Costruț Ovidiu, secretarul comitetului sindical). Apoi, după 15 noiembrie se pregătește deszăpezirea, o muncă teribilă de grea. În martie încep pregătirile de primăvară. Acum se face operația de radical — curățirea cu lopata și tirnăcopul a rigolei. Din mai începe perioada prafului, cel mai mare generator de așa ceva fiind, fără voia sa, I.T.B.-ul. O muncă deci mai apropiată de natură decât s-ar crede, o muncă al cărei sens este curățenia perfectă a orașului. Natura deci aici, pentru acești lucrători, nu este obiect al contemplației, ci obiect al muncii. Întrebăm dacă nu cumva există și vreun fenomen al naturii care și ajută această muncă. Aflăm că da. Ploaia. Ploaia de vară. Cu toate acestea, ni se spune, udăm și atunci. Când plouă cade praful de pe crengi și se face mizgă. Atunci devine foarte eficientă cisterna cu apă pe care o folosim în admirația, uneori batjocoritoare, a aceluia care nu se pricepe.

În liniile cele mai mari cu puțință, orașul București devine curat prin mijloace mecanice și manuale. Administrațiile domeniului public execută curățirea pe toate arterele principale cu transport în comun. Cealaltă parte a orașului este întreținută curat de către cetățeni, fapt reglementat pe baza Hotărârii Comitetului Executiv al Consiliului popular al municipiului București din 6 septembrie 1977. Dar dacă orașul nu arată curat pe măsura eforturilor ce se depun de factorii responsabili, cauzele trebuie căutate în mentalitatea proprietarilor de imobile, a pietonilor, a șefilor de magazine, a conducătorilor de instituții și a șoferilor de camioane.

Există pe raza sectorului 5 câteva depozite clandestine de gunoi, devenite așa ceva datorită păgubitoarei grabe a șoferilor. Curățitorii de drumuri publice, în sectorul de care ne ocupăm circa 200, lucrează în trei schimburi și trebuie considerați ceea ce și sînt: oameni ai muncii. Numai în sectorul 5 trebuie curățiti zilnic 3 200 000 metri pătrați de stradă. Este vorba de fapt de oameni cu o pregătire inferioară, dar cu nimic inferiori prin munca depusă. Cei mai mulți dintre ei au învățat carte fiind angajați ai administrațiilor domeniului public și șefa serviciului plan-organizarea muncii-retribuire-personal de aici, de la sectorul 5, își aduce aminte de zilele când mergea cu grupul la școală, adică lua oameni virșnici, femei și bărbați, îi incolona și-i ducea la școală. Asista și la ore, le verifica cu dragoste carnetele de note și asista emoționată la înminarea certificatelor de absolvire. În acest fel, ne spune Georgescu Gheorghe, șef sector drumuri-salubritate, statele de plată au căpătat un aspect normal. Prea erau pline de degete, căci neștiind carte semnau cu degetul, ce-i drept mușiat în cerneală.

Anual, Administrația domeniului public a sectorului 5 distribuie circa 50 de locuințe lucrătorilor săi, firește în dorința de a-i ajuta pînă la capăt în integrarea lor în viața unui mare oraș. Atunci când primirea casei durează, și sînt desigur cazuri, există un dormitor comun pentru femei. În acesta, în patul cu numărul 9, se odihnea după munca de noapte Banciu Floarea. Are 47 de ani și ne face străzile curate de 23. „Am, mamă, multe de spus. Am fost servitoare la un boier pînă cînd au început și boierii să muncească. Cu mîinile astea două am crescut două fete care s-au măritat bine și o duc bine. Munca este grea, dar m-am obișnuit. Îmi plac nopțile cînd încărcăm gunoiul la lumina farurilor mașinilor. În seara și noaptea seismului oamenii ne-au luat la goană: Plecați de aici! Țara arde și vouă vă arde de măturat? Or fi avut dreptate, dar eu sînt obișnuită să execut ce mi se cere. Lucrînd noaptea, cum poți să cu-noști pe cineva? Eu ocrotesc somnul oamenilor din zonă, nu-i deranjez în vederea cunoștinței”.

Sutescu Steliana este controlor producție, un șef de echipă al celor care mătură străzile. Ne mărturisește că înainte de a fi aici a lucrat ca secretară a unor directori. A ajuns aici din întâmplare, dar plăcîndu-i munca n-a mai părăsit-o. Merge pe jos 7 ore pe zi și acesta este lucrul care-i place cel mai mult. „În zona de care răspund — Dimitrie Cantemir-Mărășești-Piața Libertății — dacă nu s-ar face curat o săptămînă am călca toți pe covoare de bilete de tramvai și am deveni vecini cu șobolanii. Chiar pot să vă spun că, din punctul nostru de vedere, stația I.T.B. este acel loc unde coboară un om, își scutură buzunarele și pleacă avînd privirea așintită în altă parte decît unde stă singur și, citeodată, gol, coșul de hirtii. Cîte nu poți vedea pe stradă? Pe bulevardele Cantemir și Mărășești s-a petrecut ceva straniu. Pentru prima dată în ultimele zeci de ani pomii au pierdut frunza din luna mai. Din cauza cutremurului ei au ieșit din vegetație. Frunzele au început să cadă mai ales la tei și la plopi, a căror esență este moale. Dar ca dovadă, parcă, a veșniciei vieții și nu a morții, un plop de pe Cantemir a înflorit din nou”.

„Mă cheamă Stancu Ioana, am 55 de

ani și de loc sînt din comuna Șindrilița. Am venit aici să lucrez bărbatul meu. Ce să mai fie dacă a murit? L-am dus mort cu camionul în comuna noastră natală și m-a durut că am trecut pe patru străzi pe care, tineri fiind, le măturam împreună. Era un om bun dar a murit din cauza inimii. Eu mă ocup acum de Magistrală, cum i se spunea înainte. Acum se numește Cantemir. Ce-am mai tras noi cînd se făcea! Cel mai greu este cu „radicalul”. Copii? Am o fată care lucrează la I.C.A.B., bine măritată, cu 4 copii. Stau bine, au și televizor!”

Fără să se oprească din măturat, discută cu noi Gilcă Tudorița. Face curat pe partea asfaltată a Bulevardului Mărășești. Zice cu destul umor: „Unii se cred insultați că-i rugăm să pună hîrtia la coș. Îmi spun că dacă ei pun hîrtia la coș eu de ce mai primesc leafă. Păi iau leafă, aș vrea să le spun, că muncesc, că înghit praf, că ridic și nimeni nu mă întreabă ce fac, ce-mi fac copiii, chiar dacă nu am decît 4. Să știți, tovarășe „șef”, că unii fac pe pietonii. Aruncă hîrtia și chiștocul și nu se gîndesc și la ceilalți. Noi luptăm ca fiecare să aibă dreptul să treacă pe o stradă curată și frumoasă. Ce, parcă de mine depinde că plouă sau ninge? Ce sînt copiii mei? Telefonist, forjor, o fată muncitoare la „Dimbovița” și alta tot la domeniul public, dar în sectorul 4. Nu are ea ceva pregătire dar are și trei băieți pe care trebuie să-i crească. Ea lucrează numai noaptea. Deci eu văd de ei seara și noaptea. Ziua stau cu mama lor. Cînd copiii se vor mări își va schimba și ea „profilul”, deși eu cred că toți care muncesc au dreptul la „profil”. Unde stau? În Prelungirea Ferentari, într-un apartament cu trei camere. De la serviciu, de la mătură, am crescut 4 copii și nu oricum, ci cum trebuie!”

Din păcate, nu putem să nu amintim și de fapte țînînd de o tristă comportare, fapte care contribuie decisiv ca orașul să arate uneori murdar. Una dintre instituțiile cu merite serioase în murdărirea orașului este însuși I.C.A.B.-ul. Deși dispune de puțini lucrători, instituția amintită nu se sfiește să spargă asfaltul chiar și în 150 locuri pe lună. Asta numai în sectorul 5. În gropile făcute bălțește apa, macerează frunzele și se răspîndește un miros neplăcut. Dealtfel, revista noastră a semnalat acest lucru de mai multe ori, se vede treaba că nu s-a auzit unde trebuie.

Am ales acest final tocmai din prețuirea reală față de acei care cu mătura în mînă înfrumusețează orașul, consemnarea unor cazuri de acest gen fiindu-le o dorință pe care am găsit-o legitimă.

EUGEN SECELEANU

La culesul fructelor de pădure

Mai sus de Tg. Jiu, spre cheile Olteului și izvoarele Sohodolului, Runcu sau Novaci au urcat și încă mai urcă oamenii așezărilor gorjensești de munte să culegă fructele de pădure. Ocoalele silvice au organizat la poală de codru și la margine de sate centre de achiziții, adevărate ateliere sezoniere unde se face și semiindustrializarea acestei valoroase recolte.

Muntenii, pricepuți la asemenea îndeletnici, au găsit rugurile de zmeură și de mure cînd fructele erau încă verzi, le-au „măsurat” cu privirile și au revenit la cotele alpine, spre ele, cînd au căpătat culori de foc și de păcură.

Lucrătorii ocoalelor silvice din Gorj, împreună cu cei ce le-au venit în ajutor, au recoltat 538 tone de zmeură și 276 tone de mure. Acum mîinile lor se îndreaptă spre ramurile cornilor fiindcă s-au copt și fructele lor ispititoare. La centrele de achiziții de care aminteam, șosieră deja la ora reportajului nostru primele 15 tone de coarne.

Pentru inginerii silvici Ion Bică de la Novaci și Gheorghe Paraschiv de la Tismana campania aceasta de recoltare la cotele alpine reprezintă o problemă deosebit de importantă fiindcă ea influențează îndeplinirea planului anual de producție. Conservarea și livrarea promptă a fructelor pe care pădurea ni le dăruie cu multă generozitate („fără investiții”, ar adăuga pădurarul Ion Savu), te fac să uiți cîteodată și noaptea de somn. Numai așa a reușit Inspectoratul silvic Tirgu Jiu să expedieze în stare proaspătă la beneficiarii de peste hotare 425 tone de zmeură și peste 100 tone de mure. Și în felul acesta, oferind valută, berlinezii sau parizienii pot gusta dulceața și aromele zmeurei și murelor din munții Gorjului.

Cantitățile la care mă refer poate nu spun prea mult pentru cei ce trăiesc departe de pădure, dar dacă le amintesc numai faptul că zmeura se culege „bob” cu „bob” atunci poate e mai ușor de imaginat ce înseamnă să umpli cîteva zeci de vagoane cu asemenea fructe. Dar așa cum mai spuneam, muntenii au o îndemnare de neegalat la asemenea treburi și acum în panerele ce le poartă pe umeri string și măceșele despre care se spune că sînt foarte bogate în vitamina C și în alte substanțe valoroase pentru organism.

Culegătorii, tineri mai cu seamă, străbat pădurile și iscodesc ramurile cu privirile. Dar sînt atenți și la poteci, fiindcă hribii sau celelalte ciuperci comestibile se ascund printre vreascuri, printre frunzele moarte și nu trebuie strivite cu piciorul. În stare proaspătă sau tăiate și uscate ele reprezintă o materie primă valoroasă pentru industria alimentară. Și fiindcă tot veni vorba despre ciupercile comestibile, dacă treceți cîndva prin Runcu sau Tismana bateți la poarta unui muntean, rugați gazda să vă prepare o tocană de hribi și dacă așa și o mămăligă aburîndă pe masă mai stăm noi de vorbă.

Pădurile de la Novaci, Tismana, Hurezani, Peșteana sînt străbătute acum de sute și sute de oameni. Au și fost strînse 126 de tone de ciuperci și abia au început adierile toamnei.

La Pocrui se află și o pădure de castani comestibili (Castanea sativa) declarată monument al naturii. Mulți dintre ei au virștă de peste 300 de ani. Fructificarea lor e bună și peste puțin timp culegătorii cu cîntecele lor se vor muta și aci.

Așadar, gorjenii din satele de munte cutreieră acum pădurile. E toamnă. Ici, colo, a început să cadă cîte o frunză îngălbenită ca o filă dintr-un bătrîn calendar. Recolta se anunță tot bogată la cotele alpine pînă cînd vor coborî primele brume.

LUCIAN ZATI

TOP RESTANT

Instituții și organisme ale căror răspunsuri privind soluționarea scrisorilor și sesizărilor oamenilor muncii întârzie :

1. — Consiliul popular al județului Timiș : la scrisorile redacției nr. 287/R din 20.05.1977 ; 798/R din 16.05 ; 2. — Consiliul popular al județului Prahova : la scrisorile redacției nr. 474/R din 20.05 ; 3. — Ministerul Educației și Învățământului : la scrisorile redacției nr. 393/R din 20.05 ; 1308/R din 18.06 ; 4. — Consiliul popular al județului Neamț : la scrisorile redacției nr. 1116/R din 16.05 ; 5. — Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare : la scrisorile redacției nr. 565/R din 18.06 ; 1265/R din 18.06 ; 6. — Consiliul popular municipal Deva : la scrisorile redacției nr. 404/R din 20.05 ; 7. — U.J.C.A.P. Buzău : la scrisorile redacției nr. 915/R din 16.05 ; 8. — U.C.E.C.O.M. : la scrisorile redacției nr. 1272/R din 18.06 ; 9. — Consiliul popular al județului Galați : la scrisorile redacției nr. 1377/R din 29.06 ; 10. — Consiliul popular municipal Arad : la scrisorile redacției nr. 1441/R din 29.06.

fectuat reparațiile corespunzător la timpul lor. Prin bunăvoința dumneavoastră întrebăm ce vină avem noi, două familii semnatare ale acestor rânduri, cu copiii, că tovarășul ing. Mosoianu nu a efectuat operațiile de calitate ?! (Fam. Haiduc N.E. și Ionescu E. din Pitești)

Este vorba despre autobuzele din Craiova, nu v-aș fi scris dar am citit câteva rânduri în această pagină, în același sens, și cărora nu li s-au dat nici un rezultat favorabil : autobuzele cu trei uși au fost primite la început cu bucurie de oamenii noștri, se rezolvau astfel mărunt dar spinoase probleme ale urcării, coborării, avansării. Bucuria a fost însă iluzorie, pe usa din mijloc au apărut plachete cu „Defect”, apoi au început replici de genul : „ce, v-ați născut în mașini cu trei uși ?” În cele din urmă — și situația asta persistă și astăzi — ușile au fost blocate cu bare din fier, cel puțin ca să fie clar pentru toată lumea că pe aici nu se trece. Situația nu e numai la autobuzele I.T.A., dar și la I.G.O., la acestea din urmă, cel puțin, usa din mijloc devenind un simplu element de decor. (Valentin Vasilescu, Craiova)

Ca locuitori harnici și cinstiți ai orașului Năvodari ne exprimăm toată indignarea și nemulțumirea noastră față de deschiderea unei noi circumi, bufetului „Midia”. În localitatea noastră mai avem patru localuri de acest gen și nu mai era în nici un caz nevoie de un altul. Bufetul „Midia” e o circumă așezată chiar la o sută de metri de cele 10 cămine de nefamilisti, aceștia fiind tineri muncitori veniți din toate colțurile țării, angajați la Combinatul petrochimic și la Uzina de superfosfați. Nu știm la ce s-au gândit cei din conducerea locală atunci când au dat aprobarea să se deschidă această circumă alături, pentru ca oamenii de aici să se imbete, să facă scandal etc. Acest bufet mai este așezat și lângă Centrul școlar profesional de chimie, lângă ucenicii. Noi cerem desehis și hotărât să fie transformat și reprofilat în plăcintărie, bragagerie, patiserie — orice, numai bufet nu (Un grup de cetățeni).

Intreprinderea produse alimentare — I.P.A. București :

„La articolul „Se poate și fără sifon, dar totuși”, apărut în „Flacăra” nr. 35 a.c., vă comunicăm : capsulele pentru autosifon după cum se cunoaște sunt fabricate de Intreprinderea „EL-Metal” Timișoara cu care permanent avem divergențe în ceea ce privește calitatea acestor butelii. De menționat este faptul că această deficiență de construcție ne creează și nouă greutăți în ceea ce privește calitatea produsului, cit și respectarea consumului de bioxid de carbon față de norma dată. Pentru remedierea acestor deficiențe am propus întreprinderii timișorene schimbarea actualului sistem de închidere cu un nou tip de ventil. Aceste capsule au început să intre pe piața Capitalei, însă pînă la schimbarea întregului parc de capsule existente va mai trece o bună perioadă. Întrucît după cum bine se știe aceste capsule aparțin cetățenilor, iar întreprinderea noastră le predă la schimb — deci în cadrul atelierului de încărcat capsule pentru autosifon se efectuează numai operațiuni de umplere.”

În luna martie a.c., pe strada Sucevi din municipiul Botosani s-a dat în folosință blocul turn nr. 7 cu 10 niveluri. Avîndu-se probabil în vedere că urma anotimpul cald, constructorul a renunțat la terminarea fațadei ; pînă acum este gata numai jumătate din fațadă, lucrările s-au sistat, iar vremea se răcește și pe sub ferestre suflă vîntul. În plus mai avem un necaz : după șase luni de escaladare a treptelor pe 10 etaje, sosind echipa pentru montarea lifturilor, s-a constatat că dimensiunile casei liftului sînt mai mici decît cele proiectate, urmînd acum a se comanda un lift special. (Ilie Rotaru, Botosani)

Dintre toate fenomenele caracteristice zonei Muscelului, atrage atenția peștera „Uluce” din Valea Cheii — la est de podul Dimboviței — prima peșteră din zonă care va deveni în curînd „rezervație naturală”. Ea a fost descoperită prin anii 1955—1956, meritul fiind al temerarilor speologii brașoveni conduși de Valter Gut, care au intuit cavitatea din spatele unui izbut, dezvăluind actuala deschidere ce continuă cu galerii, sifoane, săli și încă multe semne de întrebare. Peștera se face observabilă pe drumul forestier, imediat ce se depășește poiana Uluce, prin cursul de apă ce izbucesc pe cămin din peretele muntelui. De la drum pînă la intrare sînt doar circa 20 metri. În curînd, asadar, iubitorii de natură și de frumos vor putea admira spectacolul grandios oferit de complicatele și superbe interioare ale acestei peșteri datorită amenajărilor ce se impun. (Ion Dobrescu, Cîmpulung Muscel)

Vă scrie un grup numeros de muncitori din satul Calomfirești, comuna Poroschia, județul Teleorman. Sîntem peste două sute de oameni care lucrăm în Alexandria, iar satul nostru este situat la numai 1,6 kilometri de soseaua Alexandria-Zimnicea. Autobuzele E.G.C.L. Alexandria, din nu știm ce motive, nu intră în satul nostru — deși drumul între sat și sosea este într-o stare excepțională — făcîndu-ne astfel să pierdem timp prețios, sau să umblăm prin ploaie și ninsoare o distanță apreciabilă, scootînd o dus-întors și mai ales parcursă zilnic. Poate că publicarea acestor rânduri va determina forurile în drept să ia măsurile ce se cuvin — pentru șoferi, un fleac, dar pentru noi însemnînd un mare sprijin. (Semnează Marin Simion împreună cu 16 consăteni)

Vă scriu în cunoștință de cauză : am fost profesor la școlile comerciale și mulți dintre actualii lucrători din unitățile hoteliere și de alimentație publică mă cunosc. Vreau să cred că ei n-au uitat exigența căreia trebuiau să-i facă față în școală. Cei mai mulți dintre profesorii cu care am colaborat — ca director și ca profesor — se conduceau după următorul principiu : un tinăr care trece prin școală ca un cîine prin apă, care este, adică, „trecu” cu îngăduință, va intra în viață fără respect față de muncă, așteptînd ca și aici să fie „trecu” ca și la școală. Nu spun nici o noutate cînd afirm că, de exemplu, dacă un magazin este prost aprovizionat, de vină nu este, de cele mai multe ori, lipsa de marfă ci incapacitatea celui — sau celor — care răspund de buna circulație a mărfurilor. Dacă cineva (cine trebuie) ar avea curiozitatea să vadă mai de aproape cum stă cu studiile responsabilul respectiv,

ar avea surpriza să constate că el este absolvent al unor cursuri de „specializare” făcute în grabă — trei sau șase luni — adică are o pregătire de mintuală, ale cărei consecințe le suportăm noi, cei mulți, o școlarizare de mintuală eludînd, desigur, un principiu care încă n-a fost dezmințit : „timpul nu respectă ceea ce s-a făcut fără el”. Poate că înființarea secției de „Turism și alimentație publică” din cadrul A.S.E. va deschide perspective mai luminoase pentru turismul nostru. Dar pînă atunci sînt ani, iar problema este urgentă. Propun de aceea Ministerului Turismului să fie căutați absolvenții școlii postliceale de hotelarie din București și să fie puși la treabă de răspundere. În covârșitoarea lor majoritate sînt oameni cu o bună pregătire profesională. (Gh. Mircea, București)

Sîntem din comuna Limanu, județul Constanța. De patru ani secția a VIII-a a S.M.A.-ului Albești a fost mutată de la marginea satului, unde era bine amplasată, în sat. Ieșirea tractoarelor și a celorlalte utilaje se face pe străduța noastră, îngustă de 4—5 metri, apoi ele se răspindesc pe citeva străzi principale și, pentru a ajunge la cîmp, trebuie să traverseze șoseaua națională. De la un capăt la altul strada noastră e numai gropi. Ne-am adresat în repetate rânduri Consiliului popular Limanu și direcției S.M.A. Albești. De fiecare dată ni s-a promis, dar atît. Ca să fim drepti, s-a luat totuși o măsură : gropile mai mari au fost astupate cu piatră, pentru că nici tractoarele nu mai puteau circula ! E de înțeles însă că tot ele, tractoarele, le vor face la loc... (Semnează un grup de 12 săteni)

Casa de economii și consemnațiuni — Sucursala județeană Suceava ne comunică :

„Problema sesizată de Ștefan Antochi din Rădăuți în nr. 27 al revistei Flacăra a fost rezolvată favorabil, în sensul că valoarea antenelor colective TV prevăzute în contracte și neexecutate la apartamentele cumpărate prin I.C.V.L. a fost restituită în numerar cetățenilor în cauză.”

Sîntem un grup de locuitori domiciliati într-un perimetru de citeva sute de metri în preajma întreprinderii „Arădeanca” din Arad. Această întreprindere are în funcțiune, ziua și noaptea, o turbină care face un zgomot de nesuportat. Dacă funcționarea în timpul zilei nu ar deranja prea mult, dat fiind că majoritatea sîntem la serviciu, scara și în special în timpul nopții zgomotul produs devine insuportabil. Angajați ai întreprinderilor și instituțiilor de diferite profesii și activități, merg la serviciu obosiți și nervoși, neputîndu-se odihni din pricina zgomotului, mergînd la serviciu cu dureri de cap și cu capacitatea de muncă vizibil diminuată. Dacă această sursă de poluare sonoră este indispensabilă producției întreprinderii, propunem să se analizeze utilitatea și eficiența schimbului trei, în care lucrează doar citeva zeci de oameni, dar care aduce în schimb grave prejudicii capacității de muncă și sănătății populației care locuiește în împrejurimi. (Ioan Sandru, împreună cu 17 cetățeni din Arad)

Citind în numărul 38, pag. 14, articolul „Un om nu este un petec de hirtie” nu pot să mă rețin de-a nu vă scrie. Dacă tovarășul director Gheorghe Udrea a dat dovadă de înțelegere și omenie în cazul Aureliei, apoi vă rog să-i comunicați că este absolut necesar să dea dovadă de înțelegere și în cazul tovarășei Rada Martin, care lucrează la serviciul personal, în sensul că femeia aceasta nu merită să mai lucreze la un serviciu unde are tangență cu publicul, ci la un serviciu unde activează într-adevăr numai cu petice de hirtie sau cu alte materiale, și în consecință să fie mutată de acolo într-un loc unde nu se poate juca cu omenie ca și cu niste obiecte oarecare. Dacă tragedia Aureliei s-ar fi întimplat totuși, ar fi fost trasă la răspundere Rada Martin ? Nu, pentru că aceasta era „acoperită legal cu hirtii”. În zadar proclamăm și vorbim despre umanismul socialist dacă acest deziderat rămîne numai o lozincă, datorită unor oameni ca Rada Martin. (Victor Lungu, Cluj-Napoca)

Sînt Cornel Remete, proprietarul apartamentului 12 din blocul B. 6 A., cartier Kogălniceanu nr. 58 din orasul Sebes, județul Alba, contractat în anul 1975 cu O.J.C.V.L. ALBA. La receptia din 4 aprilie 1976, O.J.C.V.L. promitea remedierea tuturor defectiunilor, și nu puține : tencuieli proaste cu denivelări ; mozaicuri nefinisate ; faianta pentru baie și bucătărie de calitate necorespunzătoare ; casa scării și balcoanele construite cu materiale neconforme proiectului ; spălătoria de bloc neutilată nici pînă în prezent cu cele necesare, toate acestea în termen de un an cînd expira termenul de garanție. Dar acest an a trecut de mult, nu s-au efectuat nici receptia definitivă, nici remediile enumerate mai sus. M-am adresat de mai multe ori O.J.C.V.L. ALBA, chiar și în scris, și am solicitat programarea locatarilor pentru receptia definitivă și remedierea lucrărilor proaste, nu am primit însă nici un răspuns. Cunoșcînd că Legea 4 și HCM 880/1973 prevăd obligații din partea ambelor părți contractante, și cum eu, personal, îmi achit obligația de a plăti luna de lună sumele stabilite prin contract, este necesar ca și instituția în cauză să-și respecte obligațiile stabilite prin contract.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai conștient. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

■ Iosif Oargă — Orăștie. Direcția sanitară a județului Hunedoara, căreia ne-am adresat, ne-a comunicat că v-a eliberat o aprobare pentru tratamentul fiului dumneavoastră în străinătate.

■ Viorel Ardelean — Popești Leordeni. Sîntem anunțați că vi s-au trimis actele pe care le-ați avut depuse la conducerea lotului de îmbunătățiri funciare ; vă rugăm să ne confirmați.

■ Lucia Răduca — București. Cererea v-a fost rezolvată favorabil de către Ministerul Sănătății ; începînd cu data de 1 noiembrie a.c. veți fi transferată în județul Ilfov la dispensarul comunal Armășești.

■ Ion Lungu — Birlad. Soției dumneavoastră i-a fost aprobată repartizarea la Cooperativa „Progresul” Birlad, ca tricoter.

MARGA NEDELEA

Sîntem peste 200 de cetățeni din orasul Turda, bolnavi și revoltați din cauza îndepărtării doctorului Mihai Iubu din slujbă în ziua de 25 iulie. Sîntem suferinzi de rinită acută, avem copii de operat, cunoaștem — printre altele altele — un caz, o doamnă suferindă de o infecție la gură, care a fost în Ungaria, avînd o rubedenie apropiată profesor la Facultatea de medicină din Szeghedin, nu a reușit să-i facă nimic, în schimb a vindecat-o acest doctor Iubu, acest om care a fost înlăturat pur și simplu de pe post, singurul, în care își putea exercita o îndatorire umană. Sperăm că această gresală va fi reparată. (M. Bozdoc, Turda)

În repetate rânduri în ziare s-a scris să nu se mai rețină din retribuțiile angajaților sume de bani pentru echipele de fotbal, dar iată că la noi, la Cluj-Napoca, la toate întreprinderile și unele institutii se rețin sume de bani — între 5 și 10 lei — pentru echipa „C.F.R. Cluj-Napoca”, care activează în Divizia B. Pentru cunoscuta echipă „U” nu se pretind astfel de sume, de fapt conducerea acestei echipe este cea care nu se pretează la astfel de mijloace. Bănuiesc că astfel se explică faptul că în acea duminică din 18 septembrie conducerea echipei „C.F.R. Cluj-Napoca”, adunînd citeva bune sute de oameni, așa-zisi suporteri, înghesuindu-i în 11 vagoane și cumparîndu-le bere și alcool, pe banii noștri, trimitîndu-i la Timișoara, i-au determinat pe aceștia să se comporte ca niste scandaliazi, după cum bine știți, aducîndu-ne rusine nouă, clujenilor. (Ioan Singuran, muncitor la Intreprinderea „16 Februarie”, Cluj-Napoca)

FECO — Intreprinderea pentru livrarea produselor petroliere BACĂU ne scrie, în legătură cu scrisoarea cititoarei Ileana Răileanu din Focșani, publicată în ziarul (? ! — n.r.) FLACĂRA nr. 39 a.c. : „distribuirea buteliilor cu gaze lichiefiate în municipiul Focșani se efectuează prin centre volante organizate conform prevederilor Decretului nr. 620/1973 fiind menținută și comanda la domiciliu pentru bătrîni sau cazuri deosebite. Programul de distribuire la centrul din strada Măgura este următorul : miercuri de la 10 la 11 și sîmbătă de la 17 la 18, și nu o dată pe săptămînă, cum se menționează în conținutul scrisorii. Nu știm dacă răspunsul nostru va fi însușit de către revista „Flacăra”, dar dorim de a se prezenta numai adevărul în paginile revistei ne-a determinat să vă răspundem. Menționăm acest lucru deoarece probabil dumneavoastră așteptați răspunsul din partea Consiliului popular municipal Focșani.

Mă numesc Costea Rodica, am 18 ani, locuiesc în comuna Valea Doftanei, județul Prahova. În anul 1975 am fost trimisă de către Fabrica de ciorapi Cimpina în localitatea Sibiu, pentru a urma cursurile școlii profesionale pentru meseria de tricoter. În luna iunie a.c. am absolvit școala profesională și în data de 1 septembrie, conform repartiției, m-am prezentat la fabrica de ciorapi pentru angajare, avînd contract cu această întreprindere pe o durată de 5 ani. Aici, la serviciul personal, am fost anunțată însă că nu pot fi angajată, că să mă duc să caut de lucru în altă parte, oriunde, deoarece nu voi plăti contractul. În situația mea se află aproximativ 15 fete. Pentru ce am făcut oare acei doi ani de școală profesională calificîndu-ne într-o meserie anume ?

Locuim în strada Smeurei 18A, Pitești. La sfîrșitul lunii august o echipă de intervenție a I.G.C.L. Pitești a desfundat strada încercînd unele reparații la conducta de apă. Din nou în zilele de 5-6 septembrie, sub conducerea inginerului Mosoianu, s-au efectuat reparații tîndu-ne definitiv bransamentul. Cu adresa 7427/09.09.1977, I.G.C.L. a solicitat municipiului Pitești aprobare pentru spargerea străzii, din nou, pentru a ne repara bransamentul. Deși conducerea municipiului a pus la data de 10.09.1977 rezoluția „verificare a propunerii”, de abia la data de 29.09.1977, după repetate intervenții și deplasări, am dat de urma hirtiei printr-un sertar, pe care un tovarăș Grișorescu de la secția gospodărie comunală a municipiului a rezolvat-o imediat, operativ : „Nu se aprobă decît peste 3 (trei) ani (ANI) întrucît I.G.C.L. nu a e-

INTRE CLASIC ȘI BAROC

Gauguin Noa-Noa

3.

Poate, pentru fiecare artist există o vîrstă la care șansele de a ne apropia de opera lui sînt cele mai mari. Multă vreme am avut pentru Gauguin un interes care se reducea la tablourile pe care le întîlneam în muzee și în albumele de artă. Nu vedeam în el un destin. Un mod de a ne pune întrebări care depășesc teritoriul esteticii. Eram mai tînăr și ceea ce mă izbea în pinzele sale din Tahiti era mai degrabă insolitul, exoticul. Dacă mi-ar fi spus cineva că pămîntul fîgăduinței căutat de Gauguin nu exista decît în el însuși, aceste cuvinte mi s-ar fi părut atunci fără noimă. Fiecare vîrstă are idolii ei preferați, privilegiile și opacitățile sale, poate...

Nu vreau să pretind că acum aș fi mai înțelept. Dar vîrsta și viața m-au învățat unele lucruri. De pildă, că drumul spre fericire nu poate trece prin barbarie, prin izolarea de lume, prin renunțarea la ceea ce reprezintă destinul și secolul nostru. Nu m-au atras niciodată călătoriile, dar asta e o problemă personală, o lipsă de curaj a sensibilității mele. Dincolo de ea sînt convins că un drum obișnuit, de câteva sute de metri, ne poate duce uneori mai departe decît cea mai lungă autostradă sau decît un vapor care ar colinda toate mările și oceanele. Înțeleg prea bine de ce Rembrandt îl sfătui pe un tînăr pictor să cunoască întii minunile care îl înconjoară și numai după aceea, dacă îi va mai rămîne timp, să cutreiere lumea. Ii admir pe exploratori, dar îi iubesc pe cei care cultivă pămîntul. Și ce rost are, mă întreb, să ne imaginăm paradise pierdute cînd această seară nu așteaptă decît o inimă sensibilă și convinsă de gloria vieții pentru a fi frumoasă? Am auzit de prea multe ori spunîndu-se că arta modernă are nevoie de un limboj nou pentru ca să nu fim tentați niciodată să gîndim că se poate vorbi despre fericire și cu imagini uzate, dacă știm să dăm acestui cuvînt toată greutatea necesară. De ce-ar trebui să se înroleze cineva sub steagul lui Rousseau, căutînd într-o împărăție a ierburilor ceea ce nu depinde decît de noi înșine? Vreau să spun că rețin din pictura lui Gauguin pasiunea ei, dar nu și țelul ei filosofic. În ce mă privește, o voi căuta totdeauna prin muzee, dar o voi face nu pentru a bovariza cu ajutorul culorilor ei opulente și strălucitoare, ci pentru a căuta în privirile acestor femei tahitiene și în floarea vegetală din jurul lor o recunoștință simplă și firească, datorită de a merita viața. Căci dacă arta trebuie să ne dea exemple, prefer să găsesc la Gauguin dovada încăpătorii cu care și-a urmat idealul în pictură și dovada că, visînd un paradis himeric, el a căutat un paradis himeric unde a biruit nu Dumnezeu, ci omul. Chiar cînd culoarea a ars formele, cînd peisajul nu mai e decît o flacără, o sugestie, vom întîlni în centrul lui un om.

Aceasta e, dealtfel, lecția cea mai înaltă a lui Gauguin. Lecția unui artist care s-a înșelat în multe privințe, dar care n-a încetat să repete că nici un paradis nu se poate lipsi de oameni și de iubire. Că natura cea mai fabuloasă e goală fără un trup uman. Că lumina capătă sens numai cînd e în contact cu un trup cald al unui trup omenesc, ca acela al bărbatului cu toporul... Bărbatul e aproape gol, suplu și armonios. Un Adam tropical. El înalță cu amîndouă miinile un topor pentru a tăia un cocotier bolnav. Un cocotier din natura aceasta aproape virgină în care pictorul s-a afundat plin de iluzii... Dar de ce ultima pinză la care a lucrat Gauguin, aflată pe șevaletul său în coliba unde a fost găsit mort, înfățișă un **Sat breton sub zăpadă**? Nu era această ultimă nostalgie dovada cea mai clară a eșecului himerelor sale? Orică paradis pierdut la urmă lipsit de altă speranță în afară de aceea de a ajunge la sfîrșitul erorii, iar în frunzișul parfumat de soare al pădurii tropicale Gauguin vedea, din nou, strălucind, zăpezile unui sat breton. Simbolic, el se reintorcea ca Ulise, obosit și fidel. În locul paradisiului pierdut, găsise la tropice ceva mult mai prețios, pe sine însuși... Da, cu ajutorul unui fruct de mango se poate spune uneori toată povestea. Am înțeles asta în ziua cînd am avut în mînă un fruct de mango adevărat.

La Van Gogh, corbii care apăreau deasupra lanului de griu anunțau într-un fel drama care se apropia. La Gauguin, natura polineziană e netulburată. Viața pictorului e ca și cocotierul bolnav din **Bărbatul cu toporul**. Nu se vede, e dincolo de limita tabloului... Lingă țărni se află o luntre, marea e clară, fără păcat, căci Gauguin caută copilaria omenirii, și numai semnul albastru lăsat de topor pe cerul argintiu ne lasă să bănuim că peste câteva clipe în acest univers de nicăieri, pe altarele căruia oamenii aduc flori roșii și fructe, se va întimpla ceva, un lucru pe care pictura lui Gauguin nu-l cunoaște sau nu-l poate exprima deoarece ar trebui să renunțe la iluziile ei... Există, desigur, artiști la care viața riscă să înăbușe opera. E cazul lui Van Gogh. Și există artiști la care opera riscă să corupă biografia. E cazul lui Gauguin. Va învinge într-o zi pictura lui ceea ce știm despre zbuciumul și despre moartea lui?

Personajele lui Gauguin nu răspund însă niciodată la întrebări. Ele stau enigmatice și tăcute. Sau, cel mult, răspund „nu știu”.

Și de ce-am vorbi, oare, tot timpul despre un eșec? Un supliciu pictat de Goya, spune Malraux, nu mai aparține supliciorilor, ci artei. Am putea adăuga în acest caz că un paradis himeric pictat de Gauguin nu mai aparține himerilor, ci artei. Dacă acceptăm un asemenea punct de vedere nu mai e nimic de regretat. Încă o dată rana de care vorbea Braque s-a transformat în lumină. Și nici o umbră nu mai traversează plaja unde femeile pictate de Gauguin așteaptă calme ceva nedefinit. Cum stau copiii și zeii... Totuși, ele cunosc indemnul pe care odinioară Gauguin l-a înscris pe una din lucrările lui: „Iubiți și veți fi fericiți”... Ele știu că numai iubind viața își vor putea pune problema fericirii...

OCTAVIAN PALER

Teatrul din Bacău: mai e mult pînă departe!

Teatrul dramatic „George Bacovia” din Bacău posedă o sală cu 290 de locuri și o schemă de încălzire completă, numărînd, pe lângă echipele tehnice, 30 de actori, 2 regizori și 1 scenograf. Cantitativ, spune directorul instituției, Valeriu Traian, aflat pe post de numai 6 luni, stăm bine, dar la capitolul calitate nu stăm bine. Detaliînd, se cade să amintim că tînărul director nu e mulțumit de valoarea trupei de actori și, mai ales, de mentalitatea ei pe care, susține dînsul, s-a străduit și se străduiește s-o modifice, firește, în sensul bun al cuvîntului. Trupa, numărînd 5 persoane fără studii de specialitate, deține o medie de vîrstă acceptabilă, ceva în jur de 35 de ani, numai că o asemenea cifră nu caracterizează exact starea de lucruri de la teatrul băcăuan, pe scena căruia continuă să apară, cu obligații și vestimentație de june prim, Florin Blănărescu, în al cărui buletin de identitate e înscrisă vîrsta de 56 de ani! Departe de noi intenția de a-l lua peste picior pe actorul în cauză, om cu merite incontestabile în afirmarea, atîta cită e, a instituției pe care o slujește cu talent și fidelitate, dar, firește, una e una și alta e alta. Directorul Valeriu ne mărturisea că a încercat să găsească o soluție, cerînd 2 actori tineri la reparația absolvenților de institut din această toamnă. Bacăul a cerut 2, dar nu l-a primit decît pe Ioan Lupu, primire mai degrabă teoretică, de vreme ce în locul proaspătului absolvent a sosit la teatru o hirtie, din care s-a înțeles că Ioan Lupu va mai întîrzia, probabil pînă la sfîrșitul lui octombrie, fiind reținut de niște filmări!?

Rugat să ne explice cauzele amînării, în stagiunea trecută, a nenumărate spectacole, din lipsă de spectatori (!!), ratări care, bineînțeles, nu j se pot imputa, directorul a pus degetul pe rană, recunoscînd că „trupa e dominată de un anumit spirit de provincie, pe care încercăm să-l îndepărtăm în prezent”. Mai concret, s-a lucrat în anii trecuți cam după ureche, fără planificări și fără obligații din partea actorilor, s-a circulat mult și obsivitor, uneori 40 de zile fără pauză, în provincie, planul de încasări neputînd fi realizat la sediu, unde, ca să dăm un exemplu, „La mar-

CRONICA SPECTACOLELOR

Silviu, asemenea Leopoldinei...

S-a ridicat cortina.

Ciudată scenografie! Scena goală și, ici colo, parcă la întîmplare, dar nu la întîmplare, trunchiuri de lemn cioplite în fel și chip, dar toate felurile și toate chipurile rostind același tare vechi adevăr al iubirii și al îmbrățișării — în artă, în viață, în moarte și-n perenitate — a sufletului românului cu trupul pădurilor. Sculptorul George Apostu și-a tras un colț din cadrul aspru și tandru al artei sale, acolo, cît a încaput, pe scîndura scenei.

Ciudat personaj! Apare, așa deodată, merge, ca la el acasă printre aceia care au fost copaci altădată, și se oprește-n față, te privește-n ochi, și-ncepe să-ți vorbească de parcă te-ar cunoaște de cînd lumea, de parcă ți-ar fi frate. Îți tot spune despre el și parcă îți spune despre tine; îți vorbește de dureri și bucurii pe care le-a trăit sau le trăiește acum și parcă-ți vorbește de bucuriile și durerile pe care le-a trăit sau le trăiești tu; îți împărtășește visurile, și hotărîrile, și bătațiile lui și constată că ți-a reamintit visurile, și hotărîrile, și bătațiile tale; ride mult și la vedere, ca să te molipsească de bine, iar cînd îi scapă cîte-o lacrimă se face că privește la copacii răniți de artă, ca nu cumva să te întristezi crezînd că-s lacrimi pentru răni și arte omenesti — adică se poartă exact cum te porți tu, atunci, în clipele de aur și de responsabilitate cînd nu scapi hăturile de om cu grijă pentru ceilalți; te îmbărbătează și-ți spune că de-acum o să fie numai bine, în exclusivitate bine, așa cum o faci tu cu părinții tăi, cu femeia ta, cu copiii tăi, cu acei cu care-ți muncești munca și-ți trăiești traiul, cînd vreunul din ăștia ai tăi are o clipă de șovăială, sau oboșală, sau necredință. Antipatic personaj: te-a luat cu vorba și nici nu știi cînd ți-a intrat în suflet,

Inițiative vilcene în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”

La Vilcea, județ cu o efervescentă viață cultural-artistică, cu o participare masivă la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României” (participare încununată cu numeroase premii), aceste zile de toamnă, toamna noii ediții a festivalului, marchează, ca pretutindeni, o activitate febrilă, entuziastă, de reevaluare a forțelor, de angajare a noi perspective, de conturare a unor programe și acțiuni vizînd o sporită participare obștească la valorificarea și dezvoltarea culturii și artei, a creației și interpretării.

Cîteva noutăți de ultimă oră, sugestive pentru aceste preocupări:

● S-a redeschis, în aceste zile, cenacul literar „Casa de sub pădure” (cenacul cu o bogată activitate în stagiunea trecută a festivalului) sub un nume nou (se cheamă acum Cenacul „Dragoș Vrâncănu”, ca omagiu adus regretatului poet, fondatorul și conducătorul lui), cu proiecte de lucru îmbrățișînd o arie vastă, avînd ca pivot un program de dezbatere pe teme de stringentă actualitate. Prima ședință a cenacului (prezdat de Paul Anghel) s-a desfășurat sub genericul: „Problematicele majore în creația tinerilor scriitori”.

● S-a primit, de la București, de la Muzeul Satului, știrea că expoziția de ceramică a meșteru-

gine de paradis” de Ovidiu Genaru s-a jucat „de vreo 10 ori, cu sala mai mult pustie”, s-au aminat și anulat spectacole, iar „lumea bună ne-a cam ocolit”, singurele colaborări de marcă fiind asigurate de regizorii Anca Ovanez și Victor Tudor Popa.

Altfel spus, Teatrul dramatic „George Bacovia” pare să fie la răscruce de drumuri. Un director tînăr, secondat de un nucleu de actori capabili și entuziaști, între care Stelian Preda, Liviu Rus, Tanta Zmeu, Ioana Ene Atanasiu, încearcă să introducă un nou stil de lucru, la capătul căruia trebuie musai să se afle un element de care pînă acum nu prea s-a tinut seama: PUBLICUL. Neîndoișos, lucrurile nu se vor schimba peste noapte, dar primii pași par să fi fost făcuți, prin revitalizarea studioului, cu „Domnișoara Iulia” de Strindberg, prin stabilirea unui plan calendaristic al premierelor stagiunii 1977-1978 deosebit de amplu și de pretentios, cuprinzînd exact 8 premiere, din care 2 absolute. Anume, „24 de ore din viața unui geniu” de regretatul Mihail Sabin (regia C. Pepino, scenografia D. Scriba) și „Emigrații” de scriitorul contemporan polonez Stanisław Mroczek (L. Popa și L. Mantoc), primul reprezentînd spectacolul cu care, la 15 septembrie, s-a inaugurat stagiunea. Ar mai urma foarte căutata satiră „Piața la rinichi” de Paul Everac, „Treii surori” de Cehov, „Titanic vals” de Mușatescu, „Doi tineri din Verona” de Shakespeare, „Suflete tari” de Camil Petrescu și, în sfîrșit, „A fi sau a nu fi rudă” de Braghinski și Reasonov, „o comediuță de sezon, care va ține seama de faptul că majoritatea actorilor noștri sînt predispuși genului comic” (Valeriu Traian). Un repertoriu, îndrăznim să ne dăm cu părerea, de nivel mediu, cu destul de puține piese originale, inspirate din realitatea imediată. „24 de ore...” însemnînd o comedie lirică, pledoarie pentru utilitatea muncii unei echipe de muzeografi într-un oraș de provincie.

La Teatrul dramatic „George Bacovia” din Bacău s-au făcut, e adevărat, cîțiva pași înainte, dar pînă departe mai e mult. Pentru a ajunge acolo, colectivul instituției are de soluționat nu doar probleme organizatorice (angajarea unui regizor-pedagog, cum a fost Ion Niculescu Brună, înființarea unui sistem ferm de abonamente etc.), ci și probleme legate de răspunderea profesională a fiecărui lucrător, de pasiunea și fidelitatea acestora.

EMIL NEGOIȚĂ

în sufletul tău foarte personal. Sau, poate, e chiar sufletul tău care a luat concrețetea unui bărbat înalt, frumos, puternic, cu ochi blînzi și glas grav și cald de violoncel și, astfel îmbunătățit, și-a îngăduit — inițiativă ne bună! — să se urce pe scenă ca actorii: simpatic personaj!

Ciudată piesă, ciudate gînduri, ciudate vorbe! Parcă rimează, dar omul așa le spune cu firesc cu care meditezi tu în proză, cînd ai probleme sau savurezi clipa încasării chenzinei; parcă-s de-ale bunilor, ori de-ale părinților și totuși sînt de-ale tale, ori chiar de-ale copiilor tăi; parcă-s cînd de-ale lui Eminescu, cînd de-ale lui Blaga, ori Labis, ori Minulescu, ori Arghezi, ori Topîrceanu, ori Păunescu, ori Coșbuc, ori Sorescu, ori Botta, ori Baconsky, ori Dumitrescu, ori... De fapt, n-are importanță pentru că și istoria, și gîndurile, și cuvintele, fie ale cui ori fi, sînt românești și răsună românește.

Ciudată regie! Pare că Lucian Giurchescu a ales și a orînduit scenele piesei, ale spectacolului, la întîmplare, dar le-a ales și orînduit cu înțelepciune, profunzime, rafinement și știință a ceea ce merge la inima, la mintea, și la cheful omului. Pare că, potrivit profilului teatrului, accentele sînt puse pe comic, dar efectul, sentimentul-concluzie este al gravității, al înțelepciunii responsabile.

S-a ridicat cortina de început de stagiune la Teatrul de Comedie. Ciudat spectacol! În loc de-o piesă cu mulți actori, recitalul intitulat „Poemele luminii”, conceput și rostit de actorul Silviu Stănculescu. La fel și-a început stagiunea și Teatrul Mic, cu recitalul actriței Leopoldina Bălănuță. Două puternice argumente artisticești — de ambe sexe — că recitalul, formă de spectacol, de artă, mai rafinată, e gustată de noul public al teatrelor, public care continuă, la scară socială, să-și cizeleze gusturile, pretențiile față de artă. Deci, cu încredere, cale liberă și continuă recitalurilor!

NELU IONESCU

lui Victor Vicsoreanu din Hurezu (Premiul I la precedenta ediție a „Cîntării României”), manifestare artistică de o unică anvergură, cuprinzînd o mie de piese-unicate de artă, cu totul remarcabile prin noblețea desenului, prin vigoarea formei și a fanteziei cromatice, a intrat, cu întreaga-i zestre, în fondul muzeului, ca expoziție permanentă, urmînd ca, în curînd, ea să-și înceapă un lung turneu în țară și, posibil, peste hotare.

● Se fac, în aceste zile intense preparative pentru inaugurarea primei stagiuni simfonice în orașul de pe malul Oltului. Așadar, Rîmnicu Vilcea va avea o filarmonică proprie, fapt care, prin simpla lui enunțare, dovedește, desigur, mult. Dovedește, în primul rînd, înalta grijă a partidului, a statului, pentru repartizarea armonioasă a bucuriilor artei, a centrelor ei de iradiere (pentru repartizarea armonioasă a muzicii, în cazul nostru), pe întreg teritoriul țării. Dovedește, în același timp, existența, la Rm. Vilcea, a unui climat cultural-artistic apt să încorporeze evenimentul, pregătînd să-l susțină și să-l dezvolte. Dovedește, și nu în ultimul rînd, prezența unor preocupări, emanînd de la forurile conducătoare ale județului, care, aflăm, au angajat, pentru edificarea acestei prime instituții artistice profesionale din Rm. Vilcea, o veritabilă bătaie, cu eforturi vizînd, deopotrivă, condiția artistică, dar și cea materială și tehnică, la nivelul de exigență pe care-l cere o orchestră simfonică.

Momentul înseamnă, la Rm. Vilcea, o dată calendaristică a conștiinței artistice — nu numai vilcene, ci și naționale — și îl consemnăm, aplaudîndu-l, ca atare. (Ilie Purcaru)

Pentru critica obiectivă

Intr-un recent articol din *Convorbiri literare*, criticul Alexandru George reexaminează relațiile dintre critică și opera literară, declarându-se categoric în favoarea criticii impresioniste, de tip subiectiv, și împotriva celei dogmatice, de tip obiectiv. Desigur, dogmatismul repugnă spiritului modern, prin excelență relativist și sceptic, nu prea dispus să se încreadă în eficacitatea unor criterii de care, în definitiv, s-ar putea lipsi critica, întemeindu-se mai sigur pe intuiție (noțiune la modă, de la Bergson încoace, care a înlocuit-o pe aceea, mai veche, de gust). În fond, critica de tip subiectiv, sau altminteri zis, impresionistă, se sprijină pe vechiul adagiul latin: *de gustibus non disputandum*.

Asimilind așadar critica de tip obiectiv cu cea dogmatică, Alexandru George îi impută intoleranța. Cred că acest mod de a privi consecințele disciplinei obiective derivă din justificata oroare față de dogmatismele de tip teologic, care au dus în trecut la rug sau la torturile de ordin moral și fizic, ale inchiziției. Oponentul nostru se referă la vestitele controverse de la sfârșitul secolului trecut, dintre Ferdinand Brunetiere, de o parte, reprezentând critica dogmatică, și Jules Lemaitre și Anatole France, de cealaltă, campioni ai criticii impresioniste. Cel dintâi a fost adeseori excesiv de rigid în aplicarea principiilor lui clasiciste la literatura naturalistă, căreia îi îngloba chiar pe Flaubert, dar nu e mai puțin adevărat că și sus-numiții săi adversari erau tot atât de severi față de opera lui Emile Zola, în pofida spiritului de toleranță pe care l-ar fi implicat impresionismul. La lectura romanului *La terre*, în care bunul meu dascăl, Mihail Dragomirescu, recunoștea o capodoperă, „tolerantul” Anatole France, după o analiză necruțătoare a cărții, încheia cu fraza de-a dreptul inchiuzitorială, cum că autorul ei se numără printre acei nenorociți care n-ar fi trebuit să se nască. Dintr-un condei, blindul critic îl ucidea în efigie pe reprezentan-

tu al titrat al școlii naturaliste, ca mai târziu, la moartea lui și ținând seama de atitudinea curajoasă a lui Emile Zola în afacerea Dreyfus, să declare despre autorul aceluiași roman: „A fost un moment al conștiinței umane”.

Critica obiectivă nu trebuie confundată cu cea dogmatică, pentru că ea nu se caracterizează prin strășnicia în aplicarea unor criterii (ca toate, discutabile), ci prin subordonarea la obiect, de care vorbea la noi G. Ibrăileanu. Ca și regizorul care se servește de text ca să dea neapărat ceva nou pe scenă, criticul impresionist consideră opera literară ca un pretext ca să se „desfășoare”, etalându-și talentul și făcând o aproximativă literatură în marginea textului. Așa a procedat în dialogurile sale de tip platonician E. Lovinescu, în tinerete, ca să-și ia distanțele față de Caragiale, arătându-se mai puțin atent față de ceea ce marele prozator realizase, decît față de ceea ce considera că-i lipsește. Iată cum critica impresionistă, care-și propunea în principiu să fie una a calităților, iar nu a defectelor, ca aceea dogmatică, încălea teritoriul acesteia, cu alte mijloace, desigur, dar în același scop: al negației.

Am relevat adesea că demersul criticii obiective implică inițial voința de a fi obiectiv, adică o disciplină de ordin etic, pe care criticul și-o impune sîși, în căutarea perspectivei celei mai juste. A face critica obiectivă înseamnă a face critica la obiect, cu rigoarea cea mai strictă, făcînd abstracție de preferințele de ordin subiectiv, de simpatiile sau de antipatiile sale față de autor sau față de cercul literar căruia îi aparține. Ca orice judecător, criticul literar tinde către nepărtinire și o realizează numai dacă și-a însușit deplin acea disciplină a obiectivității pe care și-a impus-o.

Desigur, este mult mai plăcută eliberarea de orice disciplină, așa cum beneficiază criticul impresionist, adeseori cu o deosebită strălucire, cînd este dublat de un poet sau de un romancier. În acest caz, critica lui este un alt mod al creației literare, în care sensibilitatea și imaginația se substituie avantajos autodiscipliniei.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Poezia politică și patriotică postbelică (VIII)

În primul deceniu al republicii populare, poezia politică (și toată poezia publicată e politică) prezintă toate caracteristicile răsturnărilor revoluționare. Cîteva trăsături corelate sînt: spiritul de partid, spiritul eroic, caracterul inductiv și modelator, imaginea realității sociale ca front de luptă. Luptă pentru reconstrucție, pentru construcție, pentru demolare, împotriva adversarilor de orice fel ai orînduirii socialiste și ai păcii mondiale. Procedul literar definitiv pentru o perioadă eroică, de polarizare netă a forțelor sociale, e antiteza. Procedul de structurare a realității sau reflectînd realitatea, cunoscut romanticilor și valorificat acum în cadrul **romantismului revoluționar**. Termenii antitezei primesc valori concrete prin **comanda socială**, seriile investite politic fiind: pozitiv-negativ, nou-vechi, prezent-trecut, est-vest. Aceste serii prezente oriunde oferă toate premisele procedurale ale poeziei politice, termenii fiind corelați și distribuiți variabil, dar fără intermediari, transferuri sau complementarități. Prin seria pozitiv-negativ, muncitorul e opus de A. Toma unor reprezentanți încă nocivi ai fostelor clase exploatoare, iar țărănul sărac, adept al cooperativizării, chiaburului, ca ultim rol nociv în viața social-economică rurală (**La frasinii de la răsuce** de A. E. Baconsky). Prin distribuția spațială sau temporală se obțin toate variațiile reprezentării politice: aici și acum e opus lui aici și atunci, aici și acum lui acolo și acum, aici și acum lui acolo și atunci. Realitatea lui aici și acum e absolut pozitivă, termenul de opoziție fiind automat negativ, eventual caricatural. O antiteză fundamentală a acestei perioade anterioare ideii coexistenței pasnice, opune Estului monolitic un Vest diferențiat politic prin exploatarea și exploatarea pasivi sau activi. Radu Bouréanu fixează opoziția transantă: „Pe masa mea de lucru, sub cristal, / E harta lumii împărțită-n două, / Într-una soarbe singe zeul Baal, / În alta se clădește lumea nouă” (**Culoarea roșie și neagră**). Sau Nina Cassian: „Vezi, pe glob, nu pretutîndeni / Somnul pruncilor e lin, / Într-o parte-i cer senin, / În cealaltă, cer cu grindeni” (**Pentru toți copiii lumii**). Pacifismul produce antiteza: „La masa verde, față-n față, / Cer unii moarte, alții viață”

FAPTELE ȘI VORBELE

Coperți urite

Noi am atins în arta de a dărui cărților un chip atrăgător rezultate remarcabile. Tîrguri și expoziții internaționale au răsplătit cu premii pe deplin meritate asemenea strădanii. E de ajuns să ne aruncăm ochii prin librării ca să descoperim nu puține coperti foarte reușite. Splendid se prezintă, de pildă, ultima ediție a **Serinului negru**. O tinută de sărbătoare are și **Caragialiana**. De o savantă compoziție evocatoare e și coperta plachetei lui George Toma Măiorescu, **La echinox de toamnă**. Nu o dată cu mijloace simple și necostisitoare, un contrast inspirat de culori, niște caractere grafice priceput așezate, o proporție fericită între spațiile libere și acoperite, cărțile pot căpăta veșminte elegante și originale. Un exemplu recent e coperta cărții lui Ion Caraion, **Sfîrșitul continuu**. Aici, la eleganță se adaugă și o ingenioasă putere sugestivă.

Din păcate însă, nu știu de ce, a crescut alarmant în ultima vreme și numărul copertelor urite. Nu fastul dă frumusețea, așa că scuza economiilor e falsă. Avem graficieni talentați, am deprins o tehnică variată și evoluată; care e atunci cauza că destule cărți apar cu o față posomorită? Parcă se încruntă la cititor.

Ce gust dubios asortează culorile după criterii absolut contrarii regulilor complementarității, cafeniu pe albastru închis, ca în **Caligrafii critice** de Ion Lotreanu? În general, de unde vin preferințele pentru tonurile mohorite, sumbre, sub care se prezintă ochilor noștri mormane de volume? Mă

(La masa verde de Maria Banuș). O asemenea antiteză fixată în primul distih al poemului este apoi dezvoltată la nesfîrșit prin prezentarea realităților simetrice opuse.

Antitezele, indiferent de tipul lor, se bazează pe o axă de mediere, de susținere și în același timp de delimitare a termenilor opuși: un loc sau o localitate, un obiect sau un individ asigură realitatea sistemului de coordonare. Un sat e privit prin imaginea trecutului și prin cea prezentă (E. Jebeleanu, **În satul lui Sahia**); punctul de plecare poate fi o uzină sau închisoarea Doftana; **La Lacul Tei** de Demostene Botez prezintă cartierul bucurestean Tei și oamenii lui în postura veche de mahala și prin urbanistica și destinele noi. Un om poate trăi în două orînduiri succedate istoric două condiții sociale și chiar literare opuse: „Cucuvaie fost-am pină ieri, / Iar astăzi, iată-s ciocirile”, afirmă Mihail Beniuc în **Cucuvaie și ciocirile**. Extraordinară prin anii '50 este inovația lui A. E. Baconsky, care asigură o coordonare a antitezei prin elemente naturale eternizabile sau chiar cosmice, martore ale mutațiilor sociale, prin care se obține o fantastică impresie de integrare a cosmicului și politicului. Oricare dintre poemele sale fixează inițial cadrul natural al desfășurării politice; dar în **Cîntec la lună**, luna vede ce se întimplă în est și vest, a văzut trecutul și vede prezentul; aiurea, acest rol îl deține noaptea (**Cuvintare la o noapte senină**), pădurea (**Odă pădurii**), riul (**Cîntec la apa riului**), marea (**Cuvintarea poetului la mare**).

În genere, variația termenilor antitezei e liberă: se începe cu imaginea prezentului și se continuă cu aceea a trecutului, se trece de la un spațiu la altul. Există și plasări neantitetice ale termenilor spațiali sau temporali, atunci cînd se evocă personalități revoluționare (Bălcescu sau Horia, Ilie Pintilie sau Alexandru Sahia). Epoca prezintă și fixările complicate, toți termenii sociali, spațiali și temporali ai antitezelor intrînd într-un poem, ca și cazurile cînd viziunea temporală are o amplasare triadică, reunind dialectic trecutul negru, prezentul de muncă și luptă optimistă și viitorul luminos; aceasta se întimplă în poemele mai ample: de la **Lazăr de la Rusa** de Dan Deșliu, la poemele lungi ale lui Jebeleanu. În sfîrșit, lupta mondială pentru pace și certitudinea viitorului comunist al omierii structurează viziunea cea mai largă, unanimist-planetară, din **Pe struna fulgerelor** de Mihail Dragomir.

MARIAN POPA ■

uit la **Amintiri despre Ibrăileanu** și nu înțeleg rostul cromatismului acestuia funebru. Poate se poartă toamna asta movul, griul, maroul închis, tete de negre și eu n-am aflat. Cer scuze. Moda asta, dacă o exista, îmi displace profund și nu cred să fiu singurul căruia îi produce repulsie. Oricum, nu are șanse să oprească privirile cititorilor. Mai degrabă să le întoarcă.

Altă preferință ciudată e pentru desenul spălăcit și murdar. Nu se realizează nici o economie, să zicem, cu coperta volumului **Crepusul** de Radu Ciobanu, dacă ce apare figurat acolo rămîne un mister pentru mine — o măturisesc umilit.

O adevărată mizgăleală e și coperta vestitului roman **Munca** de Emile Zola. O fi vrut realizatorul isprăvii să ne sugereze cenușul naturalismului? Cine știe? Dar subtilitatea eventualei intenții se pierde în niște contururi imprecise și totuși murdare.

Înflorește suspect și stilul kitsch. Că a invadat industria obiectelor de luminat nu e îmbrucător, dar în fine. Stilul „faux-riche”, în dormitor, rămîne o chestiune intimă. Pe tărîmul editorial atacă însăși fibra gustului public. Un exemplu „kitsch”, printre numeroase altele, ivit în proporție îngrijorătoare, e coperta cărții lui Constantin Vremuleț: **O anumită zi însoțită de mai**. Pînă la ambalajul unei cutii de zaharicale nu e prea mult. Aș putea da încă o grămadă de exemple, dar mă opresc aici, fiindcă, de, nu vreau să mă stric cu toți editorii.

Încă o dată, copertile cărților sînt portile prin care pătrundem în spațiul fermecat al lecturii. Dar urîtenia lor echivalează de multe ori cu un lăcăt greu și ruginit, care taie cheful oricui să încerce a intra într-o grădină.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

CRONICA LITERARĂ

Nicolae Balotă:

„Arte poetice ale secolului XX”

Arte poetice ale secolului XX constituie prima încercare, la noi, de a însuma, într-o viziune erudit comparativă, cele mai importante concepții (teorii) asupra poeziei, de la simbolism încoace. Într-un fel, domeniul e limitat, dar nu mai puțin vast. Autorul acoperă întreaga epocă interbelică și în citeva rînduri chiar o depășește. Dar cu toată perspectiva totalității, metoda e mai degrabă analitică. De aceea demersul criticului n-are efecte nivelatoare. O concluzie se desprinde cu toată claritatea: cîți autori, atîtea poezici.

Se înțelege că termenul de poetică e folosit aici într-o accepție largă. Criticul confundă cu intenție poezia propriu-zisă cu teoria despre poezie (respingînd, în **Argument**, o delimitare operată mai demult de către E. R. Curtius). Așadar, un întreg capitol va fi rezervat criticilor și esteticienilor: Paul Zarișopol, Pius Servien, Vasile Părvan, Tudor Vianu, G. Călinescu, Vladimir Streinu, Liviu Rusu, Edgar Papu, Ion Biberi. În acest caz, nu se justifică absența lui Mihail Dragomirescu, cel puțin pentru strădania, ce-i drept fanatică, de a face din capodoperă un principiu activ de creație. În schimb, în ultima parte (**Arte poetice europene: curente și personalități**) nu sînt omiși Benedetto Croce și abatele Henri Bremond. Primul e prezent cu ultima lui mare sinteză, **La poesia**. Al doilea, cu ideile despre poezia pură, în contextul polemic al vremii (după 1925).

Rămîne totuși de văzut dacă teoriile criticilor și esteticienilor se pot constitui într-o poetică, sau și mai pretențios, într-o artă poetică. Acestea din urmă trebuie să fie mai mult un program decît un model abstract, explicativ. **Poetica** lui Aristotel, invocată deseori și de către N. Balotă, este în realitate o estetică. Or, un program liric aparține propriu-zis creației, chiar atunci cînd o excedează, cum s-a întimplat cu avangarda. Sau poate tocmai de aceea.

Așa stînd lucrurile, prioritare au manifestele poetice și ideile poezilor despre poezie. Ei nu și-au pierdut încă ingenuitatea. Nicolae Balotă îl citează în sprijin pe Rilke: „Am preferat sfaturile poezilor”. Acestora le dedică el cea mai mare parte din volum: de la Argezi la Radu Stancă, iar dintre străini — Paul Valéry, Paul Claudel și T.S. Eliot. Orizontul cercetării aproape că n-are egal, deși fi- rește mai rămîn destule goluri de umplut cu timpul. Un fapt însă deconcertează: poezia devenindu-și obiect sîși, în secolul nostru artele poetice au proliferat peste măsură.

Despre futurism, expresionism, Dada, suprarealism se ocupă de-abia în ultimul capitol și încă destul de expeditiv. Ne-am fi așteptat la un tratament mai generos: tocmai aceste curente au actualizat în secolul nostru artele poetice, în sens de program, revitalizînd în același timp poezia însăși. Nu e suficient să-l prezentăm pe fiecare poet cu poezia lui. Este ceva de domeniul evidenței. Mai e necesar să-i punem în relație pe scriitori cu mișcarea literar-artistică, într-un cuvînt, cu spiritul timpului lor. O veritabilă poetică este, în măsură mai mare sau mai mică, și manifest de grup, transcende așadar pura individualitate. Oricum, un Ilarie Voronca nu poate fi desprins complet de avangardismul poetic. Dimpotrivă, Radu Stancă e prezentat mai ales ca exponent al Cercului de la Sibiu.

În tipologia criticului, ideal ar fi poetul-critic sau poetul-filosof, adică T.S. Eliot și Lucian Blaga. Înseamnă că orice poetică e neapărat produsul unei conștiințe critice (sau filosofice). Întotdeauna însă e de preferat în locul conceptualizării excesive o poetică virtuală (ingenuă).

„Eu nu strivesc corola de minuni a lumii” e altceva decît gîndirea abstractă, de sistem din trilogii, după cum „Testament” nu e tot una cu **Vers și poezie**. Dar Nicolae Balotă a convenit să stabilească pentru fiecare autor un corpus unitar de idei, fără să neglijeze nici creația propriu-zisă. Este, credem, metoda cea mai eficientă. Și întrucît intenția criticului e de a realiza o sinteză, el are în vedere la tot pasul notele de convergență. La Argezi descoperă o poetică a rodului, la Blaga o poetică orfică, la Barbu vorbește de „starea de geometrie”. Există însă ceva comun care îi apropie pe cei trei mari poezici: detașarea de eul psihic. La ceilalți, problema nici nu se mai pune, fiindcă sînt cu toții eclecticii.

Hotărît lucru, Nicolae Balotă se desfășoară aici într-un domeniu preferat: el face de fapt critica ideilor, pregătind sau continuînd, într-un fel temeinic și original, critica operelor. Spunem continuînd, deoarece N. Balotă a mai scris despre acești autori, dacă nu cumva textele adunate în volumul de față n-au fost redactate ceva mai înainte. De astă dată criticul ne cucerește nu atît prin erudiție, cît prin fervoarea interpretării (vezi comentariul lui Paul Claudel). În plus, fiecare capitol este bine cumpănit, autorul reține numai ce e de reținut și în general evită sursele de informație comodă, la îndemina oricui. O remarcă specială merită rigoarea și precizia interpretării, mai ales că materia este asimilată din unghi filosofic. Chiar dilatarea noțiunii de „artă poetică” e compensată în cele din urmă prin ceea ce scrie despre fiecare autor în parte. Cu toată masivitatea aproape debordantă, **Arte poetice ale secolului XX** nu reprezintă decît (bănuim) o treaptă spre o altă sinteză și mai vastă.

CORNEL MORARU ■

Caii

Noaptea mea cu cai
și porumb în spuze
mi-a-nflorit un rai
pingărit, pe buze.

Uși deschise brusc
m-au umplut de stele.
Beau pină ce-l usc
vinul toamnei mele.

Soarele de sus
ocolindu-ni-se,
doarme, nesupus,
dincolo de vise.

Nici luceafăr nu-i
să ne cadă-n frunte,
semnul geniului
aducind a munte.

Nori, — academii
plutoare peste
ce-ai crezut că îți
să fi fost și este.

Noaptea mea cu cai
s-a re-ntors țării
unde-ți dumeai
albul dulce-al pinii.

Și-adormei pe lut
pururi ne-mplinitul
tînăr și-nvăscut
cu tot infinitul.

Caii tăi și-au pus
botul în țărină.
Printr-un vis pierdut
ii conduci cu-o mină.

AL. ANDRIȘOIU

Copilărie

Copilăria noastră uneori
Pe-un deal de sat ne cheamă în lumină,
Parcă-am atinge blana unui miel
Ce-mpinge soarele cu botul pe colină.

Ne-ntorcem uneori ca într-un vis
Acolo unde cerul mai există,
Acolo sint livezile cu nuci
Cînd vererița inimii-i prea tristă.

Și cînd amurgul moale ca un șal
Ne mai cuprinde cum sintem, eterici,
Pe lepedea orașului venim
Să ne-nchinăm la un tărîm de piersici.

Apoi valiza ne-o luăm și-un tren
Ne va lăsa din nou ling-o livadă
Unde aceeași meri copilăroși și buni
Fac grevă cînd în cer nu e zăpadă.

Acolo încă sufletul e viu
Și cerul e o poliță cu mere
Sub care ne-adunăm ca la un stup
Să prindem iarăși sînge și putere

VERONICA GALIȘ ■

Între pleoapele mele — țara

Vei veni într-o zi între pleoapele mele,
Însăși lumina vei fi, sărutată
De treceri fierbinți, scinteind între ele
Și-n care, mereu, te vei cerne, curată,

Voi pătrunde în inima ta de adînc
Pînă nu vei mai ști care-s eu, care tu,
Indoielile toate să pot să le frîng
Așa cum, din arme, o floare creșcu,

Apoi voi rămîne-ntre pleoapele mele
Sau între alte pleoape, să ascult
Mă soarbe ochiul tău, din seve grele
Cresc fii, rodind pe arșiți și tumul

ELENA CĂTALINA PRANGATI ■

Diapazonul

Un tînăr (nu l-ai mai văzut ?),
ochelarii-n rame de baga,
umil și tandru sub părul lui fenomenal,
cum cineva i-ar fi așezat pe creștet un animal de aur
și-acum îmbrățișîndu-și sub pelerina de ploaie
violoncelul,

o lebădă uriașă, de lemn,
și-acum sărutînd diapazonul,
și-acum regretînd acești pereți îndepărtați ai lumii.

El e toamna, un băiat e toamna,
ochelarii-n rame de baga,
El e toamna, un băiat e toamna,
umil și tandru pe creștet purtînd un animal de aur,
El e toamna, un băiat e toamna,
sărutînd diapazonul,
El e toamna, un băiat e toamna,
îmbrățișînd o lebădă de lemn.

Ființa lui se desface-n
ființa mea ca un sul,
ca numărul 800 în numărul 1,
eu nu o pot vedea decît pe măsura mea,
dar ea e uriașă.

Precum în propriul marsupiu, cangurul.
Precum lumina
primelor corpuri
cerești înainte de amurg
poate rîni întreaga imagine a zilei.
Precum cuplul oglîndindu-se în bazinele morților.
Precum focul văzut printr-un perete străveziu,
de apă. Precum caisul în simburile amar.
Precum defunctul e spațiu, nu spațiul din el e
defunct.

El e toamna, un băiat e toamna,
ochelarii-n rame de baga,
El e toamna, un băiat e toamna,
sărutînd diapazonul,
El e toamna, un băiat e toamna,
sărutîndu-și patria,
El e toamna, un băiat e toamna,
umil și tandru, pe creștet purtînd un animal de aur,
El e toamna, un băiat e toamna,
îmbrățișînd o lebădă de lemn.

ION MIRCEA ■

NIKOLAUS BERWANGER — extrase dintr-o fișă autobiografică

Primele taine ale copilăriei

M-am născut în Freidorf, într-o zi toridă de vară, cam pe la ora prînzului. Nașterea mea s-a petrecut „absolut normal”, susțin toți. Au asistat o moașă, care de-o jumătate de veac moșea în localitate, și bunica, grăbită și atunci, căci voia ca totul să fie gata la strigătul prelung al sirenelor, care vesteau sosirea apropiată a bărbatilor. Mama a mîncat bine cu o oră înainte nașterii mele. A stat la umbra nucului bătrîn din ograda din față. Codrul de pîine albă din mîna ei a fost aproape atît de mare ca hirlețul cel nou al bunicului, cu care n-a răscolit niciodată pămîntul, fiindcă săpatul nu i-a plăcut pur și simplu și bunicul a refuzat cu strășnicie lucrurile făcute numai pentru că ele frebuie făcute. Pe lingă pîinea albă, mama a mestecat ceva șuncă și un castravete de pomină. Ea a avut impresia că numai o mîncare zdravănă o va putea scăpa repede de povara grea.

M-am născut zdrăhon (cinci kilograme !). Aproape că aș fi murit asfixiat în grăsimă propriei mele mame, dacă n-aș fi fost convins deja de atunci că din situația cea mai grea poți scăpa măcar pentru un timp cu o mică doză de optimism.

Născut în Freidorf, astăzi cartier al municipiului Timișoara, în iulie lui 1935, an în care în lume nu s-a întîmplat nimic deosebit dacă facem abstracție că în Germania, țară a cărei limbă o numim noi germanii de aici în România și acum limbă maternă, un anume Hitler a pornit cea mai mare campanie de imbecilizare și exterminare din toate timpurile, bineînțeles sistematic și temeinic — ce mai, treabă nemțească — pregătită. Despre ăla n-am știut nimic. Primo: acest Hitler a fost cancelar al Reich-ului acolo în Germania și noi aici în România n-am avut nevoie de așa ceva. Secundo: durează întotdeauna mai mult pînă ce o nouă „lume spirituală”

se propagă de acolo sus pînă aici la noi. Tertio: n-am știut încă să vorbesc și implicit să gîndesc. Deci, nici vorbă de vreun protest. Și în fine: în nici un chip n-aș fi acceptat treaba asta cu Hitler, căci proletarii nu l-au agreat deloc, da, l-au ponegrit drept asasin al umanității. L-au ponegrit și la noi. Și eu am crescut într-un mediu de proletari. Noi am trăit din salariul tatii și al bunicului. Căci ce ne-a dăruit grădina mică a devenit căruciorul meu.

Ei au cîștigat așa cum mergeu la fabricile bătrînului domn căruia a aparținut fabrica de zahăr din Freidorf. Cîteodată au fost mai mulți, altădată mai puțini bani. Au primit și zahăr muncitorii la sfîrșit de lună. Nu mult. Cîteva kilograme. De obicei s-a dus pe apa simbetei. Uneori pentru țuică. Apoi a spus bătrînul că vin vremuri grele și a sistat rația de zahăr. Nimeni nu s-a încumetat să protesteze. Prea mulți au fost șomeri în toată țara și nimeni n-a vrut să riște. Copii, soții, mame...

În birtul de la colțul străzii s-au auzit multe discuții aprinse. Apoi au văzut și aici cîteva scăpări în acei Hitler de acolo de sus, din Germania. Ei strigau că proletarii de aici sint trădătorii cauzei poporului. Și cei din Freidorf și Timișoara, care fug după Müller, care aștia oamenii la întruniri în Pădurea Verde sau oriunde. Mai ales germanii n-au ce căuta acolo. Și Müller nu știe ce e el la urma urmei. Noi am avea de îndeplinit aici o misiune specială, una culturală și politică, așa s-a zvonit. Meseria și averea n-au nici o importanță. Doar sintem toți egali !

În acel timp am învățat să umblu. Într-un „țarc” pe care mama, numai în zile cu soare, l-a pus în curte sub nucul bătrîn, exact în locul acela unde a stat ea atunci și a mîncat atît de bine pînă mi-am vestit atît de

categoric sosirea. Altă dată mi-a pus țarcul în fundul ogrăzii, acolo unde se plimbau niște găini și un tînăr cocoș țanțoș. Am fost un copil cumințe. Mai ales cînd mă săturam bine și dormeam. Așa mi-a povestit mai tîrziu bunica.

În ciuda zarvei despre „misiunea specială” a noastră aici în România, tatăl meu s-a luat după Müller și nu după un anume zugrav cu numele de Hitler. Fiindcă eram proletari, cum s-a pretins, și aici nu existau deosebiri pe care le-au făcut ei. M-am convins la o întrunire de 1 Mai. Cred că a fost în 1941, atunci cînd mama mi-a pus pardesiul acela frumos și tata m-a luat cu el în Pădurea Verde. Pe stadionul „Electrică”, unde ne-am oprit pentru început, s-au adunat mulți oameni. Și o fanfară a fost prezentă. Unul a strigat din cînd în cînd ceva printr-o pîlnie mare. M-am îmbujorat de emoție. Apoi a vorbit un bărbat slabănog. La început domol și reținut, apoi cu glas tot mai tare. Cred că l-a ponegrit pe Hitler, care voise să nimicească muncitorii și turba din pricina evreilor. N-am înțeles prea multe din spusele omului, și apoi n-a vorbit numai în germană. A cuvîntat și în românește, și în ungurește. Țăsta a fost Müller. Toți l-au stimat. Și acei oameni mulți care s-au adunat acolo s-au stimat reciproc. Mulți se cunoșteau. Apoi au cîntat împreună un cîntec. Un cîntec despre cei oproșiți ai vieții. Și marșul spre Pădurea Verde a fost pentru mine un eveniment. Un singur lucru n-am putut să înțeleg: de ce mă dădăcea tata fără întrerupere. Că acasă, în Freidorf, să nu spun la toți copiii unde am fost și ce s-a întîmplat acolo. Am făcut totul cum mi-a cerut. Aveam primul meu secret.

Chiar la școală am tăcut chitic și n-am scos o vorbă. Din prima zi m-am dus cu plăcere la școală și la încheierea anului am aflat că eram primul dintre băieți. Mama a fost min-

dră de mine. Și tata. Bunica mi-a dat duminică și ceva bani de buzunar. Apoi a avut loc o întrunire în sala mare de dans. Primii din toate clasele vor fi premiați, cu cărți, așa s-a spus. Au venit și părinții mei, bunica, fratele. Bunicul a pîzit casa și sora cea mică din leagăn. La patru fix au mărșăluit cîteva bărbați burtoși în uniformă neagră în sală, s-au uitat în stînga și în dreapta, ca și cocoșul nostru care se holba la lume de pe grămada de gunoi din curte. Apoi au luat loc în primul rînd.

Unul s-a dus pe scenă și a început să vorbească. Nu mi-a plăcut de ăsta cum mi-a plăcut de Müller acolo afară pe stadion. Vorbele ăstuia au sunat ca cele din predica bătrînului nostru popă. Și acela predica prost și cu voce prea tare, de aceea găseau tot mai puțini oameni drumul spre biserică. Dar aici, nimeni nu s-a mișcat. Doar cîteva bărbați din fundul sălii au ieșit și s-au dus dincolo în birt. Printre ei a fost și tata. Apoi au fost chemați copiii unul după altul pe scenă și au primit cărți. Mai întii fetele, apoi băieții. Primii doi dintr-ă șaptea, a șasea, a cincea, a patra, a treia, a doua... și din clasa întii numai fata a primit cărți, băiatul eram eu și numele meu l-au uitat acolo sus să-l strige. M-am mirat, apoi m-am supărat, am devenit trist, în fine am început să plîng. Nimeni n-a scos un cuvînt. Nici mama, nici bunica mea...

A fost trasă cortina, scaunele aranjate în cerc. A început dansul. Deodată a răsărit tatăl meu. Băuse. Am simțit mirosul imediat. Mama a început să-l îmbruneze, s-a rugat de el. Mama lui, bunica mea, la fel. Doi bărbați, prietenii lui, făceau același lucru, căci momentan nu se putea schimba cu nimic situația. Copilul bineînțeles n-are nici o vină, dar așa sint ăștia, nu cunosc nici un pardon. Tata s-a lăsat pînă la urmă convins și a plecat. Și mama, și bunica, și fratele, și eu am plecat. N-am mai plîns. Numai furios am fost. În seara zilei următoare am doborît de pe un salcîm cu praștia porumbelului frumos al unuia dintre burtoșii în uniformă neagră și despre acel mic act de „război politic” n-am suflat nimănui o vorbă liță. Am învățat să păstrez taine...

Traducere: ANTON PALFI ■

Cenadul ca spectacol

Pentru oricine a participat măcar la câteva ședințe ale Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cenacul condus de poetul Adrian Păunescu, un lucru a rămas limpede: reprezentațiile nu au semănat între ele, chiar dacă au fost programate două în aceeași zi și cu toate că au fost prezenți aceiași membri ai cenaclului și au fost interpretate cam aceleași cîntece. Să ne înțelegem: niciodată un spectacol de teatru dintr-o seară nu va semăna cu cele care l-au precedat și nici cu cele următoare. Intervin o seamă de factori (dispoziția actorilor, a publicului etc.) care fac irepetabil un spectacol. De fiecare dată însă se joacă totuși aceeași piesă, al cărei subiect uneori îl știi, astfel încît poți anticipa replica următoare. Un astfel de spectacol se desfășoară în general sub semnul **previzibilului**.

La cenaclul Flacăra acest caracter previzibil dispăre, încît și pentru cei mai infocați simpatizanți ai săi, cunoscătorii buni ai repertoriului, fiecare reprezentație constituie o surpriză, el nefiind o **reeditare**, ci o **altă** reprezentație. Aceasta ia naștere sub ochii publicului, consultat și invitat să se pronunțe în permanență asupra „întîmplării literar-artistice”. Fiecare public asistă ca urmare la spectacolul pe care îl merită, în funcție de vîrsta și de pregătirea sa, potrivit receptivității de care dă dovadă față de ce i se prezintă etc. Pentru conducerea cenaclului este limpede că nici un spectacol nu trebuie să se subordoneze unei scheme rigide, unui șablon în tiparele căruia să se desfășoare neapărat programul, fără nici o posibilitate ca el să adopte o altă ordine. Promovînd o artă revoluționară, cenaclul și-a creat o formulă proprie, adecvată scopurilor propuse — acelea de a educa prin poezie și muzică de bună calitate, expresie a spiritului tînr, lipsit de prejudecăți, într-un permanent contact cu adevărurile vieții, indiferent cum ar fi ele. În loc de a urma cu strictețe un protocol dinainte stabilit, succesiunea numerelor din program se face potrivit altor criterii. O simplă intervenție de numere nu ar modifica impresia că de fiecare dată este vorba de altă „întîmplare literar-artistică”. Nu este nicidecum întîmplător că la un moment dat cîntă Doru Stănculescu și nu Mircea Vintilă, că recită Florian Pittiș sau face pantomimă Eugen Cristea. Chiar dacă scenariul acestui spectacol este dinainte scris în linii mari, el are o asemenea suptele, o asemenea maleabilitate încît permite intrusiunea **hazardului** fără ca acesta să aducă prejudicii evenimentului artistic. Dimpotrivă, aleatoriu este chiar așteptat, el contribuind la scrierea **definitivă** a scenariului chiar în fața spectatorilor, aceștia fiind și ei **autori**. O sală care

Pantomima în tren cu Eugen Cristea, de fiecare dată altfel

se lasă „încălzită” mai greu sau dă semne de oboseală este imediat însuflețită prin intonarea unor cîntece cu un ritm vioi — **Cozma Răcoare, Omul pădurii** etc. Publicul poate solicita orice dorește să asculte. Este acceptată orice propunere sau, dimpotrivă, uneori e refuzată dinadins pentru a irita publicul și a-l menține astfel într-o stare de tensiune, stare propice receptării mesajului transmis de pe scenă. Tot la alungarea monotoniei contribuie și excelenta pregătire a membrilor cenaclului, astfel încît aceștia pot apărea cu succes unul în locul altuia, oferind variante de interpretare ale aceleiași piese sau improvizînd în funcție de situațiile care apar pe scenă sau în sală. De o mare importanță este dialogul permanent pe care conducătorul cenaclului, interpretul îl au cu publicul, fie prin răspunsuri la bilețele venite din sală, răspunsuri elaborate pe loc, fără o pregătire prealabilă, ceea ce dă multă autenticitate și savoare momentelor respective, necesare ca răgaz între secvențe-cheie ale reprezentației, fie prin răspunsurile nu de puține ori mușcătoare cauzate fie de indisciplina asistenței — expresia „Lumină pe sală!” a făcut deja carieră — sau pur și simplu prin comentarea anumitor părți ale spectacolului etc. Caracterul „deschis”, de „operă care se scrie în mișcare” pe care îl are cenaclul este subliniat și de faptul că atît interpretul cît și spectatorii își schimbă între ei rolurile, fiind în cele din urmă numai **împreună** autorii reprezentației din seara respectivă. Publicul

cîntă alături de membrii cenaclului, sau cîntă singur, în timp ce interpreții pur și simplu ascultă și contemplă ce se petrece în sală. Ba, mai mult, se realizează chiar și desprinderea de spectacolul respectiv prin audierea benzii pe care el e înregistrat, astfel încît toți cei din sală au senzația că sînt transpuși într-un alt spațiu și timp decît cele reale, devenind, din **impli-cați**, simpli martori. La cenaclul Flacăra este o lipsă totală a misterului artei, este o renunțare la tipul de spectacol-oficiere a unui ritual, în care fiecare își are rolul bine determinat, încît renunțarea la el înseamnă un atentat la buna desfășurare a reprezentației. Totul se petrece pe scenă, în vîzul publicului căruia nu i se ascunde nimic: se acordează chitare, se repetă în surdina, se încearcă diferite soluții pentru a contribui la reușita unui număr, se corijează erorile dintr-o interpretare, se spune chiar și cum este apreciată seara respectivă în ansamblul de spectacole pe care le-a dat cenaclul etc. Totul pare o repetiție, investită însă cu darul de a se transforma în spectacol luînd ca pârtași la realizarea lui pe toți cei de față. Desigur, procedeele folosite pentru a crea aspectul de „operă nouă” fiecărui spectacol sînt cu mult mai multe și nici nu încercăm să le înșirăm aici. Spetăm însă că am conștientizat de structura maleabilă pe care o posedă aceste reprezentații care, pe drept cuvînt, pot fi numite „opere deschise”, întrebunșind formula cunoscută a esteticianului italian Umberto Eco. Ele sînt o pledoarie

pentru libertatea interpretului și spectatorului, stabilindu-se între aceștia o relație inedită, nemaîntîlnită în cadrul reprezentației „clasice”. Aceasta este în concordanță cu dorința cenaclului de a propaga o artă care să însuflețească masele, și nu să fie contemplată cu placiditate din fotoliu. Arta de tipul celei promovate de cenaclul Flacăra încearcă să demonstreze că tot ce se petrece pe scenă este absolut legat de fiecare spectator din sală, că între interpreți și public a dispărut orice barieră, că adevărurile rostite acolo îi angajează în mod responsabil, grav, pe toți cei prezenți, care sînt nu numai **receptori** sau **numai creatori**, ci și una și alta. Tocmai aceasta este una din condițiile care asigură cenaclului viabilitate, capacitatea sa de a răspunde spontan la fiecare impuls venit din afară, care, fără a-l metamorfoza astfel încît să-și piardă identitatea, îi asigură pentru un același conținut de idei o altă înfățișare.

Ar fi însă complet greșit să considerăm că această formulă de spectacol, liberă de convenții, este o descoperire a celor din cenaclul Flacăra. Ea este o tendință care poate fi urmărită de-a lungul timpului pe multe meridiane și în cadrul a diferite genuri, însă se manifestă cu o insistență deosebită în arta secolului nostru, ca un semn al primenirii de care au nevoie genurile artistice, pentru a fi în concordanță cu spiritul tumultuos și contradictoriu al epocii, care refuză opere incremenite, „înghețate” în niște tipare. În cartea sa **Opera deschisă** (apărută și la noi în 1969), Umberto Eco enumeră câteva astfel de experiențe artistice: în muzică, plastică, literatură etc.

Este vorba deci de încercări de a înnoi arta spectacolului, pentru a realiza o relație de tip nou între spectatori și interpreți, astfel încît să se asigure un nou tip de comunicare, mai adecvat noilor cerințe. Fără discuție, cenaclul Flacăra și-a adus în acest sens o contribuție majoră la înnoirea tehnicii spectacolului în România.

GEORGE ARION ■

Aflați în cu totul altă misiune la Tg. Mureș, Nicu Alifantis, Adrian Ivanișchi și Adrian Păunescu au răspuns, miercuri 5 octombrie 1977, dorinței prietenilor poeziei și muzicii tinere și au susținut o adevărată întîmplare de poezie și muzică în sala teatrului din localitate, marcînd a 290-a manifestare a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar.

I. D. ■

DINTRE SUTE DE CATARGE

Dialog

Pompiliu Comșa, Tulcea. „Scrisoare tinerii generații” și „Strigă-mă, mamă” conțin câteva metafore notabile, nefiind lipsite nici de un anumit patos. Celelalte compuneri rămîn simple înșirări de locuri comune, de enunțuri terne.

Ion Marin Paraschiv, Nuci. Din păcate, cu toată „slăbiciunea” mea pentru poezia cîmpiei, trebuie să vă spun deschis că versurile trimise nu prea au o rezonanță distinctă, proprie dv. Ele reiau o viziune și o tonalitate lirică de mult încetățenite în peisajul nostru literar, ilustrate de mulți poeți cu o personalitate proeminentă, de la cei mai vechi la mai recent dispăruții Mihai Dragomir sau Cristian Sirbu. Sînteți mult prea tributari unora dintre ei, ca și lui Esenin, pentru a găsi în acest spațiu liric un orizont, fie el și mai modest, care să reprezinte încercarea dv. de a înnoi această viziune, de a o îmbogăți cu nuanțe noi. Altfel sînt de reținut unele strofe, simțite, cu aderență la pămîntul fabulos al Bărăganului: Licăre lumina Ialomitei / Ca ferigile prin iarba din păduri / Și se-aude-n răgălii cum cîntă / Noaptea cu neostenite guri // Crapă cite-un pene sub lună. / Miezul lui ca focul aromește; / Pașii-nărăgostiților răsună: / Căi nopții uriași, prin dește, / Îmi alegă... etc., etc.

A.N., Călărași. Salutare preocupărilor dv. istorico-filologice. Considerațiile privind transcrierile corecte ale vechilor denumiri „Sarmizegetusa” și „Zamolxe” vor fi supuse și opiniei unui specialist în materie, urmînd să fie publicate în limita spațiului tipografic disponibil.

Nicolae Sava, Vinători-Neamț. Lăudabilă și, pe ici, pe colo, incununată de succes intenția dv. de a consacra un întreg ciclu liric adolescenței și tineretului, intitulat sugestiv „Cămașa de mire”. Simbolul acesta, mirele, revine dealtfel în mai toate poeziile precum diafana imagine a cuplului mire-mireasă în pinzele lui Chagall. Ca atitudine lirică ezitați între o frondă oarecum boemă, amintînd poezia generației tinere din anii '30-'40, și o voinșie puțin feciorească din poezia de sorgințe țărănească a sfîrșitului secolului trecut. Accente autentice pot fi identificate în ambele ipostaze ale eului poetic („Iarbă pentru plîns”, „Durerea de-a fi tînr”, „Erori” etc.). De multe ori însă eșuați într-o versificație puerilă, sensibilitatea se edulcorează romanticos („Cîntec”, „De dragoste”, „Motiv”). Transcriem în întregime, pentru promisiunea pe care o reprezintă, „A-nunț”: Cetățeni ai orașului (indescifrabil) / Evacuați de urgență orașul / A intrat melancolia în tîrg. / Și e deosebit de contagioasă / ferii în mod special copiii și bătrînii. / Deja s-au înregistrat printre adolescenți cîteva victime, / pînă la data publicării prezentului / victimele sînt depuse în parcul orașului. / Fumează chiștoace și visează ecuații de dragoste. Revenii deci cu versuri noi cînd veți considera că „logodna” cu poezia e și mai evidentă.

Radu Cange, București. Strofe și versuri frumoase, ca acest prim catren din „Strada Covaci”: Pe strada Covaci atîrnă tablouri / Semnate, grele de vechi peceți, / Pe strada Covaci sînt slabe ecouri, / Se-aude moartea cu pași înceți. Universul pe care ni-l propuneți e însă destul de revoluit, vetust, factice. Compunerile suferă de vag, de „literaturizare” a unor locuri altfel co-

mune. Numai strădania de a fi dv. înșivă în ceea ce aveți de comunicat vă poate salva din livresc și mimetism.

Adrian Bucureșcu, București. Desi versurile evidenciază o frecventare mai îndelungată a scrisului, poezia e numai mimată și încă prin mijloace de expresie veleitare, perimate. Indiferent de temă, mai tradiționalistă („Cîntecul mamei haiducului”) sau mai modernă („Ochii noștri algebrici”), lipsa fiorului autentic se face la fel de simțită.

Alex. Handrea, Brașov; Miron Țic, Ilia. Încercările publicistice trimise sînt în bună parte reușite, justificînd îndemnul nostru de a recurge și la verbul jurnalistic. Le-am fi dorit mult mai substanțiale sub raportul vieții pe care o prezintă, dat fiind și avantajul de a scrie despre lucruri familiare, despre oameni cunoscuți îndelung. Din păcate, uneori lipsa unor observații reale, de viață, e suplinită prin statistici și șabloane utilizate de reporterii grăbiți, care se documentează între două trenuri. Poate că și experiența mai restrînsă v-a împins spre astfel de procedee. Începutul e în orice caz promițător și cauza pe care sînteți în măsură să o slujiți prin scrisul dv. publicistic merită, în continuare, efortul de a prezenta realitățile înconjurătoare într-o lumină cit mai vie, mai puternică. Chiar în numărul de față, cu toate stingăciile pe care le trădează încă, tentativele de a fi reporter ai locurilor natale întreprinse de tinerii dv. confrați, Ion Trif Pleșa și Valeriu Birgău, sînt încurajatoare pe această linie a promovării publicisticii scrise de debutanți în literatură.

Alex. Darcu, Tirgoviste. Cu toate că au trecut de pe acum mulți, mulți ani, de cînd vă citesc manuscrisele, mărturisesc că progresele sînt greu desiza-

bile. Aceași predispoziție pentru cuvinte bombastice, pretins poetice, aceleași metafore oboșite. Desigur, rămîne la latitudinea dv. acest veletarism, din care nu se întrevide, sincer vorbind, nici o ieșire după atîta amar de vreme.

Adrian Olah, Oradea. Notaiji poetice deocamdată nediferențiate, mai curînd un tumult al unei indiscutabile sensibilități. Accente bacoviene pe alocuri. Merită să mai „tatonaji”, cum singur vă exprimați.

Ion Elena, Tg. Jiu. Meritorie încercarea dv. reportericească, din păcate însă tocmai observațiile concrete, portretele oamenilor sînt destul de sărace, de estompate. Verbul e uneori grandilocvent, iar adjectivul mult prea ostentativ pastelat. Mai multe fapte, o mai mare simplitate și nuanțare a întîmplărilor din viața acestor vrednici mineri ar putea face publicabile pe viitor scrierile de acest gen.

Ioana Cioancăș. Candoare și sinceritate necontrafăcute în confesiunile de dragoste dar și aici, ca de altfel și în meditațiile asupra soarelui, omului, timpurilor, versuri destul de inegale. Ca în acest început din „De n-ai fi tu”, unde numai ultimele două versuri au o notă inedită: De n-ai fi tu, omule, / Ce-ar face soarele / Pe un drum ca deasupra pustiei, / Unde pietrele își murmură tainele din începuturi / Din ce în ce mai încet. / Din ce în ce mai monoton / Pînă cînd ațipesc în tăcere?

Lucian Cristea, Constanța; Ștefan Dumitrescu, Tulcea; Viorica Nania, București; Gabriela Scurtu Martinus, București; Rodica Botez, București; MAI TRIMITETI, Alexandru Dumitru, Bilești; DEOCAMDATA, NU.

N. S. ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Somnul
inocenților

De mult nu am mai văzut o asemenea împopistrare a evenimentelor ca în povestea desfășurată într-o noapte a acestei toamne pe un aerodrom asiatic. Se mai ciocnesc două trenuri pe pământ, mai dau bot în bot două avioane în cer, se mai aruncă unul spre altul un transatlantic și un pescador pe apă — da, dar toate acestea sînt lucruri care se bat cap în cap. Pe aeroportul asiatic — într-o noapte de toamnă — s-au îmbrățișat voluptuos o deturnare cu o răzmeriță. E altceva. E ceva nou.

În acea noapte, un avion japonez cu vreo sută șaiszeci de pasageri la bord intra în a cincea sa zi de așteptare a unui alt avion japonez care urma să-i aducă de la Tokio eliberarea. Pasagerii erau ostacii unui grup terorist care cerea — ca răscum-părare — o sumă importantă de dolari și vreo șapte oameni de-ai lor, ținuți de cîțiva ani în închisoare; guvernul japonez cedase — după lungi tratative — șantajului, încărcase avionul de schimb, ministrul justiției își dăduse demisia în semn de solidarizare față de această acțiune, în timp ce unul din cei șapte deținuți refuza să părăsească celula pretinzînd că el nu e de acord cu „metoda de luptă” a camarazilor săi. Încet-încet, avionul porni de la Tokio și se lăsă la aeroportul de pe continentul asiatic. Încet-încet, urmări tratativele.

În timpul tratativelor, are loc însă lovitura de teatru numită nu o dată, și în cazul acesta, de stat. Un grup de ofițeri și soldați se răzvrătesc în orașul respectiv și atacă turnul principal al aeroportului. Tratativele se întrerup, nici teroriștii și nici ostacii, nici deținătorii și nici ținuții, nici înarmații și nici fărăarmații neștiind ce să facă în fața unui asemenea eveniment cu totul exterior problemelor lor. Nicăieri nu scrie ce se întîmplă cu o deturnare de avion în clipa unei lovituri de stat desfășurate chiar pe teritoriul aeroportului. Lipsa unei bibliografii n-a fost fatală — răzmerița a fost înăbușită, schimbul de ostacii s-a soldat favorabil, numai că rămîne deschis, cum zic unii, viitorul: ce facem cu evenimentele care au început să se amestece unele în viața altora, fără să le mai pese de specificul respectiv? O deturnare poate să se încurce într-un taifun — asta e de conceput — dar ce are ea cu o revoltă ofițerească la sol? Și invers — unde se va ajunge dacă un complot o să stea cu ochii după fiecare pirat al aerului care sus, acolo, n-are deloc pe cap soarta conspiratorilor de jos? Prinși în aceste noi complicații ale vieții în aer și pe pământ, sînt unii filosofi care cred că multe s-ar rezolva dacă s-ar ține seama de un detaliu: acela al existenței multor, foarte multor nevinovați, oameni care n-au treabă nici cu teroriștii, nici cu complotiștii, oameni care contribuind și ei la mersul istoriei o și suportă, călătorind și ei cu avioanele, grăbiți să ajungă la o întîlnire cu mama, cu iubita, cu o mătușă, cu un chirurg sau pur și simplu acasă, să facă o baie și să se culce, obosiți de drum. Dacă o deturnare e atît de grav afectată de o lovitură de stat, de ce nu s-ar amesteca miine în soarta ei, oboseala, amorul, pofta de somn, guturaiul sau fie și infarctul unei victime nevinovate? Nu se poate întîlni o deturnare cu o pneumonie? Inocența nu poate „complota” împotriva violenței, printr-un hohot de plîns? De ce nu? Problema — e drept — la fel de veche ca aceea a taifunurilor născute din te miri ce.

RADU COSAȘU

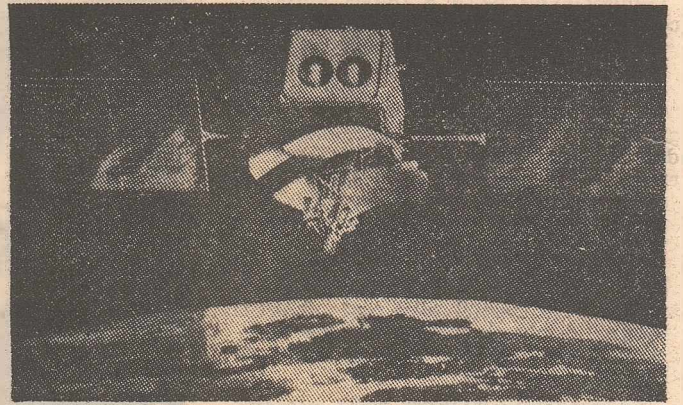
Un Eldorado pentru energie

„Lumii îi va lipsi petrolul mult mai devreme decît o cred majoritatea oamenilor, probabil înainte de 1990”, afirmă profesorul Carroll Wilson, de la Institutul de tehnologie din Massachusetts. O asemenea „prezicere”, departe de a fi singulară, a fost împărțită de aproape toți cei 3 500 de experți — ingineri, economiști, specialiști în petrol, gaz metan și cărbune, electricieni și atomiști — reușiți cu puțin timp în urmă la Centrul cultural Atatürk, din Istanbul, pentru a dezbate, în cadrul celei de-a 10-a Conferințe mondiale asupra energiei, probleme legate de „disponibilitatea și utilizarea rațională a resurselor de energie”.

Criza energiei nu este deci un mit, penuria este reală, după cum real este și faptul că, de mai bine de un secol, dezvoltarea tehnologică a umanității este strîns legată de producerea și consumul de energie. Interesul major manifestat la scară planetară față de această problemă nu este unul de conjunctură; el reflectă îngrijorarea față de implicațiile covârșitoare pe care le poate avea asupra lumii, într-un viitor nu prea îndepărtat, lipsa de energie. Fapte dintre cele mai proaspete pledează pentru aceasta. În ajunul „marii crize” din 1973, cea de-a 9-a Conferință mondială a energiei, reunită la Detroit, a creat o comisie care să inventarieze resursele și cerințele energetice mondiale. De-abia acum acest inventar a fost încheiat. El constă în peste 20 de rapoarte întocmite de experți în cele mai diverse domenii. Chiar și C.I.A. a redactat un astfel de raport.

Sîntem deci preveniți asupra limitelor naturale, firești ale acestor resurse. După cum sîntem preveniți și asupra riscurilor stopării dezvoltării. Ce trebuie să facă umanitatea pentru a preîntîmpina momentul epuizării surselor de energie cunoscute, moment care ar pune în cumpănă însăși existența planetei? „Astăzi sîntem la o încrucișare de drumuri”, afirmă Amory Lovins, un fizician de 29 de ani, care și-a părăsit postul de profesor la Oxford pentru a se consacra cercetărilor în domeniul energiilor noi. Energiile noi, dintre care de fapt unele sînt vechi de cînd Pămîntul, fiind legate de Soare, vînturi, marea sau valuri oceanice. „Într-un anumit sens, spune Lovins, strategia energetică trebuie gîndită de-a-ndoaselea: ce va

Satelitul francez „Satcom” II, avînd două panouri solare acoperite cu siliciu

trebuie să evităm să facem acum, dacă vrem să păstrăm deschise opțiunile de care vom avea nevoie miine”. Iată deci pentru spiritul uman un nou Eldorado — redescoperirea energiilor vechi, care sînt practic inepuizabile, și aducerea lor la nivelul de cunoștințe tehnologice al secolului nostru. Un teritoriu imens îl reprezintă în această căutare energia solară. Arhimede a utilizat-o acum două mii de ani, incendiind clădiri cu ajutorul unor oglinzi parabolice. Astăzi, utilizarea Soarelui în balanța energetică mondială nu este notabilă decît pe plan local, dar programele de cercetări asupra energiei solare au cunoscut o adevărată explozie, mai ales în ultimii doi ani. Recent, 400 de experți din elita energeticienilor de pe cele cinci continente au discutat despre folosirea celulelor solare pentru producerea de electricitate, propunîndu-și programe concrete, pe termen scurt, de convertire a energiei Soarelui în forme accesibile omului. Pe același spațiu, al oferirii de alternative energetice, se află și construirea unor mari sateliți solari, studiată de către NASA, program ce a suscitat un interes cu totul și cu totul deosebit printre cei 1 000 de participanți la cel de-al 28-lea Congres al Federației internaționale de astronautică, desfășurat la Praga. În linii mari, aceste viitoare stații orbitale își propun să transforme, la o altitudine de 36 000 de kilometri, razele solare în electricitate utilizabilă pe Terra. Studiul de concepție globală a fost depășit.

Construirea unei stații spațiale de putere (space power station) cu o suprafață de 90—180 de kilometri pătrați, avînd o greutate de 50 000—100 000 tone și urmînd să furnizeze 10 000 de Megawați nu apare în această perspectivă doar ca un simplu joc de copii. Transformarea directă a energiei solare în electricitate este utilizată de peste 20 de ani, sub forma „pilelor solare”, pentru alimentarea navelor spațiale. Cercetătorii de la centrele spațiale Marshall și Johnson ale NASA afirmă că proiectul nu pune nici o problemă tehnică, dar realizarea practică nu trebuie așteptată mai devreme de anul 2000. Participarea omului la construirea acestor stații nu va fi, numeric, mare: unu sau doi scafandri spațiali, care să manevreze o macara pentru asamblarea elementelor de structură, alți unul sau doi scafandri spațiali care să sudeze în spațiu birnele și grinzile între ele. NASA intenționează să testeze posibilitatea realizării ansamblului în timpul zborului navetei spațiale ce urmează să fie lansată în 1979. Testele vor fi numeroase, asupra tuturor aspectelor tehnice, studiul definitiv urmînd să fie încheiat în următorii doi-trei ani.

Reeditîndu-l astfel pe Prometeu în sublimul său efort de a aduce pe Pămînt o frîntură din Soare, omul secolului XX se reîntoarce spre bătrînul astru, ca spre una din posibilitățile energetice cele mai optimiste pentru viitor.

DOINA IOVANEL

Afaceri murdare în „grădina” copilăriei

● UN ARTICOL DIN SĂPTĂMINALUL AMERICAN „TIME”

Fenomenul pornografiei cunoaște de cîțiva ani o dezvoltare tot mai mare în lumea capitalistă. A sporit numărul revistelor, între care „Penthouse” și „Playboy”, specializate în publicarea de materiale obscene, precum și al filmelor pornografice. Recent, a început să prolifereze o nouă literatură pornografică, dedicată... copiilor. Publicații ca „Naughty Horny Imps”, „Children Discipline” au stîrnit, prin materialele pe care le difuzează, indignarea a numeroși părinți din țările occidentale, tot mai alarmati de amploarea pe care decăderea morală o capătă în societatea în care trăiesc. În cele ce urmează, prezentăm extrase din revista americană „Time” care, sub titlul „Copilăria, «grădina» a perversității”, infățișează aspecte de o deosebită gravitate pe care le implică „fenomenul porno”.

„Vara trecută am aflat de existența acestor reviste și filme și am devenit o partizană hotărîtă a celor care cer interzicerea lor”, declară medicul psihiatru din Manhattan, Judianne Densen-Gerber, care a inițiat o adevărată „cruciadă” în țară împotriva acestor abuzuri exercitate asupra minorilor. Acțiunile ei constituie doar o parte din noua campanie organizată în S.U.A. împotriva pornografiei în rîndul copiilor. Poliția din New York a reușit, cel puțin temporar, să interzică revistele și filmele pornografice dedicate copiilor, prezentate cu multă publicitate în zona pieței Times. Circa 20 de state americane au în vedere legi îndreptate împotriva pornografiei în rîndul copiilor. Recent, Camera Reprezentanților din statul Illinois a aprobat un proiect de lege care prevede aplicarea unor pedepse aspre pentru producerea și vînzarea de materiale pornografice destinate copiilor.

Pornografia pentru copii este de dată relativ recentă, dar conform datelor poliției din Los Angeles, New York și Chicago, vînzările au început de un an sau doi să crească. Utilizarea copiilor pentru ilustrarea revistelor pornografice și în filmele de același gen a început să devină un fapt obișnuit. Procurorul ținutului Cook, Bernard Carey, spunea că filmele pornografice cu copii de cinci sau șase ani sînt difuzate în prezent în

întreg orașul Chicago. Procurorul Richard Kopeikin a arătat la rîndul său: „Filmele pornografice au început acum să se răspîndească chiar și în suburbii, unde sînt încă considerate materiale rare, adevărate „delicatesuri”.”

Pînă nu demult, multe materiale de acest gen care se vindeau în S.U.A. erau aduse pe căi ilicite din străinătate. În prezent, cea mai mare parte a lor se produc „acasă”. „Creatorii” de materiale pornografice care „vîneză” copii în stațiile de autobuz din marile orașe găsesc multe victime gata să pozeze pentru 5 sau 10 dolari sau, pur și simplu, pentru o masă și un cuvînt „prietenesc”. Lloyd Martin, șeful secției care se ocupă de delictele comise asupra copiilor în cadrul poliției din Los Angeles, a declarat: „Uneori, pentru prețul unei înghețate, un copil de opt ani va poza pentru un astfel de producător. Deseori se întîmplă ca cei mici să aibă încredere în aceștia, deoarece obțin de la ei ceea ce nu obțin de la părinții lor: aparența de... dragoste”.

Se întînesc situații și mai dramatice, atunci cînd părinții își trimit voluntar copiii la astfel de „realizatori”, sau ei înșiși fac fotografiile de acest gen. La începutul anului, părinții unui băiat de 12 ani au fost acuzați de vînzarea copilului lor în scopuri pornografice unui tip din Texas, pentru 3 000 de dolari. Lloyd Martin a declarat în continuare

Lloyd Martin, de la poliția din Los Angeles, în fața unei recente capturi de publicații pornografice destinate copiilor

că un copil de 11 ani — care la șase ani a fost victima unui incest și a cărui imagine era prezentă adesea în filme, fotografii și reviste porno — după ce a fost adus la poliție a izbucnit în plîns, exprimîndu-și recunoștința pentru că a fost scos din mocirla în care se zbătea.

Producătorii de materiale pornografice destinate copiilor pot fi judecați pentru atentat la pudorea copiilor, dar copiii folosiți ca „materie primă” sînt greu de identificați și de găsiți. Newton Russel, senator din statul California, declara referindu-se la problema pornografiei: „Aceasta este o reflectare a moralității sociale și spirituale a acestei națiuni. Dacă se va produce vreo inversare în ceea ce privește curentul actual, punctul de plecare va trebui să fie lupta împotriva materialelor pornografice destinate copiilor”.

Belgrad: încheierea fazei publice

După patru zile de dezbateri publice, consacrate expunerii pozițiilor statelor participante, reuniunea de la Belgrad își continuă lucrările, de la începutul acestei săptămâni, cu ușile închise. S-a intrat, așadar, în faza discuțiilor laborioase asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi și prima consecință vizibilă a acestui pas va fi aceea că știrile ce vor parveni de la „Centrul Sava” din capitala iugoslavă vor fi, în mod inevitabil, mai puține, mai scurte și mai seci. Până când reuniunea va avansa spre unele rezultate, considerațiile asupra acestui important eveniment european vor avea drept principal obiect de referință pozițiile expuse în cadrul dezbaterilor generale de șefii delegațiilor celor 35 de state participante. Ce se poate spune, deci, la încheierea dezbaterilor din aceste trei zile?

S-ar impune mai întâi o apreciere asupra climatului în care s-au desfășurat primele ședințe plene de la „Centrul Sava”. În această privință, minimum ce se poate afirma este că dialogul indirect purtat prin intermediul expunerilor de poziții nu a prejudiciat desfășurarea ulterioară a lucrărilor reuniunii. În ciuda persistenței unor deosebiri de interpretare, Actul final semnat la Helsinki continuă să fie considerat un progres real pe calea instaurării securității și cooperării în Europa. Cu alte cuvinte, reuniunea a debutat într-o atmosferă satisfăcătoare, înlăturându-se în bună măsură pericolele ce o amenințau — de a deveni fie o arenă a confruntării și incriminărilor, fie o întâlnire consultativ-festivă, sterilă sau chiar dăunătoare scopului pentru care s-a întrunit. Cum simpla profesiune de credință față de principiile și prevederile

Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa nu este, ipso facto, o contribuție majoră la progresul păcii și colaborării pe bătrînul continent, imprimarea unui spirit realist și a unui caracter de lucru reuniunii era de extremă importanță. Meritul principal în obținerea acestei fizionomii pozitive l-au avut, după cum se știe, hotărârile înfățișate pregătitoare din 15 iunie — 5 august a.c., care, consacrand definitiv regulile politice și de procedură ale Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, a reușit să ofere reuniunii propriu-zise obiective concrete (evaluarea aplicării prevederilor Actului final și examinarea de propuneri privind aplicarea acestuia, definirea modalităților privind înțelegerea altor reuniuni de acest fel) și finalitate (redactarea unui document cuprinzând hotărârile convenite asupra acestor probleme până la o anumită dată). Aproape la fel de generală a fost însă și aprecierea că aplicarea în practică a principiilor și angajamentelor cuprinse în Actul final al C.S.C.E. nu poate fi considerată satisfăcătoare, măsurile concrete adoptate în această direcție fiind puține și inoperante. Marea majoritate a intervențiilor au subliniat faptul că evoluția situației militare pe continent contravine obiectivului întăririi securității și cooperării, că persistența tendințelor spre o politică de forță și dictat, divizarea continentului în blocuri militare opuse și continuarea acumulării de armamente sînt incompatibile cu cauza păcii și destinderii. Se mențin, și, față de momentul semnării Actului final, prezintă chiar o creștere obstacolele, discriminările și abordările restrictive în cooperarea economică dintre statele semnatare.

Este, firește, dificil de apreciat dacă și

în ce măsură reuniunea va reuși să ajungă la un consens asupra unor măsuri concrete care să stimuleze și să impulsioneze procesul edificării securității și cooperării europene. Aceasta va depinde de voința politică a statelor participante, de spiritul de răspundere cu care vor înțelege să acționeze în această direcție, corespunzător năzuinței fierbinți a popoarelor Europei.

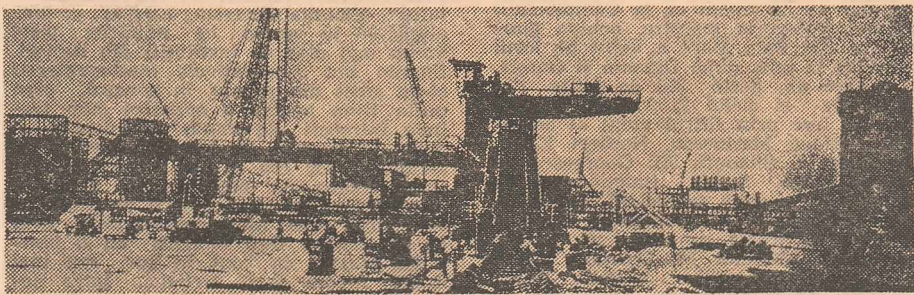
Deplin conștientă de necesitatea unui asemenea mod de abordare a problemelor aflate pe ordinea de zi a reuniunii, România a prezentat la Belgrad un complex de propuneri concrete în toate domeniile cooperării europene, accentul principal căzînd în mod firesc pe acțiunile de dezangajare militară și dezarmare fără de care nu se poate vorbi de o securitate reală nici în Europa, nici în restul lumii.

Ce-i drept, caracterul de lucru imprimat reuniunii de hotărârile înfățișate pregătitoare și de revenirea parțială la spiritul de înțelegere și conlucrare care a caracterizat lucrările primei conferințe general-europene se conturează așadar ca elemente propice discuțiilor ce vor avea loc în continuare. În același timp, este evident că reuniunea nu-și va putea realiza misiunea de a contribui la întărirea securității și cooperării în Europa decât în măsura în care va reuși să adopte un program de acțiuni concrete, eficiente pentru transpunerea în viață a prevederilor și angajamentelor cuprinse în Actul final; văzute ca un tot unitar, dacă va constitui un pas înainte spre transformarea securității și cooperării europene dintr-un deziderat într-o realitate, dintr-o stare de spirit într-o stare de fapt.

BAZIL ȘTEFAN ■

Escalade în Statele Unite Mexicane (I)

Dinamism, competență, tinerețe

Vedere parțială a marelui centru industrial Lázaro Cárdenas — Los Truchas

Dacă vîrsta tinăra a lucrătorilor și specialiștilor e o caracteristică a mai tuturor întreprinderilor din țările în curs de dezvoltare pe care le-am vizitat, această virtute se asociază în Mexic cu dinamismul și competența impuse de o expansiune economică ambițioasă în mod justificat. Dinamismul acesta definitoriu l-am putut constata în timpul unei recente vizite în sud-estul Mexicului.

Străbătînd șesul riveran golfului Mexicului, pe o șosea ce-și făcea loc printre întinse imasașuri cu iarbă înaltă de savană, și, din loc în loc, cu păduri avînd alură de junglă, prin care hălăduiau cirezi de vaci, dar și cu dese plantații tropicale sau lanuri de porumb, înfruntînd avalanșele regulatei ploii de după-amiază, inundînd în această zonă mii de hectare, am poposit într-un amurg încă fierbinte, în Coatzacoalcos, după ce am admirat în drum Minatitlan cu combinatul său de îngrășăminte chimice și rafinăria de țitei. Coatzacoalcos e un oraș-port tipic, cu o perfectă sistematizare stradală, cu clădiri care destul de rar depășesc 2-3 nivele, multe dintre ele destul de modeste ca înfățișare și construcție, bîntuie de lumină și dogoare solară ca și de suflarea sărată a oceanului. Important în trecut mai ales prin activitatea portuară, preponderent profilată pe transportul de petrol, el a devenit, ca și urbea din vecinătate, Minatitlan, un important centru industrial, pulsație ce se resimte din plin atît în expansiunea edilitară cit și în cea demografică. Dacă în urmă cu 7 ani Coatzacoalcos avea 80 000 de locuitori, în prezent are 140 000, iar în 10 ani, împreună cu Minatitlan cu care se învecinează (68 000 locuitori în acest an), va număra 1 000 000 de locuitori. Forțele de propulsie ale acestei teribile ascensiuni industriale se situează, cum e și normal pentru întreprinderile de acest gen, undeva în apropierea celor două orașe.

La prima oră a unei zile tropicale, împreună cu ceilalți confrăți de condei care formau delegația (Octavian Paler, Eugen Pop, Cornel Popescu, Rodica Dumitrescu), am pătruns pe sub labirintul de coloane, țevi, recipiente, cazane, printre ateliere și bazine din care se ridicau, ca de pe niște altare, flăcările unor gaze

rămase neutilizate în procesele productive, în incinta combinatului care poartă numele locului, al lagunei din acest col al golfului, „Pajaritos” (ceea ce în traducere înseamnă „Păsărele”). Gazda și ghidul nostru prin imensul labirint petrochimic: un specialist tînăr, un simbol parcă al întregii realități cu care ne familiarizăm, inginerul coordonator a trei din cele șapte fabrici ale combinatului, Antonio Garcia. Sala în care în fața unei machete și a unui tablou sinoptic ne-a fost prezentat complexul era tocmai părăsită de un grup de specialiști, toți foarte tineri, care făcuseră o analiză de producție pe primul semestru. Pajaritos, împreună cu noul și mult mai dezvoltat combinat Congrejero, aflat în construcție la numai 2 kilometri depărtare, e unul din complexele-cheie ale celei mai productive zone petroliere a Mexicului. Gazele naturale sau derivatele derivate ale țiteiului rafinat sosesc aici din mai multe localități cu o aură legendară străveche, precum La Venta, patria fabuloasei civilizații olmece, în mlaștinile căreia au fost descoperite monumentalele, supranaturalele capete olmece sculptate în blocuri de bazalt înalte de peste 2 metri, sau în așezări de dată mai recentă — cum este Ciudad Pemex (orașul ce poartă numele societății de stat a petrolului — Petroleos Mexicanos). Întreprinderile petrochimice de la Pajaritos, întinse pe 31 hectare, au ca produse, intermediare sau finale, în urma prelucrării zilnice a 190 000 000 piccioare cubice de gaz natural, cit intră în procesul criogenic, etan, etilenă și gazoline, acid acetic, acetat de etil, oxid de etilenă, dicloroetan, glicolul etc. (să mă ier-te specialiștii dacă am încurcat cumva „lanțurile” produselor chimice!).

Un lucru, accesibil ca înțeles tuturor, mi-a apărut evident de la prima vedere și de la primele răspunsuri ale interlocutorului nostru, pe care l-am și formulat ca definitoriu în chiar titlul acestor însemnări: dinamismul, competența, tinerețea care sălășluiau în fiecare împlinire de viață și de producție din aceste locuri. Vîrsta medie a efectivului de peste 1200 de oameni citi lucrează în combinat: 27-28 de ani. Combinatul însuși nu are decît un deceniu de existență. Biografia lui

Antonio Garcia se confundă într-un fel cu istoricul acestei mari unități productive. Fiu de petrolist, el a venit aici la puțin timp după terminarea facultății, fiind la cei 29 de ani aproape de virful piramidei ierarhice profesionale. E căsătorit și are casă în colonia unde locuiește aproape întreg personalul de conducere. Cel mai important eveniment din biografia sa inginerească? Punerea în funcțiune, sub conducerea sa, a fabricii criogenice care a dat produs în numai 8 ore, ceea ce, după cite știe el, reprezintă un record în materie, de nivel internațional.

Atît din punct de vedere profesional cit și material se poate considera un om fericit. Ține să precizeze însă că în tot ceea ce înseamnă acest combinat pentru el, ca și pentru toți ceilalți, implicit pentru tatăl său, de mulți ani la pensie, important nu e banul, ciștigul, ci sentimentul că ceea ce fac ei constituie una din alternativele vitale pentru existența independentă, de azi și de mâine, a Mexicului.

Intruchipind, cu o matură siguranță, virtuțile aceleiași triade — dinamism, competență, tinerețe — directorul centralei industriale naționale Guanomex (care reunește 67 de întreprinderi de stat producătoare de îngrășăminte chimice), economistul (absolvent din 1962) David Gustavo Gutierrez, ne-a insuflat, prin tabloul atît de riguros pe care-l prezintă domeniul atît de important pe care-l conduce, aceeași convingere plină de încredere în cursul impetuos de dezvoltare ce-l urmează Mexicului în prezent. Industrie relativ tînăra, chiar dacă datează de treizeci de ani, producția de îngrășăminte chimice nu numai că va satisface în scurt timp marile cerințe naționale, firești pentru o economie în care agricultura reprezintă baza, dar va avea și un excedent pentru export în numai 4-5 ani, în condițiile în care producția se va dubla (2139 mii de tone în 1977, 4379 mii tone în 1981 și 4959 mii tone în 1982). Importul de produse chimice solide necesare acestei industrii se va sista dealfel după anul 1978. Ca și industria petrochimică, în acest domeniu, de la personalul tehnico-operativ mediu la specialiștii și tehnologii, adică ceea ce înseamnă inteligență tehnică, reprezintă produs autohton, național. Patriotismul plămîdit în creuzetul uneia din cele mai incandescente și demne istorii scrise de popoarele lumii capătă astfel împliniri noi. Cartea de vizită a atît de tînărului director de la Guanomex, licenciado (cum se obișnuiesc să se spună aici), David Gustavo Gutierrez, e concludentă pentru afirmarea sa ca om politic și cadru de conducere național: înainte de actuala funcție a fost guvernator al statului Quintana Roo, șef al Sectorului popular al Partidului Revoluționar Instituțional, pe plan politic-statal fiind și în prezent senator de Tabasco.

Este de aceea o mare bucurie să constatăm că într-o țară care te copleșește cu monumente unice în lume, atestînd un întreg șir de civilizații străvechi, tinerețea și dinamismul, întemeiate pe rigoare, realism și competență se află în mare cinste. E semn că țara are nu numai un brav trecut, ci, prin ceea ce face azi cu fața către ziua de mâine, un viitor strălucit.

NICULAE STOIAN ■

MONDO UMANO ?

Picasso împărțit cu mare grijă

Jacqueline și Pablo Picasso

Și-o fi imaginat vreodată marele Pablo că, după moarte, creația lui va fi atît de disputată? Evident, nu în sensul estetic, ci material? S-o fi gîndit Picasso, cel ce reprezintă un amplu capitol de istorie a picturii universale, că, după decesul său, se va afla în centrul atenției presei, nu de puține ori pe cinci coloane, datorită numeroaselor și îndelungatelor certuri ale membrilor familiei sale, privind împărțirea fabuloasei lui moșteniri? Și, dacă a avut vreo presimțire, a anticipat el oare faptul că acest conflict în toată regula, cu avocați și de o parte și de cealaltă, va dura peste 42 (patruzeci și două) de luni? Că fiecare moștenitor va revendica cît mai multe din tablourile lui Pablo? Că membrii familiei sale se vor acuza reciproc și vor face apel la cele mai stranii și neașteptate argumente pentru a demonstra că fiecare este frustrat, că celălalt încearcă să obțină cît mai mult, că problema succesiunii trebuie rezolvată în chio diferit? Sau, se va fi gîndit vreodată marele Pablo că însuși timpul necesar inventarierii moștenirii sale va fi prelungit într-un mod de-a dreptul alarmant întrucît membrii familiei se certau în public și mai puțin în particular asupra autenticității pinzelor, desenelor și acvarelor semnate totuși de Picasso? Motivul poate fi lesne înțeles.

Evident, șirul întrebărilor de mai sus ar putea continua. Dar la ce bun cînd rezultatul lungii așteptări privind reglementarea succesiunii lui Pablo Picasso a fost consemnat, în sfîrșit, joi 15 septembrie, la 12 și jumătate, cum scria, fără malicie, presa franceză? Atunci, văduva marelui pictor, Jacqueline Picasso, și-a adăugat semnătura alături de cele pe care restul de moștenitori le pusese, la 27 iunie a.c., sub declarația de succesiune. După cum se arată, în împrejurările amintite, cea mai fericită ar fi fost o anume doamnă Zecri pe care, acum trei ani, tribunalul a numit-o administrator judiciar și a desemnat-o să rezolve complicatele probleme privind succesiunea lui Pablo Picasso. În particular, trebuia să aplice numeroasele conflicte ce-i opuneau unii altora pe moștenitori, mai precis pe Jacqueline Picasso, celor 5 copii ai lui Picasso proveniți din alte căsătorii. Problema, cum se poate ghici, n-a fost deloc simplă date fiind miza, susceptibilitatea fiecărei părți, caracterul doamnei Jacqueline, cel al unora dintre copii — totul puțînd inventina relațiile dintre aceștia și compromițînd astfel operațiunea respectivă. De exact 300 de ori (!) Zecri a parcurs drumul de la Paris la Mougins (ultima reședință a lui Picasso) ca să discute cu părțile. La fel de multă răbdare a fost necesară pentru ca expertii să fizeze cele 60 000 (!) de piese reprezentînd întreaga moștenire a marelui pictor.

Ce se va întîmpla acum? Ministerul francez al culturii trebuie să accepte operele pe care moștenitorii au decis să le ofere... Franței ca să-și achite drepturile de succesiune. Apoi, cum scrie „Le Point”, va trebui să mai treacă mult timp pentru ca membrii familiei să împartă cu mare grijă restul prodigiosului tezaur al lui Picasso.

PETRE NICOLAE ■

Sub genericul Daciadei

Sport în județul Maramureș

„În urmă cu vreo zece ani, ne spunea Ioan Pop, președintele C.J.E.F.S. Maramureș, două erau județele date ca exemple, cu regularitate, în rapoartele Consiliului național pentru educație fizică și sport, atunci când era nevoie de exemple negative: Maramureș și Suceava! Nu existau pe atunci în județul nostru decât un număr infim de sportivi, o bază materială extrem de săracă, iar ca sporturi ceva atletism, fotbal, lupte, schi și cam atât. Odată cu reimpărțirea teritorială a țării însă, începând cu 1967—1968, C.J.E.F.S. Maramureș a devenit mai activ. Ne-am gândit mai întâi să alegem câteva ramuri de sport prioritare pentru activitatea noastră și am ales atletismul, gimnastica (mai cu seamă cea feminină), scrima, tirul (talerele mai ales), fotbalul, handbalul, voleiul. Într-o a doua grupă de interes particular am situat luptele, boxul, natația (acum, aceasta a trecut în prima grupă), schiul, popicele.”

Președintele Consiliului județean pentru educație fizică și sport vorbește despre ultimii zece ani ai sportului maramureșean, dar adevărata cotitură a acestuia nu dăinuie de mai mult de cinci. Practic, în ultimii 5 ani s-a produs acel adevărat „boom” al sportului pe melegurile maramureșene, explozia având ca factor determinant sprijinul mai mult decât remarcabil al organizației de partid județene. S-a dus în tot acest timp o adevărată „politică de cadru” la Baia Mare, adică o acțiune de recrutare a tehnicienilor educației fizice și sportului greu repetabilă în țară. Situația județului, ca de obicei în județele cele mai depărtate de Capitală, era catastrofală în acest domeniu. Lipseau antrenorii și profesorii de educație fizică, lipseau dotările sportive, lipseau înșiși sportivii. Oamenii de decizie ai Maramureșului au hotărât să înceapă chiar cu începutul, adică prin consolidarea unei baze sportive moderne și prin atragerea unui corp de antrenori cât mai valoros, de primă mână. S-au făcut în această direcție, eforturi deosebite — dar s-a plecat de la gîndul (cit de bine formulat!) după care, dacă tot se pornește aproape de la zero și se fac eforturi dintre cele mai mari, atunci să nu fie fîntîntă o pasibilă mediocritate, ci nivelul cel mai de sus, marea performanță. În acest sens, așază de deosebire atenția mare număr de tehnicieni de frunte ai sportului nostru care au luat drumul municipiului Baia Mare. Ei vom aminti de altfel, pe cei mai reprezentativi: Constantin Popescu (handbal) și Nicolae Sofir (volei), ambii antrenori emeriti, foști conducători tehnici ai unor loturi reprezentative, apoi Lascăr Pană (handbal), Norbert Kuhn (gimnastică), Gheorghe Iliuță (box), toți trei foști antrenori ai loturilor naționale de tineret, Traian Baciu (lupte), Emil Marinescu (tir), Alexandru Sütö (tenis), Gheorghe Ionescu (handbal), Ștefan Toth (scrimă), Gheorghe Demeca (natație), Ioan Rusu (volei), Rozalia Kando și Elena Marinescu (gimnastică), Dumitru Antonescu (rugbi), dar și Victor Stănculescu și Viorel Mateianu (fotbal)... Pentru toți aceștia, și încă alții, absolvenții tineri ai institutelor de specialitate, Baia Mare a făcut eforturi notabile, asigurându-le locuințe, condiții foarte bune de muncă și viață. În ultimii cinci ani, deci, un adevărat val de tehnicieni (și de sportivi, vom vedea mai departe) a luat drumul Maramureșului, stabilindu-se la mai bine de 600 de kilometri de București! Rezultatele acestei migrații sînt în parte dintre cele mai bune. Județul a prezentat anul acesta în campionatele divizionare 6 echipe de „A”, 6 echipe de „B” și 9 de „C”, 13 echipe de juniori și școlari, aproape 60 de sportivi în loturile naționale de seniori și juniori, a cîștigat pînă la această dată 15 titluri naționale (dintre care nu mai puțin de 10 la gimnastică ritmică modernă) și a stabilit 39 de recorduri naționale (să reținem însă, nu mai puțin de 37 sînt ale copiilor din echipa de natație!).

În fapt, dezvoltarea sportului băimărean urmează, logic, creșterea spectaculoasă a orașului. De la 25.000 de locuitori, cîți erau după război, Baia Mare a ajuns astăzi la peste o sută de mii. Cu ajutorul nemijlocit al Comitetului județean al P.C.R., al conducătorilor de întreprinderi, cu sprijinul C.N.E.F.S., al unor ministere tutelare în regiune și al sindicatelor, la Baia Mare și în județ a luat proporții o bază materială sportivă de neimaginat pînă acum un deceniu.

Festivalurile tradiționale prilejuiesc și întreceri nu mai puțin tradiționale

Există, astfel, o sală polivalentă cu 2.500 de locuri, un bazin de dimensiuni olimpice cu 600 de locuri (cel mai mare din țară!), 5 stadioane de fotbal (modernizate pe „vatra” celor vechi), pe numele lor „23 August” din Baia Mare, „C.I.L.” Sighet, „Bradul” Vișeu și „Minerul”, atît la Borsă cit și la Cavnic, un poligon de tir (al doilea pe țară, după Tunari), pîrtii de schi modernizate la Mogoș și Borsă, o trambulină-școală la Borsă, peste 125 de săli școlare pentru educație fizică, în jur de o sută de terenuri simple. Cu totul sînt 290 baze sportive în județul Maramureș, dintre care 30 de săli de gimnastică (în școli), 40 de terenuri de fotbal, 35 de handbal, 70 de volei, 40 de terenuri de tenis, 23 de popicării, 4 piste de schi, o bază nautică (pe lacul Firiza) și așa mai departe.

În domeniul sportului de performanță, astăzi cinci sînt ramurile de sport în care maramureșenii au un cuvînt de spus. Cu voia dumneavoastră, le vom analiza pe rînd. Primul dintre aceste sporturi este fără îndoială handbalul (în special cel masculin, echipa de fete se zbate în divizia secundă). De cîțiva ani, Handbal Club Baia Mare se luptă aproape de la egal la egal cu mai-marii handbalului românesc, Steaua și Dinamo, sosind de fiecare dată pe locul al treilea în competiția națională (anul acesta, totuși, locul patru). H.C. este unica unitate specializată din țară, avînd reprezentanți în toate eșaloanele: diviziile A și B, echipe de juniori și școlari, campionatul județean. Este patronată de unități industriale deosebit de puternice, precum Centrala minelor și metalurgiei neferoase, Flotația centrală și Exploatarea minieră Cavnic. Președintele clubului este Alexandru Konerth, fost handbalist, astăzi inginer șef al Flotației centrale. Dînsul ne spunea că, pentru afirmarea handbalului, decisivă a fost desprinderea de fotbal, care a devenit la rîndul lui o unitate independentă. Mai prost stau băimărenii însă la capitolul „producție proprie” de jucători de handbal. Practic, din cei în jur de 20 de jucători din lotul primei echipe nici măcar unul singur nu este băimărean get-beget, deși majoritatea dintre ei sînt de acum stabiliți definitiv aici! La echipa secundă, cea din divizia B, situația este mai bună — dar și aici majoritatea o formează jucătorii „importați”, atrași de Baia Mare ca de un „El Dorado” al handbalului românesc... La volei-masculin, echipa „Explorări” face figură frumoasă în campionatul național, fiind la rîndul ei cam singura contra-candidată pentru Steaua și Dinamo. Puțini jucători localnici, de asemenea, între care va trebui să-l amintim pe Arbușov, component al lotului național. Ne-am propus să vorbim cit mai puțin despre fotbal în analiza de față, dar va trebui să remarcăm (printr-o frumoasă anti-teză) că din lotul actual lărgit, de 22 de jucători, numai 4 nu sînt din județ, lucru mai puțin întîlnit chiar în prima divizie a țării. Anul acesta s-au împlinit 13 ani de la retrogradarea echipei băimărene în divizia secundă, și se speră că tocmai acum se va sparge ghinionul. Rezultatele de pînă acum ale echipei, cu Viorel Mateianu la cîrmă, sînt cu adevărat încurajatoare. Frumoase rezultate are și Centrul de copii și juniori (condus de antrenorul Mihai Redes), care a reușit promovarea a numeroși tineri în echipele județului.

Trecem acum la ultimele două ramuri dintre sporturile de remarcat, gimnastica și natația. Aici va trebui să zăbovim puțin mai mult, intrucît ele reprezintă cea mai temeinică muncă în sportul băimărean, cu foarte promițătoare perspective. La gimnastică, încă de acum cinci ani, cînd s-a plecat să se facă o secție aparte, hotărîrea a fost să se facă nu una bunicică, ci cea mai bună din țară! Pînă acum, cel puțin, deocamdată, gimnastica sportivă băimăreană nu a devenit chiar cea mai bună — dată fiind existența cunoscută a experimentatului liceu din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, dar să nu uităm că la Campionatul național, categoria maestre, echipa gimnastelor din Baia Mare a venit pe locul al treilea în țară, după Dinamo și Onesti. În fiecare an, peste 300 de fete din grădinițele și ciclul inferior al școlilor generale trec prin filtrul atent al antrenorilor Elena Marinescu, Norbert Kuhn, Al. Aldea, I. Simonfi, Al. Georgescu și Rodica Kuhn. Secția funcționează pe lângă Clubul sportiv municipal, dar există clase speciale de gimnastică sportivă feminină la Școala generală nr. 1 din Baia Mare (director M. Oșanu), aflată în imediata apropiere a sălii. Micile gimnaste sosesec în fiecare dimineață la ora 7, pînă la 8 fac un antrenament, între 8 și 12 școală, apoi masă la cantina școlii, după-masă antrenament și lecții, cu ajutorul profesorilor din școală, și nu ajung acasă decît înspre orele 20 sau 21, pentru ca a doua zi s-o ia de la capăt. Există și un mic internat, unde cele mai bune 15 sportive rămîn uneori sub ochiul foarte atent al antrenorului Kuhn, fost campion național. Astfel, despre Daniela Brîndescu, Rodica Dunca și altele se va mai auzi în continuare, primele două gimnaste fiind nominalizate pentru pregătirea lotului național. Dar, dacă gimnastica sportivă băimăreană nu este încă prima în țară, nu același lucru se întîmplă în cazul gimnasticii ritmice moderne, unde Carmen Coca și Rodica Giurgiu au cîștigat fiecare cite cinci medalii (prima la categoria maestre, a doua la junioare) în concursul național individual. Antrenoarea Rozalia Kando pregătește de mai mulți ani acest succes, care se speră că va fi întregit și de alte gimnaste de valoare, încă foarte tinere.

Natația este un sport foarte nou în Maramureș, dar munca antrenorului Gheorghe Demeca (fost la Dinamo) a început deja să se vadă, și încă foarte bine. Bazinul din Baia Mare, o spuneau localnicii, este pentru oraș o adevărată oază de sănătate. Pînă acum, peste șase mii de copii au învățat să inoate aici. Cîteva mii au trecut și prin fața lui Gh. Demeca și a ajutoarelor sale (antrenorii P. Deak, I. Bachner și alții), constituindu-se astfel o grupă de sportivi de mare perspectivă. Anul acesta, la campionatele naționale, tinerii înotători băimăreni nu au avut, practic, rivali în lupta pentru titluri desfășurate la nivelul vîrstei lor. Au cucerit 40 de locuri întîi, spulberînd pur și simplu echipele unor centre cu mult mai îndelungată tradiție, precum cele din Galați, Reșița, Ploiești sau București! Rezultatele acestea sînt o urmare a concepției cu totul diferite despre înot la noi în țară, pe care antrenorul Demeca a adus-o cu el la Baia Mare. Volumul și intensitatea de muncă pe care le suportă acești copii sînt enorme prin comparație cu cele din alte centre, fiind practic comparabile cu ale sportivilor consacrați — dar și cu ale „gimnastelor”, după metoda consacrată de Bela Karolyi! Ovidiu Todor, secretar al C.J.E.F.S. Maramureș, ne în-

credința că natația este secția de la care se așteaptă cele mai frumoase rezultate, de altfel într-un viitor deloc îndepărtat.

Nu vom putea încheia sectorul sportului de performanță fără a spune cîteva cuvinte despre box și rugbi. La cirna echipei de box se află de puțină vreme profesorul Gheorghe Iliuță, aducător la rîndul său de frumoase noutăți în ideea de sport, și de box în special. Anul acesta, după o perioadă mai îndelungată, boxul băimărean are doi reprezentanți în turneul final al campionatului național de seniori. Secția aparține de întreprinderea băimăreană I.M.M.U.M., care a adunat toți boxerii de valoare din județ. Pînă acum vreo șase luni de zile, nimeni nu auzise de rugbi la Baia Mare. După venirea antrenorului Dumitru Antonescu (de la Politehnica Timișoara) și a transferării cîtorva sportivi, „Racemin” Baia Mare (aparținînd de Centrala minelor) obține în divizia secundă numai scoruri fluviu: 132-0 în numai trei etape! Băimărenii au început foarte repede să se apropie de sportul cu balonul oval, căruia îi prevăd un viitor foarte bun în Maramureș. Încheiem sportul de performanță cu atletismul și schiul, sporturi mult mai puțin consacrate în Maramureș (ca de altfel în multe locuri din țară!). La atletism, ceva rezultate de valoare s-au obținut numai la nivelul juniorilor. Este de semnalat o mare fluctuație de sportivi și de cadre, cum este de semnalat și un interes mult mai mic al maramureșenilor pentru sporturile care nu fac parte din ramura jocurilor, cu mîinga în special. La schi ne vom exprima nedumerirea în legătură cu desființarea secției de performanță, motivul principal fiind, cum ni s-a spus, că schiul alpin nu este o ramură prioritară nominalizată pentru Jocurile olimpice de către C.N.E.F.S.! Totuși, la Școala generală nr. 4 din Borsă există cîteva clase cu program pentru elevi-schiori (alpine și sărituri), din rîndul cărora s-au recrutat cîteva campioni naționali, categoria copii.

Trecînd în sectorul sportului de masă — cu deosebire important, fiindcă este vorba de o analiză sub semnul Daciadei — vom remarca aici, de la început, o gîndire și organizație sportive ale județului au făcut mult mai puțin în această direcție, față de sportul de performanță. La semnul plus va trebui să înscrim, fără îndoială, minunatul obicei al localnicilor de a ieși, vara-iarna, cu mic și cu mare, prin împrejurimi, la aer, soare și puțină mișcare. Tot legat de tradiție este și organizarea diferitelor festivaluri culturale-sportive, deloc puține la număr în județul Maramureș. Cuvînte bune se pot spune despre sportul muncitoresc, organizat în întreprinderi precum I.M.M.U.M. Baia Mare, Combinatul chimic, C.I.L. Sighet, Întreprinderea de tricotație „Unitatea”, Flotația centrală, I.P.E.G. și încă altele — în vreme ce unitățile (este vorba mai ales de instituții) din comerț, finanțe sau cooperativele mesteșugărești și-au găsit din păcate, în general, prea puțin timp pentru a organiza cum trebuie întreceri de masă, campionate și cupe. În această problemă, părerea lui Ovidiu Todor era că „la nivelul asociațiilor trebuia nu prea merge, dar mai sus, în faza pe mîncipiu și pe orașe ca este mult mai bine organizată!”, ceea ce ar semăna fără îndoială cu o piramidă așezată cu baza în sus, sau mai exact invers decît trebuie... Între acțiunile organizate la nivel județean, n-am putut nota totuși decît o singură întrecere, numită „Cupa podului”, desfășurată la 12 ramuri de sport și ținută în diferite comune din județ, precum Șomcuta, Satulung, Girdani, Ulmeni. Cînd am cerut programul competițiilor de masă pentru săptămîna în curs, ni s-a explicat că acesta nici nu există — dar întreceri se vor organiza fără îndoială săptămîna următoare, intrucît se apropie „Toamna băimăreană”, festival artistic-cultural-sportiv de primă mîrmie. Desigur, mai important decît a exista pe hîrtie este organizarea propriu-zisă a întrecerilor, nu mai puțin de coordonare și o urmărire consecventă a lor trebuia nu e făcută nici măcar pe jumătate. ceea ce nu poate aduce o notă prea bună organului de sport județean. Acestea fiind zise, să dăm în încheiere cuvîntul tovarășului Traian Daroții, primarul orașului Baia Mare și unul din marii animatori ai sportului băimărean. „Dumneavoastră trebuie să știți — ne spunea dînsul — că la Baia Mare și în general în Maramureș sînt foarte mulți iubitori ai sportului. Am căutat în acest scop să consolidăm o cit mai bună bază materială a sportului, dar mai avem multe de făcut. În acest sens vom construi un mare complex sportiv și de agrement în zona de sud a orașului, care va conține bazinul de înot, sala de jocuri sportive, un stadion de atletism, terenuri de handbal, rugbi, 15 hectare de parc, strand, lac și, în perspectivă, un stadion de 50.000 de locuri, necesar pentru meciurile echipei de fotbal în... divizia A! Prin acestea, vreau să vă încredințez că totuși la Baia Mare, ca și în județul Maramureș, sportul nu se află decît la începutul succeselor. Avem, cum spuneam, gînduri mari!”

Nu ne rămîne decît să sperăm că aceste gînduri se vor împlini din toate punctele de vedere. Oricum, Maramureșul rămîne unul din punctele de referință pentru efortul general al sportului românesc în direcția ridicării nivelului general al activității sportive de masă și de performanță, la formarea unui om nou, a unui tineret sănătos, la dezvoltarea multilaterală a personalității umane.

DUMITRU GEORGE ■

O fotografie de care, desigur, ne vom mai aminti: nădejtile gimnasticii băimărene

0-0

Un meci de valoarea lui 0-0 (atenție vă rog la cratimă!) rămâne cu adevărat un meci noul din multe puncte de vedere, dar mai cu seamă al spectacolului. Adevărul e că n-am așteptat cine știe ce spectacol de la meciul cu pricina, împotriva selecției secundare poloneze, dar am așteptat un adevărat joc de antrenament pentru selecția noastră națională, care se afla la aproape două săptămâni distanță de meciul de la Madrid, cu Spania. Într-un fel, acest joc a servit scopului, chiar dacă partida nu a semănat cituși de puțin cu meciul de referință. Selecția poloneză a jucat defensiv, obstrucționist, uneori dur în apărare — ținând cu tot dinadinsul rezultatul de 0-0, ceea ce avea să se și întâmple. Jucătorii noștri au fost nevoiți să atace tot timpul o redută, iar în apărare s-au chinat vizibil în fața contraatacurilor oaspeților noștri. Jocul în sine, astfel, a fost foarte departe de condițiile de joc pe care le vom întâlni la Madrid, aproape fără nici o posibilitate de paralelism. În Spania mai toate datele problemei vor fi inversate, acolo noi vom fi cei asediați furibund și vom încerca să acționăm, mai calm, pe contraatac. Iată de ce susținem că sint destul de puține concluziile care pot fi trase după meciul de simbrătă seara. Puține, e adevărat, dar extrem de importante — și de aceea spuneam că meciul și-a atins scopul dintr-un anumit punct de vedere.

Sigur, la Madrid alta va fi mobilizarea generală a echipei noastre (a existat în tabăra noastră și o anumită stare de infatuare în meciul cu jucătorii polonezi), alta concentrarea în joc și ambiția colectivă. Ceea ce îngrijorează însă în momentul de față, am spune cu precădere, este jocul liniei noastre de mijloc. Într-un meci în care Dumitru a jucat, din nou, pe post de susținător al virfului de atac principal, Dudu Georgescu, linia noastră mediană a simțit mai mult ca oricând lipsa stelistului în faza de construcție a atacului — și chiar în cea defensivă. Practic, jucătorii noștri au avut neașteptate dificultăți în a aduce măcar mingea în preajma careului advers, acolo unde Crișan sau Troj o iroseau foarte repede — dar asta-i altă poveste! Bölöni și Romilă au greșit zeci de pase simple, au stat prost în teren, au alergat în gol, s-au chinat fără zăbavă dar și fără rost. Când a intrat Balaci, a trebuit să iasă Dumitru, ușor accidentat, așa că „echilibrul” mediocrității s-a păstrat. Va trebui să amintim aici și despre dificultățile din același registru tehnic înregistrate la apărători, precum cele ale lui Sătmăreanu, Vigu și uneori chiar Cheran, atunci când aveau mingea la picior. Este motivul pentru care jocul nostru n-a avut limpezime, Dudu, Zamfir și... Dumitru n-au primit decât puține baloane utilizabile iar scorul a rămas neschimbat: 0-0! Claritatea în joc a lui Ștefănescu, deși acesta n-a mai jucat la mijlocul terenului de aproape doi ani, a fost de-a dreptul simptomatică pentru cei care urmăreau exprimarea atît de neîndeminată, de șovăitoare a mijlocașilor noștri. Este un punct la care antrenorii selecției noastre vor trebui să se gîndească.

Al doilea element desprins din meciul de simbrătă a fost precara pregătire fizică a majorității selecționabililor. Bineînțeles, cînd am afirmat săptămîna trecută că „la lot totul este altfel decît la echipele de club respective”, am înțeles prin asta în primul rînd atmosfera de joc, încrederea lui Dumitru în Dudu Georgescu și viceversa, mai buna sincronizare a apărătorilor și așa mai departe. Nu poate fi însă alta pregătirea fizică, fiindcă ea rămîne aceeași, chiar dacă Dudu ar fi selecționat în echipa lumii, iar această pregătire și condiție fizică slabă au fost demonstrate cu prisosință încă de la meciurile în cupele europene ale echipelor noastre de club! Din păcate, forma fizică se află în scădere, în loc ca ea să crească măcar acum, în ceasul al 12-lea. Atît Ștefan Covaci, cît și medicul lotului, Dumitru Tomescu, se arătau cu totul nemulțumiți de pregătirea jucătorilor la echipe, unde aceștia, se pare, găsesc portii de scăpare (de ce de scăpare?!) chiar sub nasul antrenorilor federali. Și, iată, nu mai sînt decît zece zile pînă la meciul cel mare de la Madrid. Să sperăm numai în bine!

DUMITRU GRAUR ■

În audiență la un verișor de gradul întii

Iată ce întâmplare ciudată mi-a povestit un foarte vechi și bun prieten.

— Aveam o rudă în provincie, un verișor de gradul întii pe care țineam să-l văd. Știam că este pe undeva director, dar asta nu mă interesa, nu vroiam să-i cer nimic, ci numai să-l văd, să-i văd nevasta și copiii și, în caz de forță majoră, să bem un pahărel de vin, eventual două... I-am telefonat, și-a amintit greu de mine, mi-a explicat că de cînd e director numărul rudelor s-a înmulțit într-un ritm alarmant, dar că în principiu e de acord să mă primească. Acasă nu se poate. Gălăgie, nu e deloc intim. De ce să mă primească în audiență? Eu nu voiam să-i cer nimic, ci numai să-l sărut pe amîndoi obrazii, să-i văd țîncii, auzisem din surse demne de încredere că are doi copii frumoși și inteligenți. El mi-a explicat că nu mă poate primi acasă, dacă vreau să-l văd să vin la el la birou... Și iată că, înarmat cu un buchet de flori și cu niște plăcinte de casă, construite în acest scop de buna mea mamă (și o sticlă de vin „ruginită”, menită să marcheze evenimentul), mă trezesc făcînd anticameră în fața biroului verișorului meu. A venit o secretară și-a

întrebat: „E cineva, o tovarășă rudă?” Eu eram tovarășă rudă și, sfios ca un subaltern, am pătruns în biroul verișorului. M-am temut degeaba, biroul arăta într-adevăr foarte intim, plăcut — pe pereți în loc de grafice se aflau poze de familie, ăla mic, ăla mare, el cu nevastă-sa, verișorul meu era gălit ca un ginere. În timpul orelor de serviciu am băut „ruginita” și ne-am delectat cu plăcintele de casă. Mă simțeam însă prost, nimic nu-mi pria, nici vinul, nici revederea, secretara mereu îl informa că-l așteaptă oamenii veniți cu treburi, iar el răspundea invariabil: „Nu sînt aici pentru nimeni!”.

Cînd s-a terminat vinul adus de mine credeam că s-a terminat și audiența. „Stai — mi-a spus el — mai avem și alte probleme de discutat. Tu te-ai însurat, ai copii? Ceva de băut mai am și eu prin sertare... Și din biroul lui directorial scoase o impunătoare sticlă de coniac. Cînd i-am spus că aș prefera să stăm de vorbă la el acasă, m-a admonestat foarte drastic. „Acasă? Acasă e gălăgie, copiii, nevasta, doica... Aici la birou e atît de plăcut, de intim”. Și la urmă a venit și lovitura de grație. „Nu vrei să-ți fac niște clătite cu brînză de vaci?” L-am destituit din calitatea de verișor de gradul întii și am plecat indignat. Clătite cu brînză de vaci? Îl auzeam implorîndu-mă: „Dacă-ai ști ce clătite bune fac eu aici la birou...”

TEODOR MAZILU ■

Corpul delict

Au intrat fără să bată la ușă. Au pus corpul delict pe masă și, conform prosedurii lor obiceie, au întrebat dacă pot veni după rezultat peste zece minute. Le-a spus să stea liniștiți la birourile lor, îi va chema el la telefon cînd va fi gata cu toate analizele. Au plecat bombănînd, convinși că tipii ăștia de la laboratorul de expertize criminalistice „de-abia se mișcă”. La rîndul lui i-a afurisit și el în gînd — „Niște ignoranți, dom'le! Habar n-au ce-nseamnă o analiză! Îl confundă probabil cu o mașinărie infernală, care știe totul și încă ceva pe deasupra, care nu poate să greșească, pentru că e mașină, iar din cînd în cînd întinde cîte-o labă ortopedică și buletinul pe care scrie numele exact al asasinului fioros!”

Pe urmă, hotărît să nu dea nimic peste cap, a citit cu atenție adresa care însoțea corpul delict. Era vorba de o tentativă de omor, vecinul de din jos voia să-l suprimă cu orice preț pe vecinul de din sus și din acest motiv i-a aruncat corpul delict peste gard, ceea ce, desigur, nu era nici etic, nici echitabil... I se cerea să confirme dacă alăturatul corp delict putea cauza moartea cuiva prin lovire directă, contondentă și, eventual, prin otrăvire. A rămas oarecum derutat, adică cum vine asta: prin lovire directă și simultan sau consecutiv prin otrăvire?! Dacă n-ar fi fost vechi în meserie, aproape ar fi zis că totul era o glumă de prost-gust a celor de la judiciar.

A desigilat proba, cu precauțiile obișnuite, și iată că avea sub ochi un pachet unsuros, cam de mărimea unei jumătăți de cărămidă. Dar nu era cărămidă, căci nu avea greutatea acesteia și se observa de la o poștă, n-avea nici forma regulată, în unghi de 90 de grade, măcar a uneia dintre muchii. Muchiile corpului delict erau rotunjite, edulcorate, poate că într-o fază inițială corpul delict a fost moale și o mîină de femeie l-a frămîntat.

Tot atît de imperfectă ar fi și comparația cu un calup de săpun de rufe, cu care aducea întrucîtva, totuși de unde atîta ulei, ambalajul era năclăit într-un ulei incolor și, interesant, foarte lipicios, poate chiar nitrolac, nu ulei. Ce-ar putea fi dacă săpun de rufe și cărămidă nu? Și-a chemat subalternii și i-a pus să-și dea cu părerea. N-a ezitat să le propună, ca recompensă, o săptămîină de învoire pentru cel care i-ar sugera o idee cît de cît acceptabilă. De unde! Toți erau consternați. Nici unul n-a mai văzut un astfel de corp delict... Un tînăr chimist angajat de curînd a cîrîit că, după părerea lui, corpul delict era halva. Halva-halva!, asta era scris și pe ambalaj și încă cu litere mari și roșii, să le vadă și orbul, dar tocmai în asta consta perfidia asasinului: pentru a deruta organele de anchetă, și pe cele de expertiză în același timp, el introduce șoricioaica într-o pașnică solniță, iar verdele de Paris într-o sticlă de lapte... Trucuri vechi, nu se prînde!

Pe de altă parte, putea fi la mijloc și o greșală de tipar (în cazul ambalajelor nu se atasează errata!). Poate că în locul lui H trebuie să fie un C și să fie vorba de un produs Calvar, „-ul final neîncăpînd în cadru. Sau, mergînd mai departe cu deducțiile, poate că ambalajul era întors pe dos și ceea ce se citea prin transparența hîrtiei Calvar, era în realitate Varval, care, de ce nu?, putea foarte bine să fie un nou detergent, pe bază de calciu și aluminiu, sau chiar un produs pentru stîrpirea păduchilor de găină...

Au cercetat cu toții listele oficiale cu producții chimice pentru uz casnic preparate în țară sau aduși din străinătate, dar nu figurau acolo nici Calvarul nici Varvalul.

Așadar, trebuia să recurgă la analiza propriu-zisă. Corpul delict a fost dezambalat. Conform tipicului, s-au prelevat porțiuni atît din ambalaj cît și din conținutul lui și s-au supus comparativ celor mai laborioase analize chimice. S-a constatat mai întii că între hîrtia de ambalaj și conținut nu existau deosebiri chimice esențiale, singura deosebire fiind mai mult de culoarea dintre ele, care, în cazul conținutului era dificil de precizat, unica analogie putîndu-se face din acest punct de vedere al culorii cu cacamița.

Se poate spune, deci, pînă în acel moment, că se aflau în fața unui calup misterios, de culoarea cacamiței. Bun! Reacțiile nu indicau prezența arsenicului, a cianurilor în general, nici a verdelei de Paris, a albastrului de Prusia, a negrului de Copșa Mică sau a altor substanțe toxice. Practic, era vorba de o materie inertă. În afara culorii, de-a dreptul uimitoare erau însă și consistența și forma acestei materii. Stratul extern, de circa cinci milimetri, era lipicios, moale, cu o bună aderență, interiorul însă era de-o duritate remarcabilă, abia cu dalta și cu ciocanul s-a putut rupe în două calupul. De reținut că această duritate avea caracteristici cu totul speciale, materia nu era casantă, nici sfărîmicioasă.

Concluzia a venit aproape de la sine: corpul delict era în realitate un nou material de construcții! Mai mult ca sigur, niște cărămizi cu totul aparte; conținînd grăsimi, se utilizau în scopuri hidrofuge. Stratul extern, cum am spus: moale și aderent, îndeplinea rolul de mortar, probabil că sudura cărămizilor nu avea moarte.

Pentru completarea expertizei materialul a fost privit și la microscopul electronic și s-a mai constatat prezența unor făinuri obținute din măcinarea unor spini de salcîm sau de porumbar. S-au mai remarcat mici granule de nisip și, din loc în loc, chiar mici pietricele. Dar cu nici un preț nu s-a putut determina componentul de bază, posibil să fie un secret de fabricație. În privința uleiului, căci era totuși ulei și nu nitrolac, cum a presupus inițial, acesta era extrafin și avea toate calitățile uleiului cu care oamenii cumsecade își ung mașinile de cusut. Și fiind ferm convins că expertizase un nou material de construcție, a fost de acord că, în acest caz, ar fi cu puțință ca el să ne numească chiar Halva, așa cum seria pe ambalaj; poate Halva-beton sau Halva-betonată dar cuvîntul secund n-a mai încăput sau a fost economisit.

Astfel că a mai reușit o dată să dea de capătul unei enigme. Iar în buletinul de analiză criminalistică nu i-a mai rămas decît să dactilografieze: „Corpul delict prezentat și analizat n-ar putea cauza leziuni mortale decît numai în cazul că ar fi pus pe o lopată și ar fi proiectat împreună cu ea asupra unui organ vital. Cît privește moartea prin otrăvire, aceasta este cu desăvîrșire exclusă, întrucît, pe lîngă faptul că nu conține deloc substanțe toxice, este greu de admis că o ființă în deplinătatea facultăților mințiale ar fi dispusă să consume un asemenea material”.

(Pentru mine șeful unui laborator de expertize criminalistice este un fel de semizeu. El știe întotdeauna totul și încă ceva pe deasupra și este imposibil ca el să greșească vreodată).

ȘTEFAN M. GĂBRIAN ■

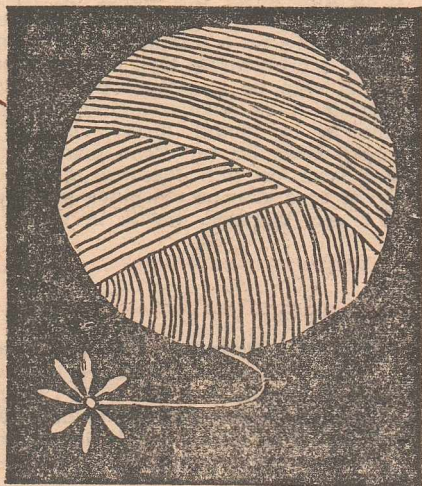
Umor involuntar

(De prin pagini adunate și iarăși în pagini date)

Caut coleg de cameră, Timișoara III, str. Feurbach 12, în dosul sanatoriului Bega • Tineri căsătoriți căutam gazdă, de preferință garsonieră. Timișoara • Un călduros „La mulți ani” soției mele dragi, Margareta, cu ocazia împlinirii vîrstei de 25 de ani. Soțul • Primesc o elevă în bloc, Splaiul Crișanei • „Aveam 11 ani. Apoi am furat”. (Din articolul Omul de lingă tine — intilul educator) • Pierdut din data de 5 septembrie, bivola șase ani, ureche dreaptă o-beadă și tăietură. Adresați satul Sărata, comuna Porumbaru de Jos, Calefariu Ilie. Bună recompensă • „Am reținut, ca pe o confirmare autorizată, expresia viceprimarului: „Pricop numai că n-are ștampilă, în rest ar putea să rezolve toate problemele în Traian”. (Dintr-un articol intitulat Satul — marea gospodărie a deputatului) • Caut urgent garaj. Vînd Fiat 850 motor nou, 500 Km. • „Combaterea gîndacului de Colorado se va face în perioade optime, folosind produse eficiente, astfel încît să nu se producă pierderi de recoltă”. (Dintr-un proiect de program privind sporirea producției de cartofi) • „Un grav atentaț la integritatea fizică și psihică o reprezintă alcoolismul”. (Dintr-un articol intitulat Nu vă jucați cu „alcoolul”) • Un titlu: „Ce știm în legătură cu a-finarea adincă, prin scarificare, a solurilor arabile?”

CIOSU ■

FURNEA ■

Om, el e pîinea și sarea pămîntului, cel ce sfințește locul

Fiu de țaran, țaran el însuși pînă la anii maturității, Gheorghe Dindere a fost denumit (metafora aparține unui poet) „țaranul șef al Olteniei”. Activist de partid de la 1 ianuarie 1945, participant la toate marile evenimente ce au decurs, în satele Olteniei, ca pretin-denți în România, destinele unei epoci noi a țărâniei (reforma agrară, cooperativizarea agriculturii, măsurile de dezvoltare, modernizare, perfecționare a noii civilizații a cîmpului și a satului). Gheorghe Dindere a îndeplinit, în toți acești ani, sarcini politice de răspundere, fiind, printre altele, prim-secretar al comitetelor raionale de partid Gura Jiului, Segarcea și Calafat, secretar al Comitetului regional Oltenia al P.C.R., președinte al Uniunii cooperativelor agricole de producție din județul Dolj. În prezent este secretar cu probleme agricole al Comitetului județean Dolj al P.C.R. și președinte al U.J.C.A.P.

— E toamnă, tovarășe Dindere, e toamnă. Merge, merge toamna la Craiova?

— E o toamnă frumoasă. E o toamnă ca un munte de aur.

— Producții bune?

— Bune, deși ceva mai mici ca în alți ani.

— Deci totuși această toamnă...

— Nu, toamna-i frumoasă, vara a fost un picuș mai rea. De fapt, de la un timp, s-au cam schimbat și verile, s-au schimbat și toamnele, mai ales toamnele, sint mai reci, ne ceartă cu frig, cu ploii, cu zăpezi premature. Se petrec — cum să le spunem? — niște schimbări, niște fluctuații în regimul termic al planetei, în regimul ei cosmic, dacă vreți, care cer un nou armistițiu, întemeiat pe alte legi, între noi și natură, între noi și plante, între noi și celelalte vietuitoare. Omul, se pare, nu e totdeauna străin, nu e totdeauna nevinovat de aceste schimbări.

— Să ne oprim la schimbările climatei și la armistițiul de care vorbești. Cum ne putem înțelege — dacă ne putem înțelege! — cu verile reci și cu toamnele reci?

— Ne-am orientat spre culturile timpurii. Este, cred eu, un lucru de cea mai mare însemnătate, dictat nu numai de capriciile climatei, de excesele ei, de frigul ei, ci, deopotrivă, de nevoile — la fel de aspre — ale organizării muncii în cîmp. Noi facem agricultură socialistă, științifică, planificată, cu bătaie lungă, cu programe ce se întind, ca și în industrie, pînă spre anul 2000. Noi ar trebui, în perspectiva asta, să avem un contact mai strîns cu oamenii de știință, inclusiv cu meteorologii, pentru a stabili împreună, din timp, acele culturi, implicit acele tehnologii agricole, ce se pot adapta cel mai bine schimbărilor previzibile ale climatei.

— Și cu contactul ăsta cum se stă?

— Ne-am trezit, zic eu, cam târziu. Oamenii de știință ne-au avertizat de mult asupra unor pericole, asupra unor fenomene ca poluarea, ca eroziunea solului, ca vătămările de tot felul ale echilibrului ecologic, fenomene, știți bine, cu consecințe și asupra climatei. Consecințe ce, deși lente, așa cum apar ele la scara naturii, nu întîrzie totuși să se ivească. Dar, vedeți dv., acești oameni de știință ne-au apărut, să recunoaștem, ca niște profeți mult prea sumbri. Nimeni nu-l credea pe cuvînt, fiindcă, de, ăștia sintem, nimeni nu e dispus să creadă, fără să-i fie pusă pielea în joc, în profeții care nu privesc exclusiv și imediat persoana lui, ci umanitatea sau viitorul.

— Dar producțiile acestei toamne sint — spuneți — totuși bune. Cît din ele — din aceste producții bune — nu rămîn bune doar în cîmp? Vreau să zic: cum stăm, în Dolj, cu recoltatul, cu campania toamnei, cu forțele angajate în această campanie?

— Forțe există și, printre ele, în fruntea lor, cuvîne-se să-i amintim pe mecanizatori, acești oameni pe care niciodată nu-i prețuim destul, acești oameni care lucrează nu după ceas, adică nu după ceasul pe care eu sau dv. îl purtăm la mină. Ceasul lor, ceasul ce le măsoară munca, înseamnă „Cloșca” și înseamnă „Lucefărul”, adică răsăritul și apusul soarelui. Sint, lingă ei, și ostași, și studenți, și mai sint, cu voia dv., și țărani. Deoarece avem momente de vîrf, de asalt, care cer să culegem pămîntul — pămîntul țării întregi! — într-un răstimp scurt, doar de cîteva zile, care cer deci să apelăm și la ostași, și la studenți, și la alte forțe. Din punct de vedere moral, ca să zic așa, mi se pare just. Agricultură nu e numai treaba țaranului, ci o problemă a țării întregi, o problemă care ne angajează pe toți, care trebuie să ne angajeze, cînd e nevoie, chiar și la modul direct, chiar și la modul fizic. Eu nu vreau prin aceasta să-i scuș pe unii membri ai C.A.P.-urilor care stau pe marginea șanțurilor și cîtesc, tacticoși, ziarul, în vreme ce

alții culeg pentru ei. Eu aș vrea însă să vorbim și despre mașini, și despre mecanizare.

— Să vorbim deci despre mașini, despre mecanizare.

— Dacă agricultura noastră este încă datoră industriei, eu cred că nici datorile industriei față de cîmp, de agricultură, nu sint mai mici, desigur, sub aspectul înzestrării tehnice. Este nevoie de mai multe mașini, de mai multe mijloace tehnice, și pentru recoltat, dar mai ales pentru transportul recoltei, pentru depozitarea ei, pentru uscarea produselor. Satul, cîndva, era mare, foia de oameni, erau oameni destui, acopereau nevoile cîmpului, se descurcau foarte bine cu recolte de 800—1000 kg de porumb la hectar. Acum, satul e mic, s-a gollit de oameni, bărbaii și tinerii muncesc la oraș, iar cei rămași lingă prispe și lingă vetre, adică mai ales femeile și bătrînii, au a se descurca cu recolte de 5000—6000 sau 8000—10000 kg la hectar. Oamenii mai puțini, recolte de zece ori mai mari! Este nevoie deci de mașini, este nevoie de mașini de o calitate mai bună, care să nu obosească repede, este nevoie de piese de schimb, este nevoie de combustibil. Fîndcă e păcat ca mașinile, în plin toi al muncii, să încremenească în cîmp, întrucît li s-au gollit rezervoarele. Geaba vine combustibilul după trei-patru zile (că, de venit, pînă la urmă trebuie să vină!), fiindcă timpul nu stă pe loc, fiindcă trei-patru zile, în plină campanie, înseamnă ades chiar campania în întregul ei. Nu știu cine spunea că omul trebuie ajutat înainte de a-l ajunge apa la gură. Geaba l-ai căit după ce și-a dat sufletul. Cum știm, socotelile cu natura sint foarte simple și foarte clare: nu-i dai, nu-ți dai. Fînd deocamdată doar un intermediar între natură și viitor, omul trebuie ajutat să scurteze distanța între el, cel de azi, și același de mîine, astfel încît între deziderat și împlinire, între plan și faptă, să nu se interpună prea multă abstracțiune. Să lucrăm cu perspectiva viitorului, a anului 2000, să lucrăm cu perspectiva cea mai înaltă, care se pierde în stratosfera milenului, dar să nu ne pierdem de pămînt. Să nu uităm, astăzi, în zi de luni, perspectiva zilei de marți. Este, de fapt, în spiritul însuși al documentelor de partid, care, analizate atent, se vădesc niște sisteme de idei, de directive, a căror eficiență practică este și una de durată, este și una imediată.

— Ce înseamnă să nu te pierzi de pămînt?

— Să fii aproape de om.

— Ce înseamnă să fii aproape de om?

— Întîi și-ntîi, să-l cunoști. Să știi bine cum este el, acest om al nostru, el care e pîinea și sarea pămîntului, cel ce sfințește locul.

— Și cum este el?

— Cum știm toți: deștept, înțelegător, cumpănit și, cum toți acești ani au probat-o, cu o mare sete de nou, cu o mare poftă de noutate, fie ea tehnică sau agrotehnică, edilitară sau culturală, sete ce este, se vede bine, expresia unui organism sănătos, avid de a-și schimba formele închistate, tradiționale, de viață, cu orice preț. Cel ce muncеște în cîmp, sub cerul liber, în natura cea liberă, are un sentiment de independență, de libertate, mai pronunțat. Omul acesta, românul ăsta al nostru, este harnic ca o albină. El lucrează ca și albina, dacă nu chiar mai mult, fiindcă lucrează și iarna. Și, tot ca albina, mai știe să și înțepe, cînd îi intri în casă, în stup, și vrei să te faci stăpîn peste vatra lui. Te înțepă, dacă nu cu acul, măcar cu sufletul, adică te pune acolo unde nu-l trebuiești. S-ar putea să te-ntepe chiar și atunci cînd te aplaudă. Dar trebuie să fii foarte sensibil ca să simți aceste înțepături. Altminteri, el are un suflet mare. Sufletul românului e mai mare decît drumul de-aiei la capătul lumii.

— Și cum trebuie lucrăt — cu el, cu acest om — astfel încît calitățile lui să se fructifice, să inflorească în munca lui și în viața țării? Pun întrebarea asta, în chip expres, activistului de partid Gheorghe Dindere.

— Cunoșc, ca vechi activist, mulți, foarte mulți activiști, mulți, foarte mulți conducători, din gura cărora și din fapta cărora am învățat enorm de multe lucruri bune. Dar am avut și decepția de a-i vedea pe cite unii purtîndu-se cu omul cum nu trebuie. Sint unii care au cam uitat că în România a apus soarele argăției. Sint unii care au cam uitat (sau poate n-au înțeles niciodată) că a fi revoluționar nu înseamnă a învîrți bizdoaca deasupra capului, zbierînd, poruncînd, cerînd de la alții, fără ca tu, la rîndu-ți, să le dai ceva. Noi, activiștii, conducătorii de orice fel, sintem, de fapt, cei chemați să dăm, să oferim. Conducătorul comunist e un om dăruit cu întregă-i ființă ideilor sale, care-s cele mai nobile ale acestui veac și poporului său, care-i stăpînul acestei țări. El este cel chemat, cel obligat să dea socoteală în fața țării, a poporului, el este cel chemat, cel obligat să-l slujească pe om în chip exemplar; și nu invers. Eu asa am înțeles îndemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu, răs-picat formulate la recenta Consfățuire de lucru de la C.C. al P.C.R. Trebuie să avem cu oamenii, după exemplul însuși al secretarului general, relații apropiate, curate, principiale, calde, de conlucrare, de consultare largă și reciprocă. Sint absurzi cei ce cred că doar ce zic ei e valabil, că, precum în biserică, cine le jese din cuvînt, adică din litera evangheliei (a unei evanghelii,

adesea, de uz personal, cu idei personale), e un eretic. Sint, în viață, create de viață, situații și situații, pe care nu le găsești în cărți. Ca să le poți rezolva cum trebuie, e necesar să studiezi nu numai cărțile, ci și viața. Se poate face, de pildă, ca o problemă nevrologică sau o situație critică să se transforme în contrariul ei, adică să devină un element al progresului.

— Dați-mi, vă rog, un exemplu.

— Vedeți, acum, toamna, cînd se coace porumbul și cînd se coace via, cite unii, uitînd că tarlalele respective sint ale obștii, intră în ele, rup un strujan de porumb și-l coc la foc, rup un strugure și-l mîncă. Unde am ajunge însă dacă fiecare ar lua după bunu-i plac din averea obștii? Dar, zic eu, cînd vezi o vie împovărată de struguri sau o grădină ce-și trimite aroma la sute de metri, cum să nu-ți lase gura apă? Și-atunci, ce-i de făcut? E de făcut un lucru simplu: ca în grădinile oamenilor să mai fie și cite un butuc, doi de vie, și cite un pom cu roade, și cite un răsad de roșii... Astfel, oamenii își fac, cum s-ar zice, poftele, nu călcînd pe alături, ci în propria lor ogradă. Ba, dacă sint gospodari, pot culege și de-aici venituri bune. La noi, în Dolj, în comune ca Moțăței, Unirea, Maglavit, Poiana Mare, Desa, Ciuper-cenii Vechi și Ciuper-cenii Noi, oame-nii, îndemnați de noi și asistați de specialiști, și-au plantat curțile cu roșii, și, uite, doar din sectorul acesta s-au trimis la export vreo 20000 de tone de tomate timpurii, iar din tot județul vreo 30000. Camioane întregi de roșii s-au descărcat și-n piețele Craiovei.

— Tovarășe Dindere, ce mai înseamnă, pentru țaranul de azi, pămîntul? Ce-i mai spune — ca să zic așa — pămîntul?

— Pămîntul nu vorbește. Pămîntul nu vorbește decît o dată pe an, cînd dă recolta. În rest, el tace. Dar trebuie să știi să-l ascuți. Să-l ascuți mereu și mereu, să-l ascuți ca pe-o mamă. De fapt, chiar se spune (o spun oamenii noștri, țărani noștri) că pămîntul n-i mamă, iar soarele tată. Omul precum se vede, e legătura, e trăsura lor de unire, el nu face alta decît să transforme, cu ajutorul plantelor, energia solară în bob de grîu, de porumb, de strugure. Pămîntul acesta al nostru e foarte vechi, foarte bătrîn, dar nimeni, de cînd e pămîntul, n-a coborît pe el, vreedată, soarele. Nu-l putem coborî, trebuie deci să-l facem noi, aici, pe pămînt, prin munca noastră, prin viața noastră, prin cum trudem, prin cum trăim, prin cum petrecem. Lumina nu răsare doar de sub brazdă, ci și din areușul lăutarului, cînd îți zice o doină sau un cîntec de nuntă. Obiceirile pe care le-a avut, din veac, poporul nostru, din care și-a tras sevele și puterile, au fost adesea soare pentru el. Dar ne luaram cu vorba, M-ați întreat, dacă v-am înțeles bine, despre comuniunea omului de la noi cu pămîntul-mamă. Comuniunea aceasta e străveche, ea a fost și rămîne profundă, și asta nu numai pentru că omul nostru, la răs-pîntia de drum la care s-a născut, a fost mereu nevoit să-l apere, să-l păstreze cu sînge și cu sudoare, dar și pentru că el, acest om al nostru, muncind de milenii pămîntul, învățînd de milenii cum să-l asculte, a căpătat o mare experiență în a-l munci, în a-l asculta, în a-l înțelege.

Noi, cei ce lucrăm pentru destinul agriculturii, trebuie să avem mereu în vedere această comuniune, să nu privim izolat nici pămîntul (cum, din păcate, o mai facem cîteodată) și, evident, nici omul, Omul cîmpului, cu hărnicia și cu experiența lui milenară, cu dragostea lui de pămînt, de țară și, evident, cu nevoile lui, cu ceea ce-i trebuie, cu ceea ce se cuvine să-i dăm. De aici încolo începe totul, de aici încolo, cele mai temerare proiecte pot prinde viață.

ILIE PURCARU ■

FLACARA. Redacție: București, Piața Ștefan cel Mare, 1, căsuțe poștale 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbuc, I. Purcaru, L. Nițescu - 16 17); cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Ștefan cel Mare” Export-import presă, P.O. Box 136-137, telex: 112 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

publicistică social-politică (L. Timbuc, N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu - 17 82, 16 21); secretariat de redacție (17 82, 16 21); redactor șef adjunct (Nicolae Stoian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef - Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM - Departamentul nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU